

MESİH
ve
ÇÖLDEKİ
BULUŞMA ÇADIRI

MESİH
ve
ÇÖLDEKİ
BULUŞMA ÇADIRI

John V. Fesko

Ahit Yayınları

Davutpaşa Cad. Kazım Dinçol San. Sit.
No 81/87, Topkapı, İstanbul, Türkiye
<https://ahityayinlari.com>
info@ahityayinlari.com

Mesih ve Çöldeki Buluşma Çadırı

Yazar: John V. Fesko

Özgün adı: Christ and the Desert Tabernacle

Türkçesi © 2025 İzmir Protestan Kilisesi Derneği. İzin alınarak çevrilmiş ve basılmıştır. Orijinali © 2012 John V. Fesko, tüm hakları saklıdır. İlk olarak EP Books (www.epbooks.org) tarafından yayımlanmıştır.

Bu kitabın her türlü yayın hakkı saklıdır ve izin ile kullanılmıştır. Telif hakkı sahiplerinin yazılı izni olmadan bu yayın, makale tarzında yayınlar içinde bulunan kısa alıntılardan hariç her hangi bir biçimde basılıp çoğaltılması yasaktır. Kitabın metnini kullanmak isteyenler, telif hakkı sahiplerin izni için yayıncıya başvurmalıdır.

Kapak resmi © 2022 Hesham Farouk Ragab, CC-BY-SA-4.0; Abbas Dağı, Güney Sina, Mısır

Sertifika No: 52351

ISBN: 978-605-71023-5-5

ASIN: 605-71023-5-5

Sürüm: master@g1.basim-3-g87c1311

URL: https://ahityayinlari.com/mesih_ve_tapinak

Çeviri: Toğrul Salamazade

Düzeltili: Çağdaş Coşkun

Dizgi: Caleb Maclennan

İzmir Protestan Kilisesi'nin yardımlarıyla Türkçeye kazandırılmıştır.

Bu kitapta kullanılan tüm Kutsal Kitap ayetleri, aksi belirtilmedikçe, Kutsal Kitap Türkçe Yeni Çeviri'den alınmıştır. Kutsal Kitap © The Bible Society in Turkey (Kitap-ı Mukaddes Şirketi), The Translation Trust (Yeni Yaşam Yayınları), 2001, 2008. Tüm yayın hakları Kitabı Mukaddes Şirketi'yle Yeni Yaşam Yayınları'na aittir ve izin ile kullanılmıştır.

Basım: Anadolu Ofset, +90 212 567 73 13

Davutpaşa Cad. Kazım Dinçol San. Sit.

No 81/87 Topkapı, İstanbul

1. Basım: Ocak 2025

*Kilise ihtiyarları Wallace B. King
ve Carleton 'Bud' Winslow'un
yılmadan verdikleri hizmetlere adanmıştır.*

İçindekiler

Teşekkür Mesajı	9
Giriş	13
1. Yapı Malzemeleri	17
2. Antlaşma Sandığı	29
3. Masa ve Huzur Ekmeği	41
4. Kandillik ve Yağ	55
5. Buluşma Çadırı	67
6. Sunak ve Avlu	79
7. Kâhin Giysileri	91
8. Kâhinlerin Kutsanması	105
9. Buhur Sunağı	117
10. Nüfus Sayımı Vergisi	129
11. Tunç Leğen	143
12. Oholiav ve Besalel	155
13. Şabat	167
Sonuç	179

Teşekkür Mesajı

David Woollin'e bu kitabın yayınlanması fikrine gösterdiği ilgi için teşekkürlerimi iletmek istiyorum. Ayrıca EP çalışanlarına da taslağın ilk halini okuyarak, faydalı önerilerde bulunarak ve bu kitabın basımını gerçekleştirerek gösterdikleri özenli çabadan dolayı müteşekkirim.

Eşime de sürekli desteği, sevgisi ve teşviki için minnettarım. Eski bir şarkıda dendiği gibi, "Öyle parlak bir gülüşün var ki, bir mum olabilirdin!" Onu ve oğullarımız Val ve Rob'u bana verdiği için antlaşmasına sadık Rabbimize şükrediyorum.

Bu kitap birçok açıdan kilise inşasına yönelik nihai bir programla ilgilidir. Her ne kadar Buluşma Çadırı'nın taslaklarıyla başlasa da Kutsal Yazılar'ın bu bölümleri esasen köşe taşı olan Mesih ve diri taşlardan bina edilen nihai mesken olan kilise hakkındadır. Bu metinler üzerinde düşünürken, aklım defalarca bu kitabın Mısır'dan Çıkış üzerine bir vaaz dizisinin bir parçası olarak ortaya çıktığı Cenevre Ortodoks Presbiteryen Kilisesi'ndeki (Geneva Orthodox Presbyterian Church, Woodstock, Georgia) pastörlük dönemime kaydı. Bana sadece vaaz verdiğim Pazar günlerini değil, Cenevre kilisesinin temsil ettiği Tanrı'nın son meskeninin küçük bir bölümünü inşa etmek, bakımını yapmak ve korumak için kendi küçük çabalarımı da hatırlattı. Bu işi tek başıma yapmadım.

Kilise ihtiyarları olan Wallace B. King ve Carleton ‘Bud’ Winslow’un sevgisi, ilgisi, emekleri, duaları ve kesintisiz çobanlıkları olmazsa olmazdı. Bu iki adam Cenevre’deki kutsallar için saatlerce emek verdiler. Bugüne kadar da bu şekilde çalışmaya devam ettiler. Bud ve Wally, Mesih’in kilisesine yılmadan hizmet ettiğiniz için teşekkür ederim. Sevgili kardeşlerim, bu kitabı size ithaf ediyorum. Üçlü-Birlik Rabbimizin son meskenini inşa ederken sadık Üçlü-Birlik Rabbimiz emeklerinizi bereketlemeye devam etsin.

J. V. Fesko

Eylül, 2012

Escondido, California

Giriş

Sabah saat altıda kahvaltı masasında oturmuş, gözlerim kamaşmış bir halde aile ibadetleri için Kutsal Kitap'ımı okuduğumu anımsıyorum. Ailem bir yıl içinde Kutsal Kitap'ı baştan sona okumaya karar vermişti. Kilisedeki çoğu insan gibi ben de Eski Antlaşma'nın ilk bölümlerini enteresan buluyordum - anlatılarda kutsalaların yaşamlarına dair birçok büyüleyici ve heyecan verici hikâyeler vardı. Aklıma gelen anlatılardan bazıları İshak'ın kurban edilmesi (Yaratılış 22) ve Kızıldeniz'in geçilmesidir (Mısır'dan Çıkış 14). Ancak İsraililer Kızıldeniz'den çıktıktan ve On Emir'i aldıktan kısa bir süre sonra (Mısır'dan Çıkış 20), genç ve belki de uyuşuk zihnime göre, anlatı Buluşma Çadırı hakkında okumaya başladığımızda bir anda durmuştu. Çeşitli eşyaları, perdeleri, kâhinin giysilerini okuduğumu ve çok fazla ayrıntı olduğunu ve açıkçası bunların sıkıcı bulduğumu hatırlıyorum. Bir çocuğun zihninde, Firavun'un ordusunun Kızıldeniz'de boğulması nasıl ekmek dolu bir masa ya da bir leğenle mukayese edilebilir? Bir anlamda, Kutsal Kitap'a olan ilgisizliğim anlaşılabilirdi - henüz hiçbir şey bilmeyen küçük bir çocuktum. Öte yandan, bir pastör olarak Buluşma Çadırı ile ilgili bölümleri tartıştığım ve bana bunları ilgi çekici bulmadıklarını ve ibadet amaçlı okumaları sırasında sık sık atladıklarını söyleyen insanlar

da tanıyorum.

İlerleyen sayfalarda hem genç hem de yaşlı okuyuculara, Eski Antlaşma'daki Buluşma adırı'nın ve daha sonra Süleyman'ın zamanındaki tapınağın sıkıcı ya da ilgisiz olmaktan ziyade, Mesih'in ve kilisenin gölgeli bir imgesi olduğunu gösterebilmeyi umuyorum. Evet, İsa günahlarımızı ortadan kaldıran tek gerçek kurban olarak tanımlandığı için (örneğin, İbraniler 8—10; 1.Yuhanna 2:2), insanlar İsa ile kurbanlık hayvanlar arasındaki bağlantıları kolayca kurabilirler; ancak bu bariz bağlantıların ötesinde, Eski Antlaşma adırı kelimesinin tam anlamıyla Mesih ve kiliseye dair bir atıflar, imalar ve öngörüler dünyasıdır. İsa ve Eski Antlaşma'daki Buluşma adırı arasındaki bağlantıları ortaya çıkarmak için çok uzağa gitmeye gerek yok - Yeni Antlaşma bunları bize açıklıyor. Eski Antlaşma'daki Buluşma adırı'nı Yeni Antlaşma'nın ışığında okursanız, Buluşma adırı ve eşyalarıyla ilgili betimlemelerin asla sıkıcı olduğunu düşünmezsiniz. Tersine, gerçek Buluşma adırı olan İsa Mesih'in, diri taşlar olan halkını kurtarmak ve bizi tek gerçek temel olan kendisine birleştirmek için geldiğini ve böylece diri Tanrı'nın ebedi tapınağı olacağımızı bilerek umut ve güvenceyle dolacaksınız.

1

Yapı Malzemeleri

Mısır'dan Çıkış 25:1-9'u (35:4-9) Okuyun

Giriş

Buluşma Çadırı'nın yapım planlarını incelerken, Mesih'in şahsının ve eylemlerinin gölgelerini ve tiplerini incelediğimizi de unutmamalıyız. İsa'nın Buluşma Çadırı'yla olan ilişkisi, özellikle öğrencilerine “burada tapınaktan daha üstün bir şey var” (Matta 12:6) dediğinde açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Ancak Mesih'in söylediği en etkileyici ifadelerden biri, Hirodes tapınağı binasında yürürken öğrencilerinin yapıların ihtişamı ve muazzamlığı karşısında hayrete düştükleri andır. Yuhanna Müjde' sinde şöyle der: “İsa şu yanıtı verdi: ‘Bu tapınağı yıkın, üç günde onu yeniden kuracağım.’ Yahudi yetkililer, ‘Bu tapınak kırk altı yılda yapıldı, sen onu üç günde mi kuracaksın?’ dediler. Ama İsa'nın sözünü ettiği tapınak kendi bedeniydi” (Yuhanna 2:19-21). Elçi Pavlus'un Efesliler' de (2:19-22) bize söylediği üzere, İsa'nın tapınağın nihaî

vücut bulmuş hali olduğunu, yeni tapınağın köşe taşı olduğunu unutmamamız gerekir.

Dolayısıyla Buluşma adırı hakkında okuduğumuzda, Mesih'in ve kilisenin gölgeli bir resmine bakıyoruz demektir. Bunu aklımızın bir köşesinde tutmalıyız, aksi takdirde sadece bir çadırın inşasıyla ilgili talimatları ve açıklamaları okuduğumuzu düşünebiliriz — ve bu adıyla Tanrı halkının hiçbir bağlantısı olmaz. Bu öyküyü düşünürken, dört şeye özellikle dikkat etmeliyiz: Birincisi, halk mallarını gönüllü olarak ve cömertçe verdi; ikincisi, İsrail'in sunuları Tanrı'nın konutunun inşası içindi; üçüncüsü, Mısır'dan gelen altının hem iyi hem de kötü kullanımı söz konusuydu; ve dördüncüsü, Tanrı Buluşma adırı'nın inşasında kullanılacak malzemelerle ilgili çok net konuştu.

Sunu ve Malzemelere İlişkin Talimatlar

Musa'nın aldığı ilk talimatlar Buluşma adırı'nın inşası için bağış toplanmasıydı. Tanrı Musa'ya halktan katkı payı, yani sunu almasını söyledi. Başka bir deyişle, halkın sunusu bir tapınma eylemiydi. Bu sadece ihtiyaç duyulan malzemelerin toplanması, yani yerel inşaatçı tüccarlara yapılan bir tür ziyaret gibi bir şey değildi. Tanrı Buluşma adırı için ne tür malzemeler istemişti? Listede en kaliteli malzemelerin kullanıldığı açıktır, çünkü bunlar azalan değer sırasına göre sıralanmıştır: altın, gümüş ve tunç (3. ayet). Tanrı'nın planı aynı zamanda mavi, mor ve kırmızı ipliklerin kullanılmasını da gerektiriyordu ki özellikle gü-

nümüzde mahalle arasındaki bir dükkâna gidip oldukça ucuza iplik satın alabildiğimiz düşünülürse, bu bize o kadar da önemli gelmeyebilir.

Bununla birlikte, 1,4 gram mor boya elde etmek için on iki bin müreks salyangozunun gerekli olduğunu düşündüğümüzde, bu malzemelerin büyük değeri birdenbire ortaya çıkar. Tanrı, İsrail'in Buluşma Çadırı'nın yapımına katkıda bulunduğu tüm değerli malzemelerde olduğu gibi, aynı zamanda Mısır'dan geldiği kuşkusuz olan ince keten kullanılmasını da istemiştir. Bu malzemelere ek olarak, Tanrı'nın planı çeşitli hayvan derileri, keçiler ve koçları da gerektirmekteydi, ancak bazı çevirilerde yunus balığı (NAS) ve deniz ineği (NIV) şeklinde tercüme edilmiştir. İlahi planlar, özellikle başkâhinin kaftanının göğüs kısmı için değerli taşlar kullanılmasını da gerektiriyordu.

Peki, bütün bu malzemeler ne amaçla kullanılacaktı? Tanrı, Musa'nın halktan bir Buluşma Çadırı ya da kutsal konut inşa etmesini istedi, böylece Tanrı 'aralarında' (8. ayet) olabilecekti. Sonraki bölümlerde Tanrı'nın Musa'ya Buluşma Çadırı'nın inşasıyla ilgili özel buyruklar da verdiğini göreceğiz ve Musa'nın bu talimatları en küçük ayrıntısına kadar yerine getirmesi gerekiyordu (9. ayet). Buluşma Çadırı göksel tapınağın bir kopyası olduğu için, Tanrı'nın talimatlarını tam olarak izlemeliydi. İbraniciler'in yazarı bize şöyle anlatır: "Çünkü Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup insan eliyle yapılan kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı'nın önünde görünmek üzere asıl göğe girdi" (İbraniciler 9:24). O halde, tapınağa baktığımızda, sadece Mesih'in ve kilisenin gölgeli bir

görüntüsüne değil, bir bakıma cennetin yeryüzündeki bir parçasına baktığımızı kavramalıyız.

Yapı Malzemelerinin Niteliği Üzerine Düşünmek

Kutsal Yazılar'ın bu bölümü üzerinde düşünürken, bölümle olan bağlantımızı ve kendi yaşam alanımızdaki önemini daha iyi anlamamızı sağlayan metnin üç özelliğine bakmamız gerekir.

Gönüllülüğe Dayalı Sunu

İlk olarak, sunular zorla değil, gönüllü olarak sunulmalıydı. Tanrı Musa'ya 'Gönülden veren herkesin armağanını alın' demişti (2. ayet). Mısır'dan Çıkış 35. bölümdeki paralel pasajda Musa halka şöyle der: "İstekli olan herkes RAB'be... armağan etsin." (5. ayet). Diğer bir deyişle, sunuların Tanrı'nın halkından gelen bir karşılık olması gerekiyordu. Sunular Mısır'dan kurtarılmalarının karşılığı olmadığı gibi, kurtuluşlarını satın alma çabası da değildi — böyle düşünceler metne aykırıdır. Aksine, tapınağın inşası için yaptıkları bağışların içten bir minnettarlık ve tapınma eylemi olması gerekiyordu.

Kuşkusuz Pavlus'un Korintlilere verdiği talimatlar Tanrı'nın Musa'ya verdiği talimatları yankılamaktadır: "Herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin; isteksizce ya da zorlanmış gibi değil. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever" (2. Korintliler 9:7). Bildiğimiz gibi, halk itaat etmedi

çünkü Musa Sina Dağı'nın tepesinde bu talimatları alırken, onlar dağın eteklerinde isyan planları yapıyorlardı. Halk en sonunda Harun'dan Tanrı'nın bir suretini yapmasını istedi. Ancak Tanrı onların itaatsizliğini ortadan kaldırdıktan ve Musa bu isteği halka ilettikten sonra, halk da aynı şekilde karşılık verdi ve cömertçe bağışta bulundu:

“Halk RAB'bin yapılmasını buyurduğu iş için gereğinden fazla getiriyor” dediler. Bunun üzerine Musa buyruk verdi: “Ne erkek, ne kadın hiç kimse kutsal yere armağan olarak artık bir şey vermesin.” Buyruk ordugahta ilan edildi. Böylece halkın daha çok armağan getirmesine engel olundu. Çünkü o ana kadar getirilenler işi bitirmek için yeter de artardı bile.” (Mısır'dan Çıkış 36:5–7)

Halka vermeyi kesmeleri söylenmişti, çünkü Buluşma Çadırı'nın inşası için gereğinden fazla bağışta bulunmuşlardı. Malzemelerin pahalılığı göz önüne alındığında, cömertliklerinin ne kadar derin olduğunu görebiliriz. Peki neden bu kadar cömertçe bağışta bulundular? Kuşkusuz birçok nedeni vardır, fakat bunların başında Tanrı'nın konutunun inşasına katkıda bulunuyor olmaları gelir.

Tanrı'nın Konutunun İnşası

Aden Bahçesi'nden bu yana Tanrı'nın halkı antlaşma Rablerine yabancılaşmıştı. Tanrı Âdem ve Havva'yı, Tanrı'nın yeryüzündeki ilk konutu, ilk tapınağı olan bah-

çenin huzurundan kovmuştu. Onları bahçeden çıkarıp huzuruna girmelerini engellediğinde, paydaşlıklarının yeniden kurulacağı, kadının soyunun yılanın soyunu yeneceği bir dönem vaat etti.

İsrail'in Mısır'dan kurtuluşu ve şimdi İsrail'in orta yerinde Tanrı'nın konutunun inşa edilmesi, bozulan paydaşlığın yeniden sağlanması için ileriye doğru atılmış dev bir adımdı. Bu yeniden yapılanma, Tanrı'nın huzurunda yaşama özlemi, kuşkusuz İsraililer'in cömertliğinde motive edici bir faktördü. Mezmur yazarı bu duyguyu çok iyi ifade eder: "Biliyorum, RAB mazlumun davasını savunur, yoksulları haklı çıkarır. Kuşkusuz doğrular senin adına şükredek, dürüstler senin huzurunda oturacak" (Mezmur 140:12-13). Mezmur yazarı başka bir yerde şöyle der: "Senin avlularında bir gün, başka yerdeki bin günden iyidir; Kötülerin çadırında yaşamaktansa, Tanrım'ın evinin eşliğinde durmayı yeğlerim" (Mezmur 84:10).

İsraililer'in cömertliğini ve Rabbin huzurunda yaşama arzusunu düşündüğümüzde, bu tür davranışların bizi yansıtıp yansıtmadığını kendimize sormamız gerekir. Ondalıklarımızı ve sunularımızı verirken, bunların en nihayetinde Tanrı'nın nihai meskeni olan kilisenin inşasına aktarılacağını bilerek cömertçe veriyor muyuz? Tanrı'nın Mesih'teki lütfunun kabul edicileri olarak, Mesih'in Müjdesi'nin kendi çevremizde, kendi ülkemizde ve hatta tüm dünyada duyurulması için cömertçe bağışta bulunuyor muyuz? İlk Adem'e verilen hâkimiyet görevinden bildiğimiz üzere, yeryüzünü Tanrı'nın suretiyle doldurması ve tapınak olan bahçeyi dünyanın dört bir

yanına yayması gerekiyordu. Âdem günah işlediğinde, Tanrı Adem'e verdiği görevi kendisi üstlendi ve İbrahim'e onun aracılığıyla tüm ulusların kutsanacağını söyledi. Böylece Tanrı, son Âdem olan Oğlu aracılığıyla egemenlik görevini yerine getirecekti.

Son Âdem kiliseye Yüce Buyruk'u verdiğiinde (Matta 28:18–19) bu görevi üstlenmiştir. Müjde'yle her ulusa gitmeliyiz ve kilise cömert bağışlar olmadan uluslara gidemez. Tanrı'nın halkı olan kilise cömertçe vermelidir ki, kilise, son tapınak, Tanrı'nın meskeni inşa edilebilsin. Üzerinde düşünmemiz gereken bir başka konu daha vardır, o da değerli sunuların kaynağıdır.

Mısır'ın Altınını Doğru Amaçla Kullanmak

Kölelerden oluşan bir ulus olarak İsrail'in hiçbir zenginliği yoktu. Tanrı onları zalim Mısırlı efendilerinden kurtardığında, efendilerinin gözünde onlara lütufta bulundu; ilahi olarak verilen bu lütuf İsraililer'in onları yağmalamasını sağladı: "RAB İsraililer'in Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağladı. Mısırlılar onlara istediklerini verdiler. Böylece İsraililer onları soydular" (Mısır'dan Çıkış 12:36). Ancak İsrail için Mısır'ın altın ve hazinelerinin iyi ve kötü bir kullanımı vardı. İyi kullanım, Tanrı'nın evi olan Buluşma Çadırı'nın inşası içindi. Kötü kullanım ise, Tanrı'nın bir tasviri olan altın buzağının yapılmasıydı (Mısır'dan Çıkış 32:4). Sanırım burada önemli bir ders var, o da mali durumumuzu ve sahip olduklarımızı nasıl kullandığımızla ilgilidir.

Tanrı bize tapınağın ya da kilisenin inşasına katkıda bulunabilmemiz için bunları verdiğinde, işimizden ve yatırımlarımızdan aldığımız parayı ve sahip olduğumuz varlıkları çok kolay bir şekilde bir puta dönüştürebiliriz. Bu durum elbette işimize de farklı bir ışık tutmaktadır. İşe daha fazla para kazanmak için mi gidiyoruz? Ailelerimize maddi destek sağlamak kesinlikle önemli, saygın ve tanrısal bir amaç olsa da (1. Timoteos 5:8), tapınağın, yani kilisenin inşasına daha fazla katkıda bulunma arzumuz da var mı? Bu metin kesinlikle para kullanımımızı düşünmemize yol açmalıdır — paraya tapıyor muyuz yoksa onu Mesih’in Müjdesi’ni yaymak için mi kullanıyoruz? Son olarak, bu anlatıda dikkatimizi çekmesi gereken bir başka unsur daha vardır; o da hangi malzemelerin kullanılacağına ilişkin özel talimatlardır.

Tapınak Neyle İnşa Edilecekti?

Bu hikâye, Buluşma adırı’nın inşasında kullanılması gereken özel malzeme türlerini açıkça vurgulamaktadır. Yeni Antlaşma’da Pavlus Korintliler’e son tapınak olan kilisenin inşasında kullandıkları malzemelerin niteliği konusunda soru sorar:

“Tanrı’nın bana lütfettiği görev uyarınca bilge bir mimar gibi temel attım, başkaları da bu temel üzerine inşa ediyor. Herkes nasıl inşa ettiğine dikkat etsin. Çünkü hiç kimse atılan temelden, yani İsa Mesih’ten başka bir temel atamaz. Bu temel üye-

rine kimi altın, gümüş ya da değerli taşlarla, kimi de tahta, ot ya da kamışla inşa edecek. Herkesin yaptığı iş belli olacak, yargı günü ortaya çıkacak. Herkesin işi ateşle açığa vurulacak. Ateş her işin niteliğini sınavacak. Bir kimsenin inşa ettikleri ateşe dayanırsa, o kimse ödülünü alacak. Yaptıkları yanarsa, zarar edecek. Kendisi kurtulacak, ama ateşten geçmiş gibi olacaktır. Tanrı'nın tapınağı olduğunuzu, Tanrı'nın Ruhu'nun sizde yaşadığını bilmiyor musunuz?" (1. Korintliler 3:10-16).

Bu bölümün öncelikle hizmet edenlere ve tapınağın, yani Mesih'in temeli üzerine nasıl inşa edeceklerine yönelik olduğundan eminiz. Ancak aynı zamanda Pavlus'un sorduğu sorular hepimiz için geçerlidir. Tapınağı, yani kiliseyi Tanrı'nın verdiği özel talimatlara uygun olarak inşa edecek miyiz? Söz'ün, Mesih'in ve çarmıha gerilmiş olanın vaaz edilmesi ve öğretilmesi; sakramentlerin, vaftizin ve Rabbin Sofrası'nın uygulanması ve içtenlikle dua edilmesi gibi Tanrı'nın öngördüğü malzemelerle mi yoksa insan bilgeliğiyle mi inşa edeceğiz? Mesih'in temeli üzerine ancak Tanrı'nın buyurduğu malzemelerle inşa edebiliriz, bundan daha azını yapmak mümkün değildir. Bu nedenle Musa gibi bizler de Rabbin buyruklarına uymalı ve tapınağın, yani kilisenin inşası için yalnızca O'nun buyurduğu şeyleri kullanmalıyız.

Sonuç

Bu hikâyeyi okurken aşağıdaki dört unsuru aklınızda bulundurun. Birincisi, insanlar gönüllü olarak ve cömertçe ellerindeki mallardan verdiler, dolayısıyla Tanrı'nın Mesih'teki lütfuyla siz de kiliseye cömertçe verin. İkinci olarak, İsrail'in sunuları Tanrı'nın konutunun inşası için yapılıyordu, bu nedenle Tanrı'nın halkı olarak, büyük temelimiz olan Mesih'le birleşmiş olan bizler, Mesih'in Müjde'yi yeryüzünün tüm uluslarına yaymada sadık olmamızı sağlaması için dua etmeliyiz, böylece Tanrı'nın konutu sözün vaaz edilmesiyle inşa edilecektir. Üçüncüsü, Mısır'ın altını iyi ve kötü bir şekilde kullanıldı, bu nedenle Rabbin bize verdiği maddi bereketleri bir put olarak değil, Mesih'in Müjdesi'ni yaymak için kullanmalıyız. Son ve dördüncü olarak, Tanrı Buluşma adırı için hangi malzemelerin kullanılması gerektiğini çok açık bir şekilde belirtmiştir, bu nedenle kiliseyi Tanrı'nın buyurduğu özel malzemelerle inşa etmeliyiz: Söz, sakramentler ve dua.

2

Antlaşma Sandığı

Mısır'dan Çıkış 25:10-22'yi (37:1-9) Okuyun

Giriş

Popüler bir film olan “Kutsal Hazine Avcıları”, Antlaşma Sandığı’nı bir gizem örtüsüyle çevreleyecek ve ona büyük güçler atfedecek şekilde tasvir eder. İşin aslı, Antlaşma Sandığı’nın niçin çok özel olması gerektiğine dair büyük bir gizem yoktur. İlahiyatımız için Hollywood’a bel bağlamak yerine, sandığa ilişkin anlayışımızı Kutsal Yazılar biçimlendirmelidir. Sandığın İsrail için ve Tanrı’nın halkı olarak bizim için neden önemli olduğunu bize Kutsal Kitap bildirmelidir. Dahası, sandığın en nihayetinde İsa Mesih’in kurtarıcı eylemine işaret ettiği için önemli olduğunu da hatırlamamız gerekir.

Sandığın Ayrıntıları

Buluşma adırı'nın inşasıyla ilgili talimatların, çadırın kendisiyle değil, Antlaşma Sandığı'yla başlaması ilginçtir. Bunun nedeni büyük olasılıkla sandığın, Mısır'dan çıktıktan sonra İsrail'in ortasında Tanrı'nın varlığının en yüce sembolünü temsil etmesiydi. 10. ayette sandığın 2½ arşın uzunluğunda (yaklaşık 115 cm), 1½ arşın yüksekliğinde (yaklaşık 70 cm.) ve 1½ arşın genişliğinde olması gerektiğini okuruz. Sandık akasya ağacından yapılacak, aynı ağaç Buluşma adırı'nın geri kalanında da kullanılacak ve üzeri altınla kaplanacaktı. Sandığın her iki yanında ikişer halka olmak üzere dört halka vardı (12. ayet) ve bu halkalara iki ağaç direk yerleştirilecekti. Bu direkler İsraililer'in Antlaşma Sandığı'nı hareket ettirip taşımalarını sağlayan kollardı ve asla çıkarılmayacaklardı.

Direklerin amacı hiçbir insan elinin sandığa temas etmemesini sağlamaktı. Uzza'nın sandığa dokunduğu için öldürüldüğü zamanı hatırlıyoruz. İsraililer sandığı bir at arabası üzerinde taşıyorlardı; İsrail'in bu uygulamayı, sandığı ele geçirdikten sonra İsraililer'e geri gönderen Filistliler'den aldığı sanılmaktadır. Bir çukura düştüklerinde sandığı taşıyorlardı; sandık yere düşecekti, Uzza onu sabitlemek için uzandı, ona dokundu ve Tanrı onu öldürdü: "Nakon'un harman yerine vardıklarında öküzler tökezledi. Bu nedenle Uzza elini uzatıp Tanrı'nın Sandığı'nı tuttu. RAB Tanrı saygısızca davranan Uzza'ya öfkelenerek onu orada yere çaldı. Uzza Tanrı'nın Sandığı'nın yanında öldü" (2. Samuel 6:6-7). Sandık Tanrı'nın

tahtıydı ve bu nedenle kutsaldı. Bu nedenle hiçbir günahkâr insan eli ona dokunamazdı ve eğer dokunursa, yargı hızlı ve katıydı.

16. ayette Musa'nın Ahit Sandığı'nın içine 'tanıklık' koyacağını okuruz. Ahit sandığı hem 'Levha Sandığı' (Mısır'dan Çıkış 40:21) hem de 'Antlaşma Sandığı' (Çölde Sayım 10:33) olarak adlandırıldığı için, 'tanıklık' 'antlaşma' ile eş anlamlıdır. Başka bir deyişle, Musa On Emir'in bir kopyasını sandığın içine yerleştirecekti. Mısır'dan Çıkış'ta üstü kapalı olarak anlatılanlar başka bir yerde açıkça belirtilmiştir: "O zaman RAB bana, 'Öncekiler gibi iki taş levha kes ve dağa, yanıma çık dedi, 'Ağaçtan bir sandık yap. Parçaladığın önceki levhalara yazılı buyrukları yeni levhalara yazacağım. Sonra onları sandığa koyacaksın" (Yasa'nın Tekrarı 10:1-2).

17. ayet bize sandığın üzerinde ESV'nin¹ 'bağışlanma kapağı' olarak adlandırdığı bir örtü olduğunu bildirir. Bağışlanma kapağı, kelimesi kelimesine çevrildiğinde, 'kefarete örtüsü' anlamına gelir. Bu nedenle sandığın örtüsü ya da bağışlanma kapağı, Kefaret Günü'yle olan bağlantısı dolayısıyla kefarete olarak da isimlendirilmiştir. Levililer 16:12-16'da ayrıntılı bir şekilde açıklandığı üzere, bağışlanma kapağı, başkâhinin İsrail'in günahları için kefarete ödemesi gereken ilk yerdi. Başkâhin, Rabbin huzuruna sunaktaki ateşten buhurdanlık dolusu kor getirmeli ve sandığın durduğu en kutsal yerin içine taşınmalıydı. Buhurdanlıktan çıkan duman, kâhinin doğrudan sandığa bakmasını engelleyen koruyucu bir buluttu. Kâhinin

1. Kutsal Kitap'ın İngilizce'deki English Standard Version tercümesi.

daha sonra kurban edilen boğanın kanından bir miktar alıp parmağıyla bağışlanma kapağının üzerine serpmesi gerekiyordu. Bunu, kanı en kutsal yerin perdesinin içine serpilecek olan günah sunusu için bir teke kurbanıyla birleştiren başkâhin, böylece yılda bir kez İsrail'in günahlarının kefareti ödemiş olurdu.

Bağışlanma kapağına paralel olarak, 18. ayet İsraililer'in sandığın üzerine iki altın melek yerleştirmeleri gerektiğini gösterir: “Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapağı örtecek. Yüzleri birbirine dönük olacak ve kapağı bakacak” (Mısır'dan Çıkış 25:20). Sandığın üzerine yerleştirdikten sonra, Tanrı İsraililer'le, önce Musa'yla sonra da sonraki başkâhinlerle görüşeceğine dair vaatte bulundu. Tanrı, keruvların arasından halkıyla konuşur ve onlara kendi buyruklarını iletirdi. Antlaşma Sandığı, özellikle de bağışlanma kapağı, tam anlamıyla Tanrı'nın yeryüzündeki tahtı, yani cennetin yeryüzüne inmiş haliydi. 1. Samuel'de şunları görüyoruz: “Halk Şilo'ya adamlar gönderdi. Keruvlar arasında taht kurmuş, Her Şeye Egemen RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı oradan getirdiler” (4:4). Mezmur yazarı da şöyle diyor: “RAB egemenlik sürüyor, titresin halklar! Keruvlar arasında tahtına oturmuş, Sarsılsın yeryüzü!” (Mezmur 99:1). Ancak Tanrı'nın tahtını koruduğu tek yer sandık değildi.

Kutsal Yazılar'ın diğer bölümlerinde Tanrı'nın tahtının keruvların varlığıyla simgelendiğini görürüz. Tanrı'nın tahtının görüldüğü ilk yer Aden'deki tapınak bahçesidir. İnsan günah işlediğinde, Tanrı günahla kirlenmiş çifti, tıpkı sandığın tepesindeki iki melek gibi, alevli kılıçları olan iki melek tarafından korunan huzu-

rundan uzaklaştırdı (Yaratılış 3:24). Taht-keruv imgesi daha sonra peygamber Hezekiel’de bir kez daha ortaya çıkar; Hezekiel peygamberlik görevine çağrılışını anlatırken Rab Hezekiel’e gökleri açarak Tanrı’nın taht odasına bakmasına izin verir: “Başları üzerindeki kubbenin üstünde laciverttaşından yapılmış tahta benzer bir nesne vardı. Yüksekte, tahtı andıran nesnede insana benzer biri oturuyordu” (Hezekiel 1:26).

Keruvların ve Tanrı’nın tahtının görüldüğü en bilinen yer Vahiy kitabıdır. Elçi Yuhanna görümünde cennete götürüldüğünde, dört canlı yaratıkla, yani dört keruvla çevrili bir taht olan Tanrı’nın tahtını gördü (Vahiy 4:7). Bu bölümler incelendiğinde, kefarete örtüsünün, yani bağışlanma kapağının Tanrı’nın yeryüzündeki tahtı olduğu açıkça görülmektedir. Bir önceki bölümde gördüğümüz üzere, sandık gökte var olanın bir örneğidir, Tanrı’nın göksel tapınaktaki tahtının bir kopyasıdır.

Yeni Antlaşma’nın Işığında Sandık

Mesih’in Kurbanı Temelinde Yaklaşmak

Mesih ve kiliseyle olan bağlantılar Yeni Antlaşma’da, özellikle de Romalılar ve İbraniler mektuplarında açıkça belirtilmiştir. Sandığın nasıl taşınacağıyla ilgili katı talimatların yanı sıra Kefaret Günü’yle ilgili emirlerden, İsrail’in sandığı taşıırken ve kullanırken son derece dikkatli olması gerektiğini de zaten biliyoruz. Neden mi? Çünkü bu Tanrı’nın tahtının ta kendisiydi. Günahla kirlenmiş olan hiç kimse tahta yaklaşamazdı.

Bütün insanlar günahla kirlendiği için, yalnızca başkâhin, ancak bir boğa keserek kendisi için kefarette bulduktan sonra, İsrail'in günahlarının kefareti için kurbanın kanıyla birlikte bağışlanma kapağına yaklaşarak arınma törenlerinden sonra bağışlanma kapağına yaklaşabilirdi. Yalnızca Mesih'in kurbanı aracılığıyla günahlarımızın bağışlanmasını sağlayabiliriz: "Çünkü herkes günah işledi ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun kaldı. İnsanlar İsa Mesih'te olan kurtuluşla, Tanrı'nın lütfuyla, karşılıksız olarak aklanırlar. Tanrı Mesih'i, kanıyla günahları bağışlatan ve imanla benimsenen kurban olarak sundu. Böylece adaletini gösterdi. Çünkü sabredip daha önce işlenmiş günahları cezasız bıraktı" (Romalılar 3:23–25). Elçi Yuhanna da aynı şekilde İsa'nın 'yalnız bizim günahlarımızı değil, bütün dünyanın günahlarını da bağışlatan kurban' olduğunu yazar (1. Yuhanna 2:2).

Ancak Antlaşma Sandığı ile Mesih arasındaki en açık ve en güçlü bağlantı İbraniler mektubunun dokuzuncu bölümünde yer alır. İbraniler'in yazarı, çöldeki buluşma çadırının düzenini, buluşma çadırının ilk bölümünde kandillğin ve huzur ekmeğinin nasıl bulunduğunu ayrıntılı bir şekilde anlatır. Buluşma Çadırı'nın bu ilk bölümünün ötesinde, Antlaşma Sandığı'nın durduğu yer olan En Kutsal Yer bulunurdu. Başkâhin kendi günahı için kişisel hazırlıklarını yaptıktan sonra, halk adına bir kurban sunmak üzere en kutsal yere girerdi. Ancak İbraniler'in yazarı bu törenlerin ve kurbanların nihayetinde günahı ortadan kaldırmadığını, sadece gelecek olan daha büyük şeylerin, yani büyük başkâhinimiz İsa Mesih'in hizmetinin gölgeleri olduğunu da açıklamaktadır. İsa el-

lerle yapılmış bir çadıra ya da dünyasal bir örneğe girmedi. Bunun yerine, boğaların ve tekelerin kanıyla değil, kendi değerli kanıyla göksel tapınağa girdi. Yalnızca Mesih'in kanı temizlenmeyi, arınmayı ve günahların bağışlanmasını sağlar. Tüm bu nedenlerden dolayı İbraniler'in yazarı şöyle yazar: "Bu nedenle, çağrılmış olanların vaat edilen sonsuz mirası almaları için Mesih yeni antlaşmanın aracısı oldu. Kendisi onları ilk antlaşma zamanında işledikleri suçlardan kurtarmak için fidye olarak öldü" (İbraniler 9:15). Mesih'in büyük başkâhinimiz olarak üstlendiği görev, Sina antlaşması altında çalışan Levili kâhinlerin görevinin önüne geçmiştir.

Mesih'in kurbanının ışığında, Tanrı'nın huzuruna korkusuzca girebiliriz. Artık Kefaret Günü'ndeki her yıl sunulan kurbanı bağımlı olmak zorunda değiliz. Artık başkâhinin en kutsal yere girmesi ve bağışlanma kapağına kan serpmesi gibi sınırlamalarla kısıtlanmıyoruz. Tersine, göklerdeki en kutsal yere girmiş ve Tanrı'nın huzuruna çıkabilmemiz için kendi değerli kanını dökmüş olan büyük başkâhinimiz Mesih'e sahibiz. İbraniler'in yazarı bu nedenle şöyle yazar: "Onun için Tanrı'nın lütuf tahtına cesaretle yaklaşalım; öyle ki, yardım gereksindiğimizde merhamet görelim ve lütuf bulalım" (İbraniler 4:16). Mesih ve O'nun kurbanı aracılığıyla bağışlanma lütfuna ve Tanrı'nın merhametine kavuşabiliriz. Mesih günahlarımızın kefaretidir: "Tanrı'yı biz sevmiş değildik, ama O bizi sevdi ve Oğlu'nu günahlarımızı bağışlatan kurban olarak dünyaya gönderdi. İşte sevgi budur" (1. Yuhanna 4:10).

O halde sandık, İsrail'in günahlarının kefareti

diği yerdı ve bu kefarete şimdi Mesih tarafından bizim için kurban edilmesiyle yerine getirilmektedir. Üzerinde düşünmemiz gereken başka bir unsur daha vardır, o da sandığın Tanrı'nın varlığını temsil ettiği ve İsrail'de mesken tuttuğudur.

Tanrı'nın Kendi Halkı Arasındaki Varlığı

Mesih, halkının ortasında Tanrı'nın varlığının nihai tezahürüydü. Elçi Yuhanna bize şöyle der: "Söz beden aldı ve aramızda konut kurdu" (Yuhanna 1:14, benim çevirim). Mesih geldiği için, Tanrı artık insan eliyle yapılmış bir çadırda değil, halkının tapınağında yaşamaktadır: "Siz de Ruh aracılığıyla Tanrı'nın konutu olmak üzere hep birlikte Mesih'te inşa ediliyorsunuz" (Efesliler 2:22). Bizler, yani kilise hem bireysel hem de toplumsal olarak, Tanrı'nın son tapınağı, son konutuyuz. Tanrı yasanın kopyasını Buluşma adırı'ndaki sandığın içine yerleştirdiği gibi, yasaı da yüreklerimize yazar (Yeremya 31:33-34). Tanrı yasanı, konutu olan yüreklerimize yerleştirir.

Tanrı'nın mesken tuttuğu varlığına ilişkin imgeler Vahiy kitabının birkaç kilit noktasında karşımıza çıkar. Yuhanna Vahiy'de yedinci borazanın sonunda göklerin açıldığını ve göksel tapınağın ortaya çıktığını, şimşekler çakarken, gök gürlerken, yer sarsılırken Tanrı'nın Sina Dağı'ndan inip Buluşma adırı'nda halkının arasına gelişini anımsatan terimlerle yazar (Vahiy 11:15-19; krş. Mısır'dan Çıkış 20:18). Ancak bu görkemli imgeler Vahiy kitabının sonunda, Yuhanna kutsal kentin, yeni Yeruşa-

lim'in gökten indiğini gördüğünde de karşımıza çıkar. Yuhanna, 'güveyi için süslenmiş bir gelin' olarak tanımlanan şehir-tapınak gibi, halkı arasında var olan ruhsal bağı aktaran iki imgeyi harmanlar. Tanrı'nın her şeyin son bulacağı yere gelişinin hemen ardından, Yuhanna tahttan gelen yüksek bir sesin şöyle dediğini kaydeder: "İşte, Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak" (Vahiy 21:2-3). Sandığın inşası için verilen talimatları çağrıştıran terimlerle de şunları okuruz: "Artık hiçbir lanet kalmayacak. Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtı kentin içinde olacak, kulları O'na tapınacak" (Vahiy 22:3).

Başka bir deyişle, Sina'nın eteklerindeki olaylar ve Antlaşma Sandığı'nın yapımı, Tanrı'nın kendi halkının arasında yaşayacağı, Mesih'in ilk gelişiyile gerçekleştiğini görmeye başladığımız, şu anda içimizde yaşayan Kutsal Ruh'un çalışmasıyla zevk aldığımız ve son günde, Üçlü-Birlik Tanrı'nın huzurunda fiziksel olarak yaşadığımızda tam olarak gerçekleşmesini ve doruğa ulaşmasını dört gözle beklediğimiz bir zamanın habercisiydi.

Bizim Bağlantımız

Bunları düşündüğümüzde, günahların bağışlanmasından dolayı sevinmeliyiz. Tanrı'nın artık insan yapımı yerlerde değil, Mesih'in gelişi ve Kutsal Ruh'un çalışması sayesinde içimizde yaşadığı fikrine hayran olmalıyız. Ancak önemli olan bir soru da şudur: Tanrı'nın içimizdeki

varlığını hafife mi alıyoruz? Günahlarımızın bağışlanmasını hafife mi alıyoruz? Bence aşinalık küçümsemeyi beraberinde getirebilir — Tanrı'nın lütfuna değer vermek ve bunun hak edilmemiş olduğunu kabul etmek yerine çabucak küçümseriz. Ayrıca, iki ya da üç kişi dua etmek için bir araya geldiğinde, Mesih'in onların arasında olduğu ve Tanrı'nın tahtının — bağışlanma kapağının — önünde buldukları fikrine hayran kalmakta başarısız olduğumuza da inanıyorum. Öyleyse duaya ne kadar zaman ayırıyoruz? İnanıyorum ki, yaşamımızda duanın eksikliği, Kutsal Yazılar'ın bu metninde bize sunulan gerçeklerin önemini tam olarak kavrayamamaktan kaynaklanmaktadır.

Sonuç

Duam, hepimizin Tanrı'nın, Kutsal Ruh'un çalışması aracılığıyla Oğlu'nda bize nasıl yaklaştığına dair muhteşem lütfunun farkına varmamızdır. Antlaşma Sandığı'nı okuyup üzerinde derin düşünmemiz ve artık üzerine boğa ve teke kanı serpmediğimizi, onun yerine Mesih'in dökülen kanı aracılığıyla günahlarımızın bağışlandığını fark etmemiz için dua ediyorum. Ayrıca duaya, Tanrı'nın tahtına yaklaşmaya ve hatta Tanrı'nın tapınağı olan Tanrı halkının bir araya gelmesini sağlayan toplu ibadete duyduğumuz saygının artmasını umut ediyorum.

3

Masa ve Huzur Ekmeği

Mısır'dan Çıkış 25:23–30'u (37:10–16) Okuyun

Giriş

Bir önceki bölümde Antlaşma Sandığı'nı incelemiştik ve şimdi de Buluşma Çadırı'nın mobilyalarını ele almaya devam ediyoruz. Bu bölümde huzur ekmeği için kullanılan masayı inceleyeceğiz. Belki bu masanın adını duymuş ve Buluşma Çadırı'ndaki varlığından belli belirsiz haberdar olmuş olabiliriz ancak bunun ötesinde işlevi hakkında çok az şey biliyoruz. Muhtemelen huzur ekmeđi¹ diye bir şey duymuş ama bunun neden Buluşma Çadırı'na yerleştirildiğini bilmiyoruzdur. Umarım bu bölümden sonra

1. Ç.N. İbranicede “Suretlerin Ekmeği” anlamına gelen לחם הפנים olarak da bilinen *gösteri* ekmeği, Kutsal Kitap'ın King James tercümesinde (KJV) “shewbread” olarak geçmektedir. Bu ifadeyle, Tanrı'ya sunu olarak Yeruslaim'deki Tapınak'ta özel olarak ayrılmış bir masanın üzerine sürekli olarak konulan somun ya da çörek ekmekleri tanımlanmaktadır. Daha uygun bir çeviri, Mısır'dan Çıkış 25:30'da bulunan ve ekmeğin her zaman Tanrı'nın huzurunda olması gerektiğine dair Kutsal Kitap hükmünü yansıttığı için huzur ekmeği olabilir.

huzur ekmeği masasını daha iyi anlayacak ve değerini kavramış oluruz. Bunu yaparken, Mesih’le ve tabii ki Tanrı’nın halkı olarak bizlerle olan bağlantılarını göreceğiz.

Masa ve Huzur Ekmeği

Masanın yapımıyla ilgili talimatlarda, 23. ayet masanın yaklaşık doksan santimetre uzunluğunda, kırk beş santimetre genişliğinde ve yaklaşık altmış satimetre yüksekliğinde olması gerektiğini belirtir. Masanın üzeri saf altınla kaplanacak ve Antlaşma Sandığı için kullanılan ağaçla aynı türden olan akasya ağacından yapılacaktır. Tanımdan, masanın tek amacının huzur ekmeğini taşımak olduğu anlaşılmaktadır (30. ayet). Bu masa en kutsal yere değil, en kutsal yerin hemen dışındaki iç çadıra yerleştirilecekti. 26. ayet masanın her iki yanında ikişer tane olmak üzere dört halkası ve masanın Antlaşma Sandığı gibi taşınabilmesi için halkaların içinden geçen iki direği olacağını belirtir. Bir diğer deyişle, masa sandık gibi hareket ettirilecekti; günahkâr insan elleri masaya dokunmadan hareket ettirilecekti.

29. ayet bize sofranın farklı türden tabaklarla donatılması ve bu tabakların hepsinin saf altından yapılması gerektiğini söyler. Bir tür tabak ya da çanak, Levililer’de okuduğumuz buhur ve huzur ekmeği için kullanılacaktır: “İnce undan on iki pide pişireceksin. Her biri efanın onda ikisi ağırlığında olacak. Bunları RAB’bin huzurunda iki sıra halinde, altışar altışar saf altın masanın üzerine dizeceksin. İki sıra ekmeğin yanına anma payı olarak saf

günnük koyacaksın. Bu RAB için yakılan sunu olacak ve ekmeğin yerini alacak” (Levililer 24:5–7).

Ayrıca fiçı (ya da ibrik) ve kâse gibi başka kaplar da vardı. 29. ayete göre, ibrik ya da sürahi içki sunularını kâselere dökmek için kullanılırdı. İçki sunusu şaraptan oluşuyordu, ancak içki sunusunun hangi amaca hizmet ettiği konusunda tartışmalar vardır (Levililer 23:13). İsraililer’in Buluşma Çadırı’nın dışındaki sunağa içki sunusu dökmeleri yasaklanmıştı (Mısır’dan Çıkış 30:9). Ayrıca başkâhinin kurbanın kanını sadece sandığın üzerinde bulunan bağışlanma kapağına serpmesi gerektiğini de biliyoruz. Başka bir deyişle, içki sunusunun aslında herhangi bir sunak üzerine dökülmesi gerekmediği, bir hatırlatma olarak masanın üzerine konulduğu görülmektedir. İçki sunusu büyük olasılıkla kâhinler tarafından haftada bir kez tüketilirdi.

Sadece ve sadece kâhinlerin içki sunusunun şarabını tüketmeleri değil, aynı zamanda huzurda sunulan ekmeği de yemeleri gerekiyordu. Tanrı Levililer’de İsraililer’e şu talimatı verdi: “Bu ekmeğin, İsrail halkı adına sonsuza dek sürecek bir antlaşma olarak, her Şabat Günü akşamdan RAB’bin huzurunda dizilecek. Ve Harun’la oğullarına ait olacak. Onu kutsal bir yerde yiyecekler. Çünkü çok kutsaldır. RAB için yakılan sunulardan onların sürekli bir payı olacak” (Levililer 24:8–9). Dolayısıyla, haftada bir kez Şabat günü kâhinler ekmeği yiyip şarabı içtikten sonra yeni bir şarap testisi ve yeni pişmiş ekmeğin somunları koyacaklardı. Kral Davut’un Saul’dan kaçarken Buluşma Çadırı’na gelip kendisi ve yanındakiler için yiyecek istemesi ve kâhinin sunduğu tek yiyeceğin huzur

ekmeği olmasıyla ilgili hikâneyi hatırlıyor olabilirsiniz (1.Samuel 21:6).

Şimdi sorulması gereken soru ise şudur: Huzur ekmeği nedir? Huzur ekmeği terimi biraz muğlak bir terimdir, çünkü basitçe Tanrı'nın huzurunda olan ekmeğin anlamına gelebileceği gibi, Tanrı'nın ekmeğin içinde olduğu anlamına da gelebilir. Bence ilki daha olası bir yanıtıdır ve Tanrı'nın huzurunda olan ekmeğdir. Tanrı'nın yeryüzündeki tahtı ve simgesi olan Antlaşma Sandığı'nın, En Kutsal Yer'deki perdenin arkasında sadece birkaç adım ötede olduğunu unutmamalıyım. O halde ekmeğin, İsraililer'e, özellikle de kâhinlere sadece birkaç adım ötedeki Tanrı'nın varlığını hatırlatmakla kalmıyor, aynı zamanda Tanrı'nın İsrail için lütüfkâr sağlayışını da hatırlatıyordu. Ekmeğin bunu başlıca iki yolla yapıyordu.

Öncelikle, Tanrı'nın Sina antlaşmasını (Mısır'dan Çıkış 24:11) İsrail'in ileri gelenlerini huzurunda oturtup yemek yedirerek onayladığını hatırlayın. Kâhinler Buluşma adırı'nda ekmeğin yiyip şarap içtiklerinde, bu Tanrı'nın halkla yaptığı antlaşmanın bir anımsatıcısı oluyordu. Ekmeğin, İsrail'in Mısır'dan kurtuluşunu ve Sina Dağı'nda antlaşmanın tasdikini hatırlatıyordu. Ancak aynı zamanda İsrail'in fiziksel ihtiyaçları için Tanrı'nın lütüfkâr hükümlerini de hatırlatmaktadır.

İkinci olarak, İsrail Mısır'dan ilk ayrıldığında yiyeceğe ihtiyaçları olduğunu ve şikâyet ettiklerini unutmamalıyım. Tanrı onlara gökten ekmeğin sağladı: "RAB Musa'ya, 'Size gökten ekmeğin yağdıracağım' dedi, 'Halk her gün gidip günlük ekmeğini toplayacak. Böylece onları sınavacağım'" (Mısır'dan Çıkış 16:4). Tanrı İsrail'e gökten ekmeğin

sağladığında, manın bir kısmını sandığın içine koymaları gerekiyordu (Mısır'dan ıkış 16:32–34). O halde, huzur ekmeği de muhtemelen İsrail'in fiziksel ihtiyaçları için Tanrı'nın lütufkâr sağlayışının bir anımsatıcısıdır. İsrail açtı ve Tanrı onları doyurdu.

Huzur ekmeği masasını dűřündüğümüzde, İsrail'e Tanrı'nın yakınlığını hatırlatan başka bir simge de görürüz. Huzur ekmeği aynı zamanda İsrail'e lütufkâr antlaşma kurtuluşlarını ve Tanrı'nın İsrail'in her ihtiyacını karşıladığını, hatta aç olduklarında bile onları doyurduğunu hatırlatıyordu.

Yeni Antlaşma Işığında Masa ve Ekmek

Yeni Antlaşma'ya geçerek huzur ekmeği sofrası ile Mesih arasındaki bağlantıları araştırdığımızda, birkaç yerde birbiriyle ilişkili olduğunu dűřünüyorum. Örneđin Mesih'in beř bin kişiyyi doyurması, Rabbin Sofrası ve Rabbin Duası arasında bağlantılar vardır.

İsa'nın Beş Bin Kişiyyi Doyurması

Bence huzur ekmeğiyle bağlantılı olan aynı unsurlar Mesih'in beş bin kişiyyi doyurmasında da karşımıza çıkar. Kalabalık acıktığında, Mesih ocuğun elinden beş somun ekmek ve iki balık almış, onları çoğaltmış ve kalabalığın fiziksel olarak beslenmesini sağlamıştır. Bu arada, dolaylı bir bağlantı olup olmadığı hala belirsizliğini korumakta-

dır, ancak çadırdaki masada aynı sayıda somun ekmeğinin bulunduğu on iki sepet dolusu ekme kalmıştı. Ayrıca Mesih'in beş bin kişiyi doyurma mucizesinin önemini nasıl açıkladığı da son derece ilginçtir.

İsa kalabalığın arasından çekildikten sonra bazı kişiler O'nu takip edince dönüp onlara şöyle dedi "Size doğrusunu söyleyeyim, doğüstü belirtiler gördüğünüz için değil, ekme klerden yiyip doyduğunuz için beni arıyorsunuz" (Yuhanna 6:26). Daha sonra kendisinin gökten gelen gerçek ekme olduğunu açıklamaya başladı:

"Size doğrusunu söyleyeyim, gökten ekmeği size Musa vermedi, gökten size gerçek ekmeği Babam verir. Çünkü Tanrı'nın ekmeği, gökten inen ve dünyaya yaşam verendir." Onlar da, "Efendimiz, bizlere her zaman bu ekmeği ver!" dediler. İsa, "Yaşam ekmeği Ben'im. Bana gelen asla acıkmaz, bana iman eden hiçbir zaman susamaz" dedi." (Yuhanna 6:32-35)

İsa'nın bu açıklaması man ile huzur ekmeği arasında açık bir bağlantı olduğunu ortaya koymaktadır.

Buluşma adırı, gökten gelen gerçek çadırın bir kopyasıdır — man gökten geliyordu ve buluşma adırındaki varlığı nedeniyle, huzur ekmeği de gökten gelen ekmeği. Mesih kendisinin gökten gelen ekme olduğunu ve kendisine gelen kişinin asla açlık ve susuzluk çekmeyeceğini belirtmiştir. Gökten gelen man nasıl İsraililere yaşam verdiyse ve önderlerin Tanrı'nın huzurunda yedikleri antlaşma yemeği de Tanrı'nın onlara Mısır'dan çıkışta verdiği yaşamı hatırlattıysa, Mesih'e iman eden herkes de

yaşam yani sonsuz yaşam alır.

Rabbin Sofrası

Mesih, Rabbin Sofrası ve Buluşma Çadırı'ndaki huzur ekmeği masası arasındaki bağlantıları kesinlikle görmekteyiz. Mısır'dan Çıkış 24'te İsrail'in ileri gelenleri Rabbin huzurunda bir antlaşma tasdik yemeği yemek için Sina Dağı'na çıktılar. Bu yemekten hemen önce Musa ve İsrail halkı Sina antlaşmasını onaylamış ve Musa kurban kanını antlaşma kitabının ve halkın üzerine serpmiştir. Aynı unsurlar Rabbin Sofrası'nda eşsiz bir şekilde ortaya çıkar. Aslında, iki olay arasındaki bağlayıcı özelliklerden biri, 'antlaşmanın kanı' ifadesidir. Bu ifade sadece Mısır'dan Çıkış 24'te, Rabbin Sofrası ile ilgili Müjde'de ve İbraniler'in dokuzuncu bölümünde geçer. Ancak Rabbin Sofrası'nda Mesih yeni antlaşmayı hayvanların kanıyla değil, kendi kanıyla tasdik etmiştir. İbraniler'in yazarının Mesih'in kurbanını, antlaşmanın kanını, bizi günahtan arındıran şeyle ilişkilendirdiğini unutmayın: "Öyleyse yüreklerimiz serpmeye kötü vicdandan arınmış, bedenlerimiz temiz suyla yıkanmış olarak, imanın verdiği tam güvenceyle, yürekte bir içtenlikle Tanrı'ya yaklaşalım" (İbraniler 10:22).

Yeri gelmişken, bazıları merak edebilir: Rabbin Sofrası hangi Eski Antlaşma uygulamasına dayanıyor? Rabbin Sofrası Fısıh'a dayanmıyor mu? Evet, Rabbin Sofrası Fısıh'a dayanır, ancak aynı zamanda Mesih'in işinin benzer yönüne işaret eden diğer Eski Antlaşma bölümlerinden

sık sık örtüşen Kutsal Kitap uygulamaları ve imgeleri vardır. Örneğin, Fısıh Bayramı, Kefaret Günü'ndeki Eski Antlaşma kurbanları gibi Mesih'in kurban edilişinin habercisidir. Burada Fısıh ve huzur ekmeği arasında bir paralellik vardır. Ayrıca şunu da bilmeliyiz ki, Rabbin Sofrası gibi Yeni Antlaşma'nın uygulamaları Eski Antlaşma'da herhangi bir emsali olmadan meydana gelmemiştir. Bir diğer deyişle, Rabbin Sofrası'nı Mesih icat etmemiştir, bilakis bu sofranın önceliği Buluşma adırı'ndaki huzur ekmeğidir.

Bağlantıları şu şekilde değerlendirebiliriz: Eski Antlaşma kâhinleri Buluşma adırı'nda toplanır ve Tanrı'nın lütufkâr kurtarışına ve halkına yönelik sağlayışına işaret eden huzur ekmeğini tüketir ve şarabı içerlerdi. Aynı şekilde, Yeni Antlaşma da bize bir kraliyet kâhin sınıfı olduğumuzu ve dua yoluyla ayrılmış ve kutsanmış bir antlaşma yemeği olarak ekmek ve şarap tüketmek için bir araya geldiğimizi söyler. Mesih'in açıklamasında gördüğümüz üzere, ekmek ve şarap Mesih'teki kurtuluşumuza işaret eder. Yuhanna'nın Müjdesi'nde şöyle yazar:

“İsa onlara şöyle dedi: ‘Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu'nun bedenini yiyip kanını içmedikçe, sizde yaşam olmaz. Bedenimi yiyenin, kanımı içenin sonsuz yaşamı vardır ve ben onu son günde dirilteceğim. Çünkü bedenim gerçek yiyecek, kanım gerçek içecektir. Bedenimi yiyip kanımı içen bende yaşar, ben de onda. Yaşayan Baba beni gönderdiği ve ben Baba'nın aracılığıyla yaşadığım gibi, bedenimi yiyen de benim aracılığımla yaşayacak.

İşte gökten inmiş olan ekmek budur. Atalarınızın yedikleri man gibi değildir. Atalarınız öldüler. Oysa bu ekmeği yiyen sonsuza dek yaşar.” (Yuhanna 6:53–58)

Burada anlatılmak istenen şudur: Rabbin Sofrası'nı kutladığımızda, Rabbimiz İsa Mesih'le bir araya gelir ve O'nunla paydaşlık kurmuş oluruz.

Tıpkı Eski Antlaşma'da ekmek ve şarap yiyen kâhinlere Tanrı'nın sadece birkaç metre ötedeki en kutsal yerdeki huzurunun ve lütufkâr kurtuluşunun hatırlatılması gibi, bizler de Rabbin Sofrası'nı her yediğimizde Mesih'in aramızdaki huzurunu ve O'nun yaşamı, ölümü ve dirilişi sayesinde iman yoluyla sahip olduğumuz kurtuluşu hatırlatmış oluyoruz.

Rabbin Duası

Bir yandan da Tanrı'nın ruhsal ve fiziksel ihtiyaçlarımızı nasıl karşıladığı bize hatırlatılır. Huzur ekmeğinin İsraililere Tanrı'nın İsrail'in fiziksel ihtiyaçlarını nasıl karşıladığını hatırlatması gerektiğini unutmayın. Büyük olasılıkla Rabbin Duası'ndaki “Bugün bize günlük ekmeğimizi ver” (Matta 6:11) şeklindeki ünlü ifadenin ardında da bu bağlantı yatmaktadır. Bu ifade aynı zamanda vaat edilen topraklara girene kadar çölde dolaşan İsrail'e Rabbin her gün gökten verdiği ekmekle de bağlantılıdır. Bu nedenle Tanrı, halkının günlük ihtiyaçlarını onların isteyebileceklerinin ya da hayal edebileceklerinin çok öte-

sinde karşılıyordu ve Eski Antlaşma kâhinlerinin huzur ekmeğini tüketirken hatırlamaları gereken şey de buydu.

Mesih Aracılığıyla Bağlantımız

Masa, huzur ekmeği ve Mesih arasındaki bağlantıları gördüğümüzde, kaçınılmaz olarak kiliseyle olan bağlantılara çekiliriz. Tahmin edebileceğimiz gibi ilk önemli bağlantı, imanla Mesih'e bakmamızı sağlamaktır. Günahlarımızın bağışlanmasının yalnızca O'nun dökülen kanı sayesinde mümkün olduğunun farkında mıyız? Sonsuz yaşama ancak imanla Mesih'e, O'nun yaşamına, ölümüne, dirilişine ve göğe yükselişine bakarak sahip olabileceğimizin farkında mıyız? Öyleyse Rabbin Sofrası'nda kutladığımız şey kurtuluşumuzun gerçekliğidir. Eski Antlaşma kâhinleri kurtuluşlarını hatırlatmak için Tanrı'nın huzurunda ekme ve şarap tükettikleri gibi, biz de Yeni Antlaşma kâhinleri olarak Mesih'in huzurunda antlaşma yemeğinin ekme ve şarabını tükettiğimizde Mesih'le aynı şekilde paydaşlık ederiz — O, kilisenin bir araya gelmiş bedeninde mevcuttur.

Bu düşünceler Rabbin Sofrası'na her katıldığımızda aklımızdan geçmelidir. İsrail gibi biz de Fısıh kuzumuz Mesih'in kurbanı aracılığıyla antlaşmadaki lütüfkâr kurtuluşumuz için Tanrı'ya şükretmeliyiz. Bununla birlikte, göksel Babamızın bize verdiği günlük ekmeği de hatırlamalıyız. Tanrı İsrail'in günlük yiyecek ihtiyacını karşıladı — onların açlığını giderdi. Yaratılışın sunduğu rahatlıkların çoğunu ne sıklıkla göz ardı ediyoruz? Sanırım

bunu kolayca yapabiliyoruz çünkü diğer pek çok insanın da yiyecek, ev, araba, giysi, para gibi aynı şeylere sahip olduğunu görüyoruz. Muhtemelen bu şeylere sahip olduğumuz zihniyetine kapılıyoruz çünkü bunlar basitçe emeğimizin sonucudur. Çalışırız, sonra da satın alır ve ihtiyaçlarımızı karşılarız. Oysa bu bölüm bize bir şey hatırlatıyorsa, o da bize günlük ekmeğimizi verenin Tanrı olduğudur. Tanrı bize iyi davrandığı için işimiz var. Tanrı ihtiyaçlarımızı lütfedip bol bol karşıladığı için üstümüzde giysilerimiz, bankada paramız, başımızı sokacak bir evimiz ve karnımızı doyuracak yiyeceğimiz vardır.

Sabah kalkıp homurdanıyor ve işimizi ne kadar sevmediğimiz konusunda içimizden söyleniyor muyuz? Evimiz yeterince büyük olmadığı ya da kullandığımız arabalar yeterince yeni olmadığı için şikâyet ediyor muyuz? Yemeğe oturduğumuzda, yemeğimizin nereden geldiğini hiç düşünmeden kendimizi tıka basa doyurmaya başlıyor muyuz? Belki de bir tarım toplumunda bir yemek için daha fazla şükretmek daha kolay olurdu. Örneğin, bir çiftçinin toprağı sürmesi, tohumu ekmesi, gübrelemesi, sulaması ve ürünü beklemesi gerekirdi. Yahut çiftçinin buzağıyı büyütmesi, beslemesi, bakması, kesmesi ve bunların hepsini yemeden önce yapması gerekirdi. Doğal olarak, tarım ve hayvancılık görsel olarak Tanrı'nın takdirine bağlıdır ve yağmur yağmazsa mahsul de olmaz. Mahsul yoksa, insan ya da hayvan için yiyecek de yoktur. Klimalı marketimizin reyonlarında geziniyor ve alışveriş arabalarımızı yiyeceklerle dolduruyor olmamız, günlük ekmeğimiz için şükretmememiz gerektiği anlamına gelmez. İster yemek için oturalım ister arabamıza binelim

ya da işe gidelim, bize günlük ekmeğimizi sağladığı için lütufkâr göksel Babamıza şükretmeliyiz.

Sonuç

Buluşma adırı'nı ve eşyalarını incelemeye devam ederken Mesih'in kişiliğine ve yaptıklarına duyduğumuz takdiri artırmayı öğrenmemiz için dua ediyorum. Bu durumda, Rabbin Sofrası'nı tükettiğimizde, O'nun yaşamını, ölümünü ve dirilişini, kurtuluşumuzu hatırlayarak, Rabbimiz ve Kurtarıcımızla paydaşlık ederek ve yalnızca imanla O'na bakarak sevinelim. Ayrıca Tanrı'nın her ihtiyacımızı günlük olarak karşıladığı için şükretmemiz için dua ediyorum. Nitekim, bize günlük ekmeğimizi ve göklerden gelen gerçek ekmek olan İsa Mesih'i veren lütufkâr ve sevgi dolu bir antlaşma Rabbine hizmet ediyoruz.

4

Kandillik ve Yağ

*Mısır'dan Çıkış 25:31-40 (Mısır'dan Çıkış 37:17-24) ve
Mısır'dan Çıkış 27:20-21'i Okuyun*

Giriş

Önceki iki bölümde Antlaşma Sandığı'nı ve huzur ekmeği için kullanılan masayı inceledik. Bu bölümde ise altın kandilliği ve kandilliğin yağını ele alıyoruz. Yağla ilgili talimatların neden kandillikle ilgili talimatlardan ayrı tutulduğu hemen anlaşılmıyor. Bununla birlikte, iki pasajı birlikte ele almanın uygun olacağını düşündüm. Buluşma Çadırı'nın döşenişini incelerken, Mesih'in ve kilisenin gölge imgelerine baktığımızı hatırlamamız gerekir. Umarım bu bölümü sadece kendi bağlamında değil, Kutsal Yazılar'ın geri kalanı açısından da inceledikten sonra bu bağlantıları daha net bir şekilde görebiliriz.

Kandillik ve Yağ

Bölümün başında, 31. ayette Tanrı İsraililer'e dövülmüş altından bir kandil yapmaları gerektiğini söyler. Bu hafif bir kandil değildi, çünkü kandil ve eşyaları yaklaşık otuz beş kilo olan bir talant altından yapılacaktı (39. ayet). Kandillik, Buluşma adırı'nın iç odasının güney tarafına, huzur ekmeği masasının karşısına yerleştirilecekti. Şimdi, kandillik, yedi kandilli bir mum olan menora olarak bildiğimiz şeye benzemektedir. Ancak kandilliği tanımlayan bazı önemli ayrıntıları da gözden kaçırmamalıyız.

Örneğin, kandilliğin tomurcuklanan bir badem ağacına benzeyecek biçimde şekillendirildiğini ve tasarlandığını not etmeliyiz:

“Kandillik üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kollu olacak. Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifini buluncak. Altı kol da aynı olacak.” (Mısır'dan Çıkış 25:32–33)

Kandilliğin orta gövdesinin her iki yanından badem ağacının dallarına benzeyen üç dal çıktığını hayal edin. Dalların her birinin ucunda badem çiçekleri vardı ve bu çiçeklerin ucunda çiçeği çevreleyen bir grup yeşil yapraktan oluşan bir çiçek kaliksi vardı. Kandilliğin orta gövdesinde badem çiçeği şeklinde dört çanak vardı (34. ayet). Her dal için bir kandil ve orta milin üstünde de bir

kandil olmak üzere yedi kandil olması gerekiyordu. Peki ya kandilliğin yağı ne olacaktı?

İsrailliler'in kandillik için saf dövülmüş zeytinyağı kullanmaları gerekiyordu (20. ayet), bu da Buluşma Çadırı'nda neredeyse dumansız parlak bir ışık sağlayacaktı. Kandillige sabah ve akşam olmak üzere günde iki kez bakılacaktı, bu da kandilliğin gece boyunca sürekli yanması gerektiği anlamına geliyordu. Kandilliğin sürekli aydınlatılmasında tasvir edilen olası imge, kâhinlere Üçlü-Birlik Rab'den sonsuza dek yayılan görkemin hatırlatılmasıdır (Mezmun 104:1-2). On iki oymağın her biri için bir somun ekmeğin bulunduğu masanın üzerinde ışık sürekli parlarken, kâhinlere de bir gün Tanrı'nın halkının Tanrı'nın yüzünün esenlik veren çehresinin sürekli ışığında yaşayacağı hatırlatılırdı (Çölde Sayım 6:24-26; 8:1-4).

Kandilliğin Önemi

Kolayca tahmin edebileceğimiz üzere, kandillik ve onun önemiyle ilgili çeşitli sorular karşımıza çıkabilmektedir. Kandillik neden bir badem ağacı gibi tasarlanmıştır? Kandilliğin üzerinde neden yedi ışık vardır? Neden kandillik gece boyunca bile sürekli yanık kalır? Bu soruların net bir cevabı yoktur, çünkü metin bunları açıklamaz. Ancak ben, Kutsal Yazılar'ın geri kalanının bize bazı ipuçları verdiğini düşünüyorum. Bununla birlikte, Kutsal Yazılar'ın bize verdiği bilginin, kandillikle bağlantılı çok sayıda örtüşen imge olduğunu fark etmeliyiz. Kandilliğin

anlamını tamamlayan tek bir imge yoktur, bunun yerine bize bir pastiş ya da anlam kolajı sunarlar.

Kandillik Neden Bir Badem Ağacı Gibi Tasarlanmıştır?

Kandillik, büyük ihtimalle İsraililere Aden Bahçesi'ni ve özellikle de yaşam ağacını anımsatmak için badem ağacı şeklinde tasarlanmıştır. Buluşma adırı'nı keşfettikçe, Antlaşma Sandığı'nın üzerindeki keruv gibi zihnimizi bahçeye geri götüren öğeler görmeye başlıyoruz. Keruv en son Aden Bahçesi'nin kapılarında görünmüş ve yaşam ağacına giden yolu korumuştur. Kâhinler Buluşma adırı'na girdiklerinde, Tanrı'nın huzuru sergi ekmeğiyle hatırlatılır ve ağaca benzeyen kandilliği gördüklerinde, Tanrı'nın ilk tapınak olan Aden Bahçesi'ndeki huzuru hatırlatılırdı. Fakat aynı zamanda kâhinlere günahları da hatırlatılırdı, çünkü bahçenin girişini nasıl keruvlar koruyorsa, en kutsal yerin girişini de keruvlar korumaktaydı.

Kandilliğin Üzerinde Neden Yedi Işık Vardır?

Yedi sayısının Tanrı'nın en sevdiği sayılardan biri olduğunu Kutsal Yazılar'dan öğrendiğimiz için, Tanrı'nın kandillikte neden yedi ışık yaptırdığı konusunda bu bize kesinlikle genel bir fikir vermektedir. Bununla birlikte, neden yedi ışık olduğuna dair başka dolaysız göstergelerin de olduğunu düşünüyorum. Bir sonraki bölümde göreceğimiz şeylerden biri, Buluşma adırı'nın yaratılışın kendisinin minyatür bir benzeri olduğudur.

Eğer durum böyleyse, ki bu görüş hem Yahudi hem de Hıristiyan yorumcular tarafından benimsenmektedir, o zaman kandillğin ışığı ile yaratılışın ışığı arasında bir bağlantı vardır. Göksel ışıkların, güneş, ay ve yıldızların, mevsimler, günler ve yıllar için birer işaret olması gerekiyordu (Yaratılış 1:14). Yaratılışın ışıklarıyla belirlenen zaman dilimi yedilerle işaretlenmişti. Haftanın yedinci günü Şabat'tı. Yılın yedinci ayı kefaret ayıydı (Levililer 16:29). Yedinci yıl, borçların bağışlandığı ve kölelerin özgürlüğe kavuştuğu şabat yılıydı (Yasa'nın Tekrarı 15). Yedi yıllık Şabat dönemlerinin yedincisi Özgürlük yılıydı (Levililer 25). Bu yedili model göz önüne alındığında, göksel ışıkların bir benzeri olan kandillğin yedi kandili olması da gayet uygun görünmektedir.

Neden Kandil Sürekli Yanık Kalıyor?

Bu sorunun cevabı büyük ihtimalle Tanrı'nın varlığında ve niteliklerinde olduğu kadar, Mısır'dan çıkıştaki kurtarıcı eyleminde de yatmaktadır. Hatırlarsanız, başkâhin Buluşma Çadırı'na girdiğinde kendisine hemen Tanrı'nın huzurunda olduğu anımsatıldı. Kuşkusuz, Tanrı'nın yeryüzündeki tahtı olan ve en kutsal yerde sadece birkaç metre ötede duran sandığın orada olduğu bilgisi kâhinin zihninde yer etmiş olmalıdır. Huzur ekmeği ona Tanrı'nın Buluşma Çadırı'ndaki varlığını hatırlatacaktı. Benzer şekilde, Kutsal Yazılar'da Tanrı'nın kendisini 'Bir kaftana bürünür gibi ışığa bürünmüş' olduğu söylenir (Mezmunur 104:2). Başka bir deyişle, ışık sürekli

olarak Tanrı'nın varlığından yayılmaktadır. Bunun ipuçları Tanrı'nın Mısır'dan çıkıştaki kurtarıcı eyleminde de görülmektedir. Tanrı gök kubbedeki ışıkları yaratmıştır; İsraililer Tanrı'nın, güneş tanrısı Ra'nın cisimleşmiş hali olduğu varsayılan Firavun'u yendiğini gördüklerinde bunu kabul etmişlerdi. Tanrı aynı şekilde onlara gece boyunca rehberlik eden ve Mısır'dan kaçtıklarında onları Mısırlılardan koruyan ateş bulutu olarak görüldü (Mısır'dan Çıkış 13:21; 14:20–21). Öyleyse kâhinler Buluşma adırı'na girip kandilliğin gece gündüz sürekli yandığını gördüklerinde Tanrı'nın bu niteliklerini ve eylemlerini anımsayacaklardı.

Yeni Antlaşma'nın Işığında Kandillik ve Yağ

Gerçek Işık Olarak İsa

Bence Mesih ve kandillik arasındaki ilk bağlantı Mesih ve ışık arasındaki bağlantıda ortaya çıkar. Yuhanna kendi Müjdesi'nde şöyle yazar: “Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı. Işık karanlıkta parlar. Karanlık onu alt edemedi” (Yuhanna 1:4–5). İsa ayrıca güçlü bir şekilde şunu da belirtir: “Ben dünyanın ışığıyım. Benim ardından gelen, asla karanlıkta yürümez, yaşam ışığına sahip olur” (Yuhanna 8:12). Bizler ruhsal karanlıkta yaşıyoruz ve bize görme yeteneği veren ve yolumuzu aydınlatan dünyanın ışığı olan Mesih'tir. O halde, Buluşma adırı'nın kandilliği üzerinde düşünürken, zihinlerimiz bizi karanlıktan kurtaran gerçek ışık olarak Mesih'e yönelmelidir.

Eğer kurtarıldıysak ve Mesih'in benzeyişine dönüştürülüyorsak, o zaman bu, insanların önünde Mesih'in ışığını yansıtmamız ve parlatmamız gerektiği anlamına gelir. Bu, Mesih'in Dağdaki Vaazında okuduğumuz bir husustur. Mesih'in dünyanın ışığı olarak nitelendirildiğini unutmayın, yine de bu Mesih'in öğrencilerine söylediği tanımın aynıdır: "Dünyanın ışığı sizsiniz. Tepeye kurulan kent gizlenemez. Kimse kandil yakıp tahıl ölçeğinin altına koymaz. Tersine, kandilliğe koyar; evdekilerin hepsine ışık sağlar. Sizin ışığınız insanların önünde öyle parlasın ki, iyi işlerinizi görerek göklerdeki Babanız'ı yüceltsinler!" (Matta 5:14-16).

Kandillik Mesih'e ve kiliseye işaret eder

Tüm bu imgelerin — Tanrı'nın varlığıyla ilişkilendirilen ışık — Buluşma Çadırı (ya da tapınak), kandillik ve Mesih'in ışığını parlatan Tanrı halkı — Vahiy kitabında bir araya geldiğini açıkça görürüz. Elçi Yuhanna görümünü ilk aldığı yedi altın kandil gördüğünü ve bunların ortasında insanoglu İsa Mesih'e benzer birinin durduğunu yazar. İsa Yuhanna'ya şöyle dedi: "Korkma! İlk ve son Ben'im. Diri Olan Ben'im. Ölmüştüm, ama işte sonsuzluklar boyunca diriyim. Ölümün ve ölümler diyarının anahtarları bendedir" (Vahiy 1:17-18). Yuhanna daha sonra bize kandilliklerin 'yedi kilise' olduğunu söyler (Vahiy 1:20).

Burada Yuhanna, göksel tapınakta yedi kandilliğin ortasında duran Mesih'in görümünü görür. Mesih bir elinde yedi yıldız tutmakta, yüzü güneş gibi parlamakta ve yedi kandilliğe bakmaktadır. Buluşma Çadırı'ndaki kandillikte gördüğümüz imgelerin aynı kolajını Vahiy'

de de tekrarladığımızı inanıyorum. Mesih'in varlığına, kandillerden, yıldızlardan ve güneşten söz edildiğine ve doğal olarak ortamın Mesih'in ışığıyla yıkanan göksel tapınak olduğuna özellikle dikkat edin. Aynı zamanda Yuhanna'nın kandillikleri yazacağı yedi kiliseyi temsil edecek şekilde tanımladığına da dikkat edin. Dolayısıyla, bölümün başında da söylediğim gibi, Buluşma adırı'na baktığımızda Mesih'in ve kilisenin gölge resmine bakıyor olduğumuzu her zaman aklımızda tutmalıyız.

Bu durumda Kutsal Kitap'ın kendisi kiliseyi kandillerle açıkça özdeşleştirir. Vahiy kitabındaki resim, Mısır'dan çıkış kitabındaki Buluşma adırı'nda gördüğümüz resme çarpıcı bir şekilde benziyor. Tıpkı başkâhin Harun'un Buluşma adırı'na girip kandillige bakarak onun hem gece hem de gündüz aydınlanmasını sağladığı gibi, burada da Mesih'in yedi kandillige, yani kiliseye baktığını ve onların hem gece hem de gündüz kendi görkeminin ışığıyla aydınlanmasını sağladığını görüyoruz. Ancak fark etmemiz gereken şey, kilisedeki bizlerin önemli bir soruyla karşı karşıya olduğumuzdur: Mesih'in yüceliğinin ışığını dünyanın önünde parlatacak mıyız?

Mesih kilisenin iyi işlerini bir kandilin ışığına benzemiştir. Peki, kurtuluşumuzu hak etmek ya da insanları hoşnut etmek için olmasa da iyi işler yapmayı arzuluyor muyuz? Daha ziyade, etrafımızdaki dünyanın Mesih'in yüceliğinin ışığını görmesi için iyi işler yapmayı, Tanrı'nın yasasına itaat etmeyi arzuluyor muyuz? Dünya kiliseye baktığında ne görecektir? Cinsel ahlaksızlık, iffetsizlik, şehvet düşkünlüğü, putperestlik, büyüculük, düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke patlamaları, çekişmeler, ayrılık-

lar, bölünmeler, kıskançlık, sarhoşluk, çılgın eğlenceler ve benliğin işlerine benzer şeyler mi görecek (Galatyalılar 5:19–21)? Kilisenin birçok kesiminde dünyanın gördüğü tam olarak budur; çünkü kilise, Müjde'nin ışığı aracılığıyla zihinlerinin yenilenmesiyle dönüşmek yerine, bu dünyanın düzenine uymuştur.

Oysa Mesih'te kalırsak ve Ruh içimizde kendi meyvesini verirse, o zaman dünya kiliseye bakacak ve sevgi, sevinç, esenlik, sabır, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetim görecektir (Galatyalılar 5:22–23). Eğer hayattaki başlıca arzumuz Tanrı'yı yüceltmek ve O'ndan sonsuza dek zevk almaksa, o zaman arzumuz iyi işlerimizle insanların önünde Mesih'in yüceliğinin ışığını parlatmak olacaktır. Hakarete uğradığımızda öbür yanığımızı çeviririz. Sevilmediğimizde ya da nefret edildiğimizde sevgiyle karşılık veririz. Ayartılmayla karşı karşıya kaldığımızda oradan kaçırız. Başkalarının ihtiyaç içinde olduğunu gördüğümüzde, dua, sevgi, teselli ve yiyecek, para ve giyecek sağlayarak ruhsal ve fiziksel olarak buna müdahale ederiz. Bu, Mesih'in bizi görkeminin kandili olarak parlamaya çağırdığı ışıktır.

İsraillilere dünyanın zaman yapısını — yedi gün, yedi yıl, Özgürlük ile biten yedi şabat yılı — hatırlatan kandilin üzerindeki yedi ışığın kilisenin etkinliğinde de yer alıp almadığını düşünmeden edemiyorum. Kilise olarak bizler, yedi kandil, her Rabbin Günü Mesih'in huzurunda ibadet için bir araya gelirken zamanın geçişini işaret etmeye devam ediyoruz. Olağan ibadetlerimizde bile, eğer kilise Rabbin Günü'nü sadece Mesih'e adanmış bir gün olarak gerçekten gözlemleseydi, dünya bunu fark ederdi.

Aynı zamanda Mesih'in, yüceliğinin ışığını göstermeyen kiliselere acı çektirmeyeceğini de bilmeliyiz. Mesih, Yuhanna'ya Efes'teki kiliseye bir uyarı yazdırmıştır: “Ne var ki, bir konuda sana karşıyım: Başlangıçtaki sevginden uzaklaştın. Bunun için, nereden düştüğünü anımsal! Tövbe et ve başlangıçta yaptıklarını sürdür. Tövbe etmezsen, gelip kandilliğini yerinden kaldırırım” (Vahiy 2:4–5). Mesih kendi görkeminin ışığını yaymayan kiliseleri, yani kandillikleri ortadan kaldırabilir ve kaldırmaktadır.

Sonuç

Duamız, Mesih'in yüceliğinin ışığını dünyanın gözü önünde sürekli olarak parlatmak olmalıdır; ve bunu yaparken, insanlar iyi işlerimizi görüp Tanrı'yı övsünler, inanmayanlar bile Mesih'in yüceliğinin ışığını görüp imanla O'na dönsünler. Ancak önümüzde bulunan metinde gömülü bir umut mesajı vardır.

5

Buluşma Çadırı

Mısır'dan Çıkış 26'yi (36:8-38) Okuyun

Giriş

Sonunda Buluşma Çadırı'nın yapımıyla ilgili talimatlara geliyoruz. Önceki bölümlerde Buluşma Çadırı'nın yapım malzemelerini, Antlaşma Sandığı'nı, huzur ekmeği için kullanılan masayı ve altın kandilliği inceledik. Bu bölümde ise Tanrı'nın İsrail'in ortasında ikamet ettiği çadır olan Buluşma Çadırı'nı inceleyeceğiz. Buluşma Çadırı, Tanrı'nın halkının ortasında varlığını sürdürdüğüünün bir başka anımsatıcısıdır. Tanrı İsrail'i asla terk etmedi ama onları nihaî hedeflerine, vaat edilen topraklara, Tanrı'nın İbrahim, İshak ve Yakup'a verdiği antlaşma vadinin gerçekleşmesine ulaştıracaktı.

Unutmamamız gereken şey, Buluşma Çadırı, Mesih ve kilise arasındaki bağlantıdır. İsrail tarihinin bu noktasında Tanrı'nın yeryüzündeki konutunu düşünürken, Tanrı'nın halkıyla birlikte varlığını sürdürdüğüünü de anımsayacağız. Bu bizim için önemli bir hatırlatmadır,

çünkü çoğu zaman yaşam koşullarının Tanrı'nın her zaman halkının arasında yaşadığı gerçeğini bastırmasına izin veriyoruz. Tanrı'nın özellikle Mesih'teki kalıcı varlığı önemli bir gerçektir ve hepimiz için büyük bir teselli kaynağı olmalıdır.

Buluşma Çadırı

İç Perde (1–6. Ayetler)

1–6 ayetlerinde Tanrı pahalı kumaştan dokunacak on perdenin yapımı için gerekli talimatları verir. Bu on perde beş takım çift perde oluşturacak şekilde eşleştirilecekti — perde takımlarının her bir perde ucunda elli ilmek ve elli altın tutturucu ile birleştirilerek tek bir kesintisiz kumaş uzunluğu oluşturması gerekiyordu. Tek parça kumaş yukarıdan aşağıya yaklaşık 18 metre uzunluğunda ve 13 metre yüksekliğinde olacaktı.

Dış Perde (7–14. Ayetler)

Buluşma Çadırı'nın iç katmanını korumak için İsraililerin keçi derisinden bir dış koruyucu katman yapmaları gerekiyordu. Bu ikinci katman, pahalı iç katmanı rüzgâr, güneş, yağmur, toz vb. unsurlardan koruyacaktı.

Çerçeveseler (15–25. Ayetler)

1–14 ayetlerinde tarif edildiğini gördüğümüz perdeler, bir dizi çerçeve ya da ‘çadır çerçevesi’ diyebileceğimiz şey tarafından yerinde tutulacaktı. Bunlar, gümüşten yapılmış kaidelere yerleştirilecek ve çapraz kirişlerle birbirine bağlanacak olan bir dizi dikey destektir. Çerçeveseler, Buluşma Çadırı’nın diğer eşyaları gibi akasya ağacından yapılacak ve üzerleri altınla kaplanacaktı. Destekler yaklaşık 4,5 metre yüksekliğinde ve 60 santimetre eninde olacaktı.

Çapraz Kirişler (26–30. Ayetler)

15–25 ayetlerindeki çerçevelere benzer şekilde inşa edilecek bir dizi çapraz kiriş vardı. Bu çapraz kirişler çerçevelere birleştirilecek ve bir kez bağlandıktan sonra iç ve dış perdelerin asılacağı dikdörtgen çadırı oluşturacaktı. Günümüzdeki çadırlar gibi, bu tür bir yapı da taşınabilirlik özelliğine sahipti.

Buluşma Çadırı’nın Planı (31–37. Ayetler)

Metnin bu bölümünde Tanrı İsraililer’e Buluşma Çadırı’nın temel planını verir. Buluşma Çadırı, İsraililer’in Antlaşma Sandığı’nı yerleştirecekleri en kutsal yere ya da bizim kutsalların kutsalı olarak bildiğimiz yere sahip olacaktı. En kutsal yeri ayıran, üzerinde işlemeli meleklerin bulunduğu mavi bir perde vardı. En Kutsal Yer’in hemen

dışındaki odada kuzeyde buhur sunağı, huzur ekmeğı için masa ve güneyde altın kandillik vardı.

Amaç ve Önem

Boyutlarını ve yapısının doğasını göz önünde bulundurduğumuzda, Buluşma adırı'nın amacı ve önemi ne olabilir? Buluşma adırı'yla ilgili talimatları açıklayan ilk anlatıma geri dönelim. İsraililer'in bu adırı, Tanrı'nın halkının arasında yaşayabilmesi için inşa etmeleri gerekiyordu: "Aralarında yaşamam için bana kutsal bir yer yapınlar" (Mısır'dan ıkış 25:8). Tam anlamıyla Buluşma adırı, Tanrı'nın halkıyla birlikte olduğunu, 'İmmanuel' olduğunu görsel olarak hatırlatacaktı (Matta 1:23).

Aslında, Buluşma adırı'nın yapımının sonunda Tanrı'nın varlığı gündüzleri bir bulut sütunu, geceleri de bir ateş sütunu şeklinde Buluşma adırı'nın üzerine yerleşti: "Konut, yani Levha Sandığı'nın bulunduğu çadır kurulduğu gün üstünü bulut kapladı. Konutun üstündeki bulut akşamdan sabaha dek ateşi andırdı. Bu hep böyle sürüp gitti. Konutu kaplayan bulut gece ateşi andırıyordu" (ölde Sayım 9:15–16). O halde, Buluşma adırı'nın bu konudaki önemini kesinlikle görebiliyoruz — Buluşma adırı Tanrı'nın aralarındaki varlığının görünür bir hatırlatıcısıydı. Bununla birlikte, Buluşma adırı'nın göksel tapınağın bir kopyası olduğunu da asla unutmamalıyız.

Öncelikle bizzat yaratılışın kendisiyle ilgili birkaç şeyi ele alalım. Kutsal Kitap'ın tüm yaratılış Tanrı için bir

tapınağa benzettiğini bilmeliyiz. Mezmur yazarı Tanrı'nın kendisini bir giysi gibi ışıkla örttüğünü ve gökleri bir çadır örtüsü gibi uzattığını yazar (Mezmur 104:2). Peygamber Yeşaya da yaratılışı Tanrı için bir tapınağa benzer. "Gökkubbenin üstünde oturan RAB'dir, Yeryüzünde yaşayanlarsa çekirge gibidir. Gökleri perde gibi geren, Oturmak için çadır gibi kuran O'dur" (Yeşaya 40:22). Yeşaya bir kez daha şöyle der: "RAB diyor ki,"Gökler tahtım, Yeryüzü ayaklarımın taburesidir. Nerede benim için yapacağınız ev, Neresi dinleneceğim yer?" (Yeşaya 66:1).

Kutsal Yazılar'daki bu ifadeleri göz önünde bulunduran yorumcular, Buluşma Çadırı'nın iç perdesinin gökyüzünü andırması için mavi olduğunu söylerler. En Kutsal Yer'i Buluşma Çadırı'nın geri kalanından ayıran perdenin de mavi olması gerekiyordu. Hatırlarsanız, Hezekiel görümünde Tanrı'nın tahtını gördüğünde, gökyüzüne baktı ve keruvları ve keruvların üzerinde de Tanrı'nın tahtını gördü (Hezekiel 1). Bu, en kutsal yeri Buluşma Çadırı'nın geri kalanından ayıran mavi perdeyle aynı fikirdir. Dahası, ileriki bölümlerde göreceğimiz üzere, Buluşma Çadırı'nın dışında, aslında büyük bir havuz olan tunç bir leğen de vardı. Araştırmacılar bu tunç leğeni, Tanrı'nın gökteki tahtının önünde duran su birikintisiyle, yani camdan denizle ilişkilendirirler (bkz. Vahiy 4). Bu örüntü yaratılışta da tekrarlanır, çünkü insan elbette suların yanında bulunan kupkuru topraktan egemenlik sürecekti.

Bir önceki bölümde altın kandilliğin evrenin ışıkları olan güneş, ay ve yıldızlarla nasıl bağlantılı olduğunu da görmüştük. Bu nedenle, yaratılışın kendisinin makro

kozmik bir tapınak olduğu ve Buluşma adırı'nın da göklerin ve yerin minyatür bir versiyonu olan mikro kozmik bir tapınak olduğu sonucuna varabiliriz. Aslında Yahudi tarihçi Josephus, Buluşma adırı'nın 'evrenin temsili ve benzeri olarak tasarlandığını' söylemiştir (Antiquities 3.180). Yeni Antlaşma'ya geçtiğimizde ve Mesih'in vahyinin ışığında Buluşma adırı'nın önemini değerlendirirken bunları aklımızda tutmamız gerekir.

Yeni Antlaşma'nın Işığında Buluşma adırı

Mesih ve Buluşma adırı arasındaki doğrudan bağlantıyı fark etmemiz gerekmektedir. Buluşma adırı, Tanrı'nın halkının arasındaki varlığının görünür işaretiydi. Elçi Yuhanna, Müjde'sinin açılış bölümünde bu çadır imgesini ele alır: "Ve Söz beden alıp aramıza yerleşti ve biz O'nun yüceliğini, Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu biricik Oğul'un yüceliğini gördük" (Yuhanna 1:14, çeviri bana ait). Tıpkı görkemli bulutun Buluşma adırı'nın üzerine indiği gibi, Mesih, yani Immanuel de Tanrı'nın halkının arasına indi ve O'nun görkemi, Üçlü-Birlik Rabbinin görkemi, öldeki Buluşma adırı'nda olduğu gibi O'nun üzerine indi. Tanrı artık halkının arasında bir çadırda değil, insan etinde ve kemiğinde bulunuyordu — İsa Mesih tamamen Tanrı ama aynı zamanda tamamen insandır.

Aynı tema, Tanrı'nın konut kurmuş varlığı, Pentikost'taki olaylarda da karşımıza çıkar. İlk, bizim Tanrı'nın tapınağı, Üçlü-Birlik Rabbimizin son konutu olduğumuzu bir kez daha hatırlayın. Elbette Mesih baş köşe

taşıdır: “Böylece artık yabancı ve garip değil, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı’nın ev halkısınız. Elçilerle peygamberlerden oluşan temel üzerine inşa edildiniz. Köşe taşı Mesih İsa’nın kendisidir. Bütün yapı Rab’be ait kutsal bir tapınak olma üzere O’nda kenetlenip yükseliyor. Siz de Ruh aracılığıyla Tanrı’nın konutu olma üzere hep birlikte Mesih’te inşa ediliyorsunuz” (Efesliler 2:19–22). O halde, Kutsal Ruh’un varlığı tarafından kuşatılmış durumdayız.

Ancak ikinci olarak, Kutsal Ruh’un Pentikost’ta kilisenin üzerine ilk kez geldiği zamanı hatırlayın: “Ansızın gökten, güçlü bir rüzgârın esişini andıran bir ses geldi ve buldukları evi tümüyle doldurdu. Ateşten dillere benzer bir şeylerin dağılıp her birinin üzerine indiğini gördüler. İmanlıların hepsi Kutsal Ruh’la doldular, Ruh’un onları konuşturduğu başka dillerle konuşmaya başladılar” (Elçilerin İşleri 2:2–4). Tıpkı bulut ve ateş sütununun çölde kurulan çadırın üzerinde durduğu gibi, ateşin de öğrencilerin üzerinde durması, onların Tanrı’nın tapınağı olarak artık Kutsal Ruh’un varlığına sahip olduklarını, Tanrı’nın bizzat kendi varlığının içlerinde yaşadığını gösteriyordu.

Buluşma Çadırı’nı düşündüğümüzde, Tanrı’nın halkıyla birlikte varlığını sürdürmesi üzerine derin derin düşünmeliyiz. Tanrı’nın İsrail’in ortasında mesken tuttuğunu hatırlayın — Tanrı bir çadırda yaşıyordu çünkü halkına vaat edilen topraklara yolculuklarında eşlik ediyordu. Onlara, Tanrı’nın İbrahim, İshak ve Yakup’a vermeyi vaat ettiği topraklara, dünyadaki son istirahat yerlerine götüreceğine dair güvence ve vaat vermişti. Ken-

disini terk etmek için defalarca girişimde bulunsalar bile Tanrı halkını terk etmedi. Orada, İsrail'in ordugâhının ortasında, Tanrı Buluşma adırı'nda yaşar, halkına eşlik eder, onları korur ve rehberlik ederdi. Aynı şey günümüzde bile Tanrı'nın halkının arasında bulunuşu için söylenebilir. Tanrı, Oğlu İsa Mesih'in şahsında gelmiş ve halkının arasına yerleşmiştir. Şimdi de Mesih, Kutsal Ruh'un şahsı ve etkinliği aracılığıyla halkının ortasında ikamet etmeye devam etmektedir. Mesih halkının yüreklerinde yaşamaktadır. Tıpkı Tanrı'nın İsrail'e vaat edilen topraklara kadar eşlik etmesi ve onların ortasında mesken tutması gibi, Mesih de Kutsal Ruh'un bedensel varlığıyla bizim aramızda mesken tutar. Elbette aradaki en büyük fark, Tanrı'nın artık insan yapımı bir çadırda değil, bizim içimizde yaşıyor olmasıdır!

O bizi sadık bir şekilde hedefimize — gerçek vaat edilmiş topraklara — Siyon Dağı'na, yani cennete götürüyor. Bu asla yalnız olmadığımız anlamına gelir! Kendimizi yalnız hissettiğimiz, Mesih'i hiçbir yerde bulamayacağımızı düşündüğümüz zamanlar da gelebilir. Ancak, Buluşma adırı'nın gölgesinden ve Mesih'in gelişinden bildiğimiz üzere, Kutsal Yazılar'ın gerçeğinin, Mesih'in halkı arasındaki kalıcı varlığının kuşularımız ve korkularımız tarafından boğulmasına izin vermemeliyiz. Mesih'in şu vaadini hatırlayın: “Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz edin; size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin. İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim” (Matta 28:19–20).

Öyleyse, belki de depresyon, stres, korku ya da kaygı

nedeniyle Mesih'i bulamıyormuşuz gibi hissettiğimizde, Mesih'e yaklaşalım — Mesih'in yanı başımızda olduğunu kabul edelim. Tanrı Sözü'nü alın ve okuyun — çünkü Mesih bizimle Kelam aracılığıyla konuşur. Kelam bize Mesih'in uzakta değil, yüreklerimizin içinde olduğunu hatırlatır. Tanrı'nın tahtına erişebildiğimiz için diz çöküp dua etmeliyiz. Mesih'in bizi asla terk etmeyeceğinden, bizi asla yüzüstü bırakmayacağından, Kutsal Ruh'un gücüyle her zaman tapınağında, yani kilisede yaşayacağından emin olun. İleriye bakabileceğimiz daha da büyük bir umudumuz var.

Sonuç

Buluşma Çadırı'nın inşasını, ardından Mesih'in beden almasını ve içimizdeki varlığını okurken, imanla yaşamalıyız. Mesih'i göremeyiz ve ne yazık ki bazen korkularımız ve kuşkularımız bir süreliğine de olsa bizi ele geçirir. Yine de gelecek olan yeni göklerin ve yeryüzünün muhteşem umuduna sahibiz:

“Bundan sonra yeni bir gökle yeni bir yeryüzü gördüm. Çünkü önceki gökle yeryüzü ortadan kalkmıştı. Deniz de yoktu artık. Kutsal kentin, yeni Yeruşalim'in gökten, Tanrı'nın yanından indiğini gördüm. Güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibiydi. Tahttan yükselen gür bir sesin şöyle dediğini işittim: 'İşte, Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak.

Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak. Çünkü önceki düzen ortadan kalktı.” (Vahiy 21:1-4).

İmanın yerini gözlere bırakacağı günü sabırsızlıkla bekleyebiliriz. Mesih bizi yalnızca ruhsal olarak kuşatmakla kalmayacak, biz de sonsuza dek Üçlü-Birlik Rabbimizin huzurunda yaşayacağız. Mesih'te Tanrı'nın yüzünü göreceğiz. O zaman paydaşlığımız tamamlanacak, İsrail'in sadece gölgelerde ve insan yapımı bir çadırda bildiğini ve bizim şimdi Ruh'un gücüyle bildiğimizi — Tanrı'nın ebedi huzurunu — tam ve eksiksiz olarak tanıyacağız. Gerçekten de o zaman İmmanuel'in, yani Tanrı'nın bizimle olmasının anlamını tam ve eksiksiz olarak kavrayacağız.

6

Sunak ve Avlu

Mısır'dan Çıkış 27:1-19'u (38:1-7, 9-20) Okuyun

Giriş

Şu ana kadar Antlaşma Sandığı'nın, huzur ekmeği masasının, altın kandilliğin ve Buluşma Çadırı'nın önemini inceledik. Bu bölümde ise yakmalık sunular için kullanılan sunağı ve dış avluyu inceleyeceğiz. Tanrı İsrail'in ortasında yaşıyordu ve bu Tanrı halkı için bir onur ve ayrıcalıktı. Ancak Tanrı'nın huzuruna giriş tamamen farklı bir konuydu. Sunakla ilgili çalışmamızda göreceğimiz gibi, Buluşma Çadırı'nın sınırlarına giren kişinin karşısına çıkan ilk şey yakmalık sunular için kullanılan sunaktı. Tahmin edebileceğimiz üzere bu, Tanrı'nın huzurunda olmak isteyenlere önemli bir mesajı içeriyordu. Yeni Antlaşma'da sunağın önemini incelerken göreceğimiz gibi, bu sunağın Mesih ve kilise ile bağlantıları vardır.

Avlu ve Sunak

Dış Avlu (27:9–19)

Bir önceki bölümde gördüğümüz gibi Tanrı İsraili-ler'e Buluşma adırı'nın yapımıyla ilgili talimatlar vermişti. Ancak Buluşma adırı İsrail'in ortasında öylece herkesin yaklaşmasına izin verecek şekilde durmuyordu. Daha ziyade, Buluşma adırı yaklaşık 45 metreye 25 metrelik bir dış avlu ile çevriliydi ve bu avlunun etrafı beyaz keten örtülerle, yani 2,5 metre yüksekliğinde keten bir duvarla çevriliydi. Bu dış avlu İsraililer'i asıl Buluşma adırı'ndan ayırıyordu. Buluşma adırı'nın doğu tarafında halkın girebileceği bir kapı vardı. Ancak İsraililer avlunun kapısından girdiklerinde görecekleri ilk şey yakmalık sunu sunağıydı.

Yakmalık Sunular İçin Sunak (27:1–8)

Sunak, Buluşma adırı'nın diğer bölümleri gibi akasya ağacından yapılmış bir kare şeklindeydi, ancak altınla değil tunla kaplanmıştı. Araştırmacılar, haklı olarak, en kutsal yerden ne kadar uzakta olursanız, kullanılan metallerin değerlerinin o kadar düşük olduğunu savunurlar. En kutsal yerde ve iç çadırdaki her şey altınla kaplıydı, bu da Tanrı'nın görkemini ve yakın varlığını sembolize etmek ve İsraililere göksel çadırı hatırlatmak içindi. Ancak dış avlu yeryüzünün sembolik bir temsiliydi, dolayısıyla Buluşma adırı'nın bu bölümlerinde

tunç, bakır ve gümüş gibi daha az değerli madenler kullanılıyordu.

Sunak beş arşın kare ya da yaklaşık 2.5 metre kare ve 1.5 metre yüksekliğindeydi. Ortası çukurdu ve büyük olasılıkla işlenmemiş taş ve toprakla doldurulmuştu. Sunağın tepesinde tunçtan yapılmış bir ızgara vardı — yakmalık sunular bu ızgaranın üzerine yerleştirilirdi. Aynı zamanda Tanrı'nın sunağın 'boynuzları' olarak adlandırdığı, sunağın dört çıkıntılı köşesi vardı (Mısır'dan Çıkış 27:2). Buluşma Çadırı'nın geri kalanı gibi, sunak da taşınabilirlik için inşa edilmişti, çünkü Tanrı İsraililer'e sunağın köşelerindeki dört halkaya yerleştirmek üzere tahta direk yapmalarını emretmişti. Bu şekilde sunak, sandık ve huzur ekmeği için kullanılan masa gibi taşınabilecekti. Tanrı ayrıca İsraililer'e sunakta kullanacakları aletler yapmalarını da buyurdu: külleri sunaktan uzaklaştırmak için kepçeler; külleri sunaktan çıkarmak için kürekler; sunağa konulacak kurbanların taşınması için çatallar ve ateş tavaları. İsraililer'in sunakla ne yapmaları gerekiyordu?

Yakmalık Sunular (Levililer 4:2–21) {#yakmalık-sunular-levililer-42-Levililer 21}

Levililer kitabı bize İsraililerin sunağı günah sunuları sunmak için kullandıklarını söyler. İsraililer ve başkâhin Tanrı'ya istedikleri zaman yaklaşamazlardı, ancak günahları için bir kurban olan yakmalık sunuların kanı sayesinde yaklaşabilirlerdi. Başkâhin kusursuz bir boğa

getirir ve onu Buluşma adırı'nın girişinde, avlusunda keserdi (Levililer 4:4). Daha sonra kanın bir kısmını alır ve en kutsal yeri Buluşma adırı'nın iç bölümünden ayıran perdenin üzerine yedi kez serperdi (Levililer 4:5-6). Daha sonra kâhin kanın bir kısmını alıp sunağın dört boynuzuna yerleştirir ve kalan kanı sunağın dibine dökerdi (Levililer 4:7). Sonra boğanın yağın, böbreklerini, gerdanını ve karaciğerini alıp hepsini sunağın üzerinde yakardı (Levililer 4:8-10). Daha sonra da boğanın geri kalanını -etini, kellesini, bacaklarını, iç organlarını ve gübresini- alıp ordugâhın dışında yakardı (Levililer 4:11-12).

Tahmin edebileceğimiz üzere, yakmalık sunudaki sembolizm oldukça güçlüdür. Günah işleyen kişi, Tanrı'nın gazabını yatıştırmak ve günahlarının bağışlanmasını sağlamak için kendi yerine bir hayvan sunacağından, imgelem kesinlikle ikame edicidir. Burada kanın dökülmesine vurgu yapılmıştır, çünkü Kutsal Yazılar'ın diğer bölümlerinden kanın bir canlının yaşamıyla özdeşleştirildiğini biliyoruz (bkz. Yaratılış 9:4):

“Çünkü canlılara yaşam veren kandır. Ben onu size sunakta kendinizi günahtan bağışlatmanız için verdim. Kan yaşam karşılığı günah bağışlatır... Çünkü canlılara yaşam veren kandır. Bundan dolayı İsrail halkına, Hiçbir etin kanını yemeyeceksiniz, dedim. Çünkü her canlıya yaşam veren kandır. Onu yiyen halkın arasından atılacaktır.” (Levililer 17:11,14).

İsrail'in kâhinleri kutsamak (Mısır'dan Çıkış 29:12), gü-

nah sunuları (Levililer 4:25,30) ve kefarete günü (Levililer 16:18) için kurban kesmesi ve kanı sunağın boynuzlarına sürmesi gerekiyordu.

Topladığımız tüm bu bilgilerden bir şey açıkça ortaya çıkmalıdır: Buluşma Çadırı'nın avlusuna girişte Tanrı'nın kutsallığı ve insanın günahkârlığı sürekli olarak hatırlatılırdı. İsraililer bir boğanın kesildiğini görüp duyduklarında, kanın sunağın boynuzlarına sürüldüğünü gördüklerinde, yakılan yağın kokusunu aldıklarında ve sonra hayvanın kalıntılarını yakılmak üzere ordugâhın dışına taşıdıklarında, günahların bağışlanmasının bedelini açık bir şekilde hatırlayacaklardı. İsraililer bu korkunç törenden günahın ne kadar pahalıya mal olduğunu ama öte yandan günahlarını affetmeye hazır bir Tanrı'ya hizmet ettiklerini de biliyorlardı. Nitekim İsraililer sunağın boynuzlarının bir sığınak ve korunak yeri olduğunu bileceklerdi. Kral Davut'un güvenilir danışmanlarından biri olan Yoav, Davut'un Süleyman'ı seçmesi yerine Adoniyâ'nın kral olmasını desteklediğinde, Buluşma Çadırı'na kaçtığını ve Tanrı'nın merhametini bulma arzusunun sembolik bir eylemi olan sunağın boynuzlarına tutunduğunu hatırlayın (1. Krallar 2:28-34).

Yeni Antlaşma Işığında Sunak

Mesih'le Olan Bağlantılar

Eski Antlaşma'daki kurbanlar İsa Mesih'in mükemmel kurbanını önceden bildirir ve O'na işaret ederler. Belki de Yeni Antlaşma'daki herkesten daha fazla İbrani-

ler'in yazarı, Eski Antlaşma'daki kurbanlar ile Mesih'in kurbanı arasında açık bir bağlantı kurar:

“Her şey böyle düzenlendikten sonra kâhinler her zaman çadırın ilk bölmesine girer, tapınma görevlerini yerine getirirler. Ama iç bölmeye yılda bir kez yalnız başkâhin girebilir. Üstelik kendisi için ve halkın bilmeden işlediği suçlar için sunacağı kurban kanı olmaksızın giremez. Kutsal Ruh bununla çadırın ilk bölmesi durdukça, kutsal yere giden yolun henüz açıkça gösterilmediğini belirtiyor. Bu, şimdiki çağ için bir örnektir; sunulan kurbanlarla sunuların tapınan kişinin vicdanını yetkinleştiremediğini gösteriyor. Bunlar yalnız yiyecek, içecek, çeşitli dinsel yıkanmalarla ilgilidir; yeni düzenin başlangıcına kadar geçerli olan bedensel kurallardır” (İbraniler 9:6–10).

6–7. ayetlerin, sunakla ilgili çalışmamızda incelediğimiz kurbanların unsurlarına değindiğine dikkat edin.

Özellikle ilginç olan, yazarın Buluşma adırı'nın yapısına verdiği önemdir ve bu da bize çadırın sembolik anlamlarla dolu olduğunu gösterir. Yazar 8. ayette, birinci bölme, yani en kutsal yeri Buluşma adırı'nın geri kalanından ayıran perde ayakta durduğu sürece, göksel en kutsal yere giden yolun henüz açılmadığını söyler. Yazar, en kutsal yeri tapınağın geri kalanından ayıran perdenin ‘şimdiki çağ için sembolik’ olduğunu belirtir (ayet 9a). Başka bir deyişle, Adem'in düşüşü ve günahın dünyaya girişiyle birlikte, Tanrı'ya erişim ve O'nunla paydaşlık yolu kapanmıştır. Buluşma adırı gelecekte olacak ola-

nın, yani Tanrı'nın huzuruna giden yolu bir kez daha açacak olan kurbanın sembolik bir temsiliydi. Sembolik olarak, yılda bir kez, başkâhin kurbanın dökülen kanıyla perdeyi açıp en kutsal yere girerdi.

Şimdi gerçek başkâhin olan Mesih geldiğine göre, Eski Antlaşma'da sunak üzerinde yakmalık sunu kurbanında haber verilen şeyi tam olarak yerine getirmiştir:

“Ama Mesih, gelecek iyi şeylerin başkâhini olarak ortaya çıktı. İnsan eliyle yapılmamış, yani bu yaratılıştan olmayan daha büyük, daha yetkin çadırdan geçti. Tekelerle danaların kanıyla değil, sonsuz kurtuluşu sağlayarak kendi kanıyla kutsal yere ilk ve son kez girdi.” (İbraniler 9:11–12)

Mesih gökteki en kutsal yere girdi ve kendi kanıyla bizim kurtuluşumuzu güvence altına alan bir kurban sundu. Mesih'in kurbanı ile sunaktaki yakmalık sunular arasında başka bağlantılar da vardır. Hayvanların kanı sunağın boynuzlarına sürülür, en kutsal yer ile Buluşma Çadırı'nın iç bölümü arasındaki perdeye ve bağışlanma kapağına serpilirdi. Ancak hayvanın geri kalan kısmına ne olduğunu hatırlayın: yağlı sunağın üzerinde yakılırdı.

Kutsal Yazılar boyunca ateşin Tanrı'nın yargısıyla bağlantılı olduğunu gördüğümüzden, yağın yakılmasının sembolik olarak Tanrı'nın gazabıyla bağlantılı olduğunu düşünüyorum. Mesih'in çarmıhta Baba'nın gazabını taşıdığını kesinlikle biliyoruz. Ayrıca hayvanın kalıntılarının, kafasının, bacaklarının, iç organlarının ve gübresinin de orduğâhın dışına taşındığını ve yakıldığını hatırlayın. Yakmalık sununun bu yönü Mesih'in çarmıha gerilme-

sinde de görülür: “Başkâhin günah sunusu olarak hayvanların kanını kutsal yere taşır, ama bu hayvanların cesetleri ordugâhın dışında yakılır. Bunun gibi, İsa da kendi kanıyla halkı kutsal kılmak için kent kapısının dışında acı çekti” (İbraniler 13:11–12). İsa Yerusâlim’in dışında, ordugâhın dışında çarmıha gerildi. Kurbanlık hayvanın ordugâhın dışında yakılması, sembolik olarak kurbanı getiren kişinin günahlarının ortadan kaldırıldığını, yakıldığını ve unutulduğunu gösteriyordu. Aynı şey Mesih’in kurbanı için de söylenebilir — Tanrı’nın halkını kendi kanıyla kutsayabilmek için ordugâhın dışında kurban edildi.

Kiliseyle Olan Bağlantılar

Yakmalık sunu sunağı ile kilise arasındaki bağlantılar, özellikle Mesih’in ışığında, oldukça belirgindir. İsrail’den farklı olarak, artık Buluşma adırı’nın sınırlarına her girdiğimizde sunakla karşılaşmıyoruz. Tersine, Mesih kendisini ilk ve son kez mükemmel bir kurban olarak sunmuştur ve şimdi, İsrail’in sunak üzerindeki kurbanlarında sadece sembolik olarak tasvir edilen şey Mesih tarafından yerine getirilmiştir. Artık Tanrı’nın huzuruna erişebiliyoruz — İsa Mesih’in kurbanı ve dökülen kanı aracılığıyla lütuf tahtına erişebiliyoruz. Artık yıldan yıla, günahattan günaha sunulan kurbanlar yoktur; İsa Mesih’in geçmiş, şimdiki ve gelecekteki günahlara kefarete getiren, her şey için tek olan kurbanı gelmiştir.

Bu nedenle sunak ile kilise arasında Mesih’in kurbanı

aracılığıyla önemli bir bağlantı vardır.

“Bunun için Mesih dünyaya gelirken şöyle diyor: ‘Kurban ve sunu istemedin, Ama bana bir beden hazırladın. Yakmalık sunudan ve günah sunusundan Hoşnut olmadın. O zaman şöyle dedim: “Kutsal Yazı tomarında Benim için yazıldığı gibi, Senin isteğini yapmak üzere, Ey Tanrı, işte geldim.”’ Mesih ilkin, ‘Kurban, sunu, yakmalık sunu, günah sunusu istemedin ve bunlardan hoşnut olmadın’ dedi. Oysa bunlar Yasa’nın bir gereği olarak sunulur. Sonra, ‘Senin isteğini yapmak üzere işte geldim’ dedi. Yani ikinciye geçerli kılmak için birinciyi ortadan kaldırıyor. Tanrı’nın bu isteği uyarınca, İsa Mesih’in bedeninin ilk ve son kez sunulmasıyla kutsal kılındık. Her kâhin her gün ayakta durup görevini yapar ve günahları asla ortadan kaldıramayan aynı kurbanları tekrar tekrar sunar. Oysa Mesih günahlar için sonsuza dek geçerli tek bir kurban sunduktan sonra Tanrı’nın sağında oturdu. O zamandan beri düşmanlarının, kendi ayaklarının altına serilmesini bekliyor. Çünkü kutsal kılınanları tek bir sunuyla sonsuza dek yetkinliğe erdirmiştir” (İbraniler 10:5–14).

Kendimize sormamız gereken sorulardan biri de şudur: Mesih’in bir kez ve her şey için kurban edilmesinin önemini tam olarak anlıyor muyuz?

Çoğu zaman Mesih’in kurbanı fikrine sözde önem veririz ama davranışlarımız yüreklerimizdeki anlayış eksikliğini ortaya koyar. Birçok kişi Mesih’in kurbanına

sığındığını ileri sürer ancak Mesih'in yetkisine isyan ederek yaşarlar — Mesih'i sevdiklerini iddia ederler ancak yaşamları İsa Mesih'in pahalıya mâl olan kurbanına karşı kayıtsız olduklarını gösterir. Mesih'in adını taşıyan ve günahlarının bağışlanması için O'na yönelen, ama yine de Eski Antlaşma'daki tapınma çadırında tapınıyormuşuz gibi yaşayan başkaları da vardır. Başka bir deyişle, bu kişiler günahlarının Tanrı'nın affedemeyeceği kadar büyük olduğuna inanırlar ve bu yüzden de Eski Antlaşma'daki İsraililer gibi, Tanrı'nın merhametinden kuşku duyarak tekrar tekrar O'na gelirler ve aynı günah için defalarca Tanrı'ya yalvarıp dua ederek günahlarının affedilmesini isterler.

İşin tuhaf yanı, her iki günah türü de gururun tezahürleridir — birincisi kendini çok fazla düşünür ki bu kibirdir, çünkü günahlarının bağışlanmasına ihtiyacı olduğuna inanmaz. İkincisi ise günahını çok fazla, Mesih'in kurbanını ise çok az ciddiye alır, çünkü Mesih'in kendisini asla bağışlayamayacağını düşünür ya da öyle zanneder. Bu kibir ve gurur konularının hiçbirini benimsememeliyiz.

Mesih'in bedeli ağır olan kurbanını hatırlayıp, sunağın kana bulanmış boynuzlarını gözümüzün önüne getirebildiğimiz, Mesih'te onlara sarılabildiğimiz ve günahlarımızın artık bizi suçlamadığını bildiğimiz için sevinmeliyiz. Eğer Mesih biz yaşayalım diye canını verdiyse, o zaman Mesih hiç gelmemiş gibi, bizim uğrumuza kendini hiç sunmamış gibi yaşamamalıyız. Pavlus'un dediği gibi, yaşamın yeniliğinde yürümeliyiz, çünkü günahlı doğamız Mesih'le birlikte çarpmışa gerilmiştir: "Mesih

İsa'ya ait olanlar, benliği, tutku ve arzularıyla birlikte çarmıha germişlerdir” (Galatyalılar 5:24).

Aynı zamanda, günaha, hatta ağır bir günaha bile düştüğümüzde, bağışlanmanın kapsamı dışında kalmayız. Tanrı'dan bizi bağışlamasını defalarca dilersek bir şekilde günahlarımızın kefaretinin ödeyebileceğimizi düşünmeyin. Tanrı'dan af dilediğimizde Mesih'in kurban edilmesi sayesinde buna sahip olduğumuzdan emin olmalı ve sevinmeliyiz. Mezmur yazarının dediği gibi, “Doğu batıdan ne kadar uzaksa, O kadar uzaklaştırdı bizden isyanlarımızı” (Mezmur 103:12). Göksel Babanız'ın sizi Mesih'in kusursuz kurbanı sayesinde bağışladığını bilerek sevinin.

Sonuç

Binlerce yıl önce kadim İsraililerin yaptığı gibi zihnimize Buluşma Çadırı'nın sınırlarına girdiğimizde, bakışlarımız Mesih'in kişiliğine ve yaptıklarına odaklansın. O'nun mükemmel kurban ve bizim kurtuluşumuzu güvence altına alan kişi olduğunu unutmayın. Mesih'in perdeyi ortadan ikiye yırttığını ve kutsal ve adil Tanrımızın huzuruna bir kez daha girebileceğimizi hatırlayın.

7

Kâhin Giysileri

Mısır'dan Çıkış 28'ü (39:1-31) Okuyun

Giriş

Buluşma Çadırı'nın çeşitli yönlerini, yapılan eşya yardımlarını, Antlaşma Sandığı'nı, ekmek sunumu için kullanılan masayı, altın kandilliği, Buluşma Çadırı'nın kendisini, tunç sunağı ve dış avluyu inceledik. Bu noktada, kâhinlerin ve özellikle de başkâhinin giysileriyle ilgili talimatları incelemek için Buluşma Çadırı'ndan ve eşyalarından biraz uzaklaşıyoruz. Tanrı İsrail'in arasında yaşıyor olsa da, halk Tanrı'nın huzuruna kendi uygun gördüğü şekilde yaklaşamazdı. Aksine, yakmalık sunular gibi Tanrı'nın huzuruna girmek için yerine getirilmesi gereken törensel kurbanlar olduğu gibi, kâhinlerin, özellikle de başkâhinin belirli giysiler giymesi gerekiyordu. Bu giysilerin niteliğini araştıracağız ve Mesih ve kilise ile olan bağlantılarını inceleyeceğiz. Bunu yaparken, Tanrı'nın kâhinleri olarak bizim de Harun gibi özel giysiler giydiğimizi göreceğiz.

Kâhin Giysileri

Harun İçin Kutsal Giysiler (1–5. Ayetler)

Tanrı bölümün bu kısmına Musa'ya Harun ve oğulları Nadav ve Avihu'nun halk için kâhin olarak hizmet edeceklerini söyleyerek başlar. Onlar Tanrı'nın huzurunda halkın temsilcileri olacaklardı. Bununla birlikte, 'görmek ve saygınlık için' 'kutsal giysiler' giyeceklerdi (ayet 2). Giysiler Buluşma adırı'nda kullanılan malzemelerin ay-nısından yapılacaktı: Altın, mavi, mor ve kırmızı iplikler ve ince dokunmuş keten (5. ayet).

Efod (6–14. Ayetler)

Bu ayetlerde ince ketenden yapılmış bir cüppeye benzeyen Efod'un tanımını görürüz. Efodun tam olarak neye benzediğini bilmiyoruz, fakat dört parçadan oluşuyordu: Giysinın ana kısmı, iki omuz parçası ve gösterişli bir kemer. İki omuz parçasının her birinin üzerinde İsrail'in on iki oymağının isimlerinin doğum sırasına göre kazındığı oniks bir taş olması gerekiyordu. Metinde özellikle belirtilmese de, baş kâhinin İsrail'in on iki oymağını temsili olarak Buluşma adırı'na ve en kutsal yere taşıyacağı düşünölmüştür. Oymaklar bir anlamda kâhinin omuzlarındaydı.

Karar Göğüslüğü (15–30. Ayetler)

Göğüslük, göğsün üzerine takılan kalkan gibi bir şeydi. Yirmi iki santimetreye yirmi iki santimetre boyutlarında mükemmel bir kareydi ve üzerinde her sırada üç taş olmak üzere dört sıra değerli taş vardı. Bu, İsrail'in on iki oymağının her biri için bir taşı temsil ediyordu ve her taşın üzerine bir oymağın adı kazınmıştı. Buradaki temel düşünce, başkâhinin Tanrı'nın halkını temsil ettiği ve onları kendisiyle birlikte en kutsal yere, Tanrı'nın huzuruna taşıdığıdır.

Bu noktada kâhinin aslında Buluşma Çadırı'nın minyatür bir kopyasını giydiğini fark etmemiz gerekir. Giysileri aynı malzemeden yapıldığı için Buluşma Çadırı'nın bir kopyasıdır ve göğsündeki mükemmel kare de en kutsal yeri temsil eder. Süleyman tapınağında en kutsal yerin kusursuz bir küp olduğunu hatırlayın. Tanrı orada, en kutsal yerdeki bağışlanma kapağının üstünden ne yapacağını açıkladı: “Seninle orada, Levha Sandığı'nın üstündeki Keruvlar arasında, Bağışlanma Kapağı'nın üzerinde görüşeceğim ve İsraililer için sana buyruklar vereceğim” (Mısır'dan Çıkış 25:22). Tanrı yargılarını bildirecek ve halk için buyruklar verecekti; yani iradesini açıklayacaktı. Dolayısıyla Harun da benzer şekilde, kura atmak için kullanılan Urim ve Tummim'i yerleştirecekti, yani kararlar verirken Tanrı'nın isteğini açığa çıkaracaktı: “Urim'le Tummim'i karar göğüslüğünün içine koy; öyle ki, Harun ne zaman huzuruma çıksa yüreğinin üzerinde olsunlar. Böylece Harun İsrailoğulları'nın karar vermek için kullandıkları Urim'le Tummim'i RAB'bin huzu-

runda sürekli yüreğinin üzerinde taşıyacak” (Mısır’dan Çıkış 28:30).

Kaftan (31–35. Ayetler)

Giyilmesi gereken bir sonraki giysi kâhinin kaftanıydı. Bu kaftana ‘efodun kaftanı’ denir, bu da kaftanın efodun ve göğüslüğün altına giyileceğini göstermektedir. Kaftan Buluşma adırı’nda kullanılan malzemenen yapılacak, baş ve kollar için açıklıkları olacak ve bir kazak gibi giyilecekti. Kaftan, Tanrı’nın bereketini simgeleyen ve bize Aden Bahçesi’ni çağrıştıran işlemeli narlarla süslenmişti. Casusların süt ve bal akan vaat edilmiş topraklarda yaptıkları keşiften (ölde Sayım 13:23) nar getirdiklerini hatırlayalım; bu, bozulmamış ve bereketli Aden Bahçesi’ni çağrıştıran bir imgedir. Ayrıca Süleyman tapınağının duvarları da tunç narlarla süslenmişti. Genel amaç, kâhinin Buluşma adırı’nın bir kopyasını giydiği ve bir anlamda kâhinin kendisinin de Buluşma adırı’nın bir parçası olduğunu ifade etmesidir.

İsraililer bu giysinin eteklerine çanlar takacaklardı: “Harun hizmet ederken bu kaftanı giyecek. En Kutsal Yer’e, huzuruma girip çıkarken duyulan çingirak sesi onun ölmediğini gösterecek” (Mısır’dan Çıkış 28:35). Bu çanlar başkâhini hayatta tutmak için gerekliydi — onlar olmadan en kutsal yere giremezdi. Çanların tam olarak ne işe yaradığı konusunda emin olamasak da bu konuda bazı tahminler vardır. Bu tahminlerden biri, çanlardan gelen sesin kâhine görevlerini ve Rabbin huzurundaki

hizmetini hatırlatması gerektiğidir. Diğerleri ise çanların aynı zamanda en kutsal yerin dışındakilere başkâhinin hâlâ hayatta olduğunu haber verdiğini, çünkü kontrol etmek için en kutsal yere girmeye cesaret edemediklerini öne sürmüşlerdir.

Baş Levhası (36–38. Ayetler)

Harun'un başına bir sarık takması gerekiyordu ve sarığın üzerinde, kazınmış olarak 'RAB'be adanmıştır' yazan altın bir levha vardı. Harun'un bir millet olarak İsrail'i temsil etme görevi göz önüne alındığında, bu baş levhası sadece Harun'a kutsal olduğunu, Rabbe ve O'nun hizmetine ayrıldığını hatırlatmakla kalmaz, aynı zamanda bir millet olarak İsrail'in de ayrıldığını hatırlatır. Tanrı'nın İsraililer'e 'kâhinler krallığı ve kutsal bir ulus' olacaklarını söylediğini hatırlayın (Mısır'dan Çıkış 19:6).

Keten Mintan (39. Ayet)

Harun'un ince ketenden dokunmuş, damalı bir desen taşıyan bir mintan giymesi ve sarığının da aynı malzemedan yapılması gerekiyordu. Görünüşe göre ince keten mintanı sabitlemek için bir kuşak ya da kemer de vardı. Bu durumda Harun'un önce iç giysisi gibi görünen ince keten kaftanı ve sarığı giydiği anlaşılıyor. Daha sonra kaftanını giyer, ardından efodu ve karar giysisini giyerdi.

Harun'un Oğullarının Giysileri (40-43. Ayetler)

Son olarak, diğer kâhinler de tam olarak aynı giysiler olmasa da başkâhine benzer şekilde giyineceklerdi. Ayrıca keten iç çamaşırları da giyeceklerdi, çünkü Tanrı'nın huzurunda çıplak görünmemeleri gerekiyordu. Tanrı'nın Âdem ve Havva'nın günahının utancını örtmek için hayvan derilerinden giysiler yaptığını hatırlayalım. Aynı utanç hâlâ düşmüş insanın üzerindeydi ve bu nedenle kâhinlerin Rabbin huzurunda hiçbir şekilde çıplak görünmemeleri gerekiyordu. İsraililer Tanrı'nın huzurunda asla çıplak olmamalıydılar, çünkü bu onların günahkârlıklarını, suçluluklarını ve utançlarını ortaya çıkarıyordu. Kâhinler her zaman özel giysilerini giyeceklerdi.

Yeni Antlaşma Işığında Kâhin Giysileri

Yeni Antlaşma'ya geçiş yaptığımızda zihinlerimiz öncelikle Mesih'in başkâhinimiz olarak kimliği üzerinde durmalıdır. Mesih bizim başkâhinimizdir fakat O'nun hizmeti ile Harun ve soyundan gelenlerin hizmeti arasında büyük bir fark vardır. İbraniler mektubunun yazarı Harun ve Mesih'in kâhinlikleri arasındaki farkları ayrıntılı bir şekilde açıklar: "İnsanlar arasından seçilen her başkâhin, günahlara karşılık sunular ve kurbanlar sunmak üzere Tanrı'yla ilgili konularda insanları temsil etmek için atanır. Bilgisizlere, yoldan sapanlara yumuşak davranabilir. Çünkü kendisi de zayıflıklarla kuşatılmıştır.

Bundan ötürü, halk için olduğu gibi, kendisi için de günah sunusu sunmak zorundadır” (İbraniler 5:1–3).

Bir önceki bölümde gördüğümüz üzere, başkâhinin en kutsal yerde Tanrı’nın huzuruna girebilmesi için bir yakmalık sunu kurban etmesi gerekiyordu. Başkâhin yalnızca İsrail’in günahları için değil, aynı zamanda kendi günahları için de bir boğa kurban etmek zorundaydı. İbraniler’in müellifinin belirttiği üzere: “Halk için olduğu gibi, kendisi için de günah sunusu sunmak zorundadır” (İbraniler 5:3). Elçi Petrus da güçlü bir şekilde şöyle yazar: “Biliyorsunuz ki, atalarınızdan kalma boş yaşayışınızdan altın ya da gümüş gibi geçici şeylerle değil, kusursuz ve lekesiz kuzuyu andıran Mesih’in değerli kanının fidyesiyle kurtuldunuz” (1. Petrus 1:18–19).

Bu durumda, Eski Antlaşma’daki başkâhin ile bizim başkâhinimiz olan Mesih arasındaki en büyük farklardan biri, Levililer’in günahkâr olması, Mesih’in ise günahkâr olmamasıdır. Mesih günahattan arınmış olduğu için kendisi için bir kurban sunmak zorunda olmamakla kalmaz, aynı zamanda kendi canını kurban ederek günahların gerçekten affedilmesini sağlar: “Tekelerle boğaların kanı ve serpilmiş düve külü murdar olanları kutsal kılıyor, bedensel açıdan temizliyor. Öyleyse sonsuz Ruh aracılığıyla kendini lekesiz olarak Tanrı’ya sunmuş olan Mesih’in kanının, diri Tanrı’ya kulluk edebilmemiz için vicdanımızı ölü işlerden temizleyeceği ne kadar daha kesindir!” (İbraniler 9:13–14). O halde, Mesih’in çarşıdaki kurbanı sayesinde günahlarımızın bizi artık suçlamadığını bilerek sevinebiliriz. Tabiri caizse, hatalarımızın kaydıyla dolu olan yazı tahtası temizlenmiştir; doğu batıdan ne

kadar uzaksa, Tanrı da günahlarımızı bizden o kadar uzaklaştırmıştır.

Bununla birlikte, Mesih'in yalnızca temiz bir sayfa açıp sonra da bu sayfayı kendi doğruluğumuzla doldurmamızı söylemediğini de bilmeliyiz. Tam tersine, Mesih sadece günahlarımızı affederek temiz bir sayfa açmakla kalmaz, aynı zamanda bize kusursuz doğruluğunu da verir yani bu sayfa İsa Mesih'in kusursuz, kutsal ve doğru itaatiyle doldurulur. Mesih'in itaatinin halkına aktarılması ya da isnat edilmesi Kutsal Yazılar'da pek çok yerde yer almaktadır. Peygamber Yeşaya şöyle yazar: "Canını feda ettiği için Gördükleriyle hoşnut olacak. RAB'bin doğru kulu, kendisini kabul eden birçoklarını aklayacak. Çünkü onların suçlarını o üstlendi" (Yeşaya 53:11). Pavlus bu fikirden yola çıkarak Roma'daki kiliseye şu açıklamayı yapar: "Bir kişinin itaatsizliğiyle birçokları günahkâr olduğu gibi, bir kişinin itaatiyle de birçokları doğru olacaktır" (Romalılar 5:19, çeviri bana ait). Yahut en meşhuru Pavlus'un Mesih ile imanlı arasında gerçekleşen görkemli değiş tokuş hakkında yazdıklarıdır: "Tanrı, günahı bilmeyen Mesih'i bizim için günah sunusu yaptı. Öyle ki, Mesih sayesinde Tanrı'nın doğruluğu olalım" (2. Korintliler 5:21). Dolayısıyla, Mesih'e iman ettiğimizde, O'nun yaşamına, ölümüne ve dirilişine güvendiğimizde, sadece günahlarımızın bağışlanmasını değil, aynı zamanda Mesih'in doğruluğunu da alırız. O zaman Baba Tanrı bize baktığında, bizi yalnızca olumsuz yani günahsız olarak değil, olumlu yani kendi gözünde doğru olarak görür.

Kutsallık ve doğruluk, başkâhinin giysilerinde sem-

bolik olarak temsil edilirdi. Tanrı'nın Musa'ya kâhinin giysilerinin 'görmek ve saygınlık' için kutsal olduğunu söylediğini hatırlayalım (Mısır'dan Çıkış 28:2). Dahası, kâhinlerin Tanrı'nın huzuruna çıplaklıkları, yani günahkârlıkları, suçlulukları ve utançları ortaya çıkmış olarak girmemeleri gerekiyordu. Günahkârlıklarını kutsal giysileriyle örtmeleri gerekmektedir. O halde Kutsal Yazılar'ın kurtuluşla elde ettiğimiz doğruluğu giysilere bürünmeye benzetmesi kimseyi şaşırtmamalıdır. Zekeriya peygamber, başkâhin Yeşu'nun Rabbin huzurunda kirli ve pis giysiler içinde dururken Şeytan'ın kâhine karşı suçlamalarda bulunduğu bir görümünü anlatır. Şeytan bir melek tarafından azarlanır ve ona Yeşu'nun 'ateşten çıkarılan yarı yanmış odun parçası' olduğu, yani Tanrı'nın gazabından kurtulduğu bildirilir. Melek daha sonra diğerlerine kâhinin kirli giysilerini çıkarmalarını bildirir. Giysilerin çıkarılması günahın çıkarılması olarak tanımlanır. Yeşu'ya daha sonra temiz giysiler giydirilir, bu da Yeşu'nun artık günahattan arınmış, kutsal ve doğru olduğunu göstermektedir (Zekeriya 3:1-5).

Yeşaya kitabının başka bir yerinde, kurtuluş giysileri doğruluğa benzetilir: "RAB'de büyük sevinç bulacağım, Tanrım'la yüreğim coşacak. Çünkü çelenkle süslenmiş güvey gibi, Takılarını kuşanmış gelin gibi, bana kurtuluş giysisini giydirdi, Beni doğruluk kaftanı ile örttü" (Yeşaya 61:10). Kurtulmuş olan kişinin giysilerini kendisinin üretmediğini, daha ziyade giysilerin Rab tarafından verildiğini belirtmek önem taşımaktadır. Elçi Yuhanna bu Eski Antlaşma imgesine dayanarak şöyle yazar: "Sevine- lim, coşalım! O'nu yüceltelim! Çünkü Kuzu'nun düğünü

başlıyor, Gelini hazırlandı. Giymesi için ona temiz ve parlak İnce keten giysiler verildi.” İnce keten kutsalların adil işlerini simgeler (Vahiy 19:7–8). Kutsallar doğruluk kaftanı giyerler, doğru eylemlerini sergilerler, ancak bu doğru eylemler geline verilir, gelinin kendisi tarafından üretilmez.

Yüce başkâhinimiz İsa Mesih’ten aldığımızı bildiğimiz doğrulukla donanma teması işlenir. Mesih’in mükemmel doğruluğunun bize giydirilmiş olduğunu bilerek sevinmeliyiz. Emek vermemiz ve iyi işlerimizle bir şekilde Tanrı’nın lütfunu kazanmamız gerekmemektedir. Daha ziyade, Mesih’e iman ettiğimizde, günahlarımızın bağışlanmasını ve O’nun doğruluğunun bize isnat edilmesini kabul ederiz. Bunlar bize Tanrı’nın karşılıksız ve ücretsiz lütfuyla verilir! Tıpkı başkâhinin giysilerinin görkem ve saygınlık için giyilmesi gibi, bizler de çok daha büyük bir şekilde Mesih’in doğruluk giysisini, Üçlü Birlik Rabbinizin yüceliği ve övgüsü için giyiyoruz.

Dikkate almamız gereken son bir şey daha vardır, o da Harun’un giydiği göğüslüktür. Harun’un Buluşma Çadırı’nın bir kopyasını giydiğini hatırlayalım. Harun’un göğüslüğünde bizzat cennetin müjdelendiğini görmemiz şaşırtıcı olmamalıdır. Vahiy kitabında Yeni Yeruşalim yani kilise göklerden indiğinde, Harun’un göğüslüğüyle aynı özelliklere sahip olduğuna dikkat edin:

“Son yedi belayla dolu yedi taşı taşıyan yedi melekten biri gelip benimle konuştu. ‘Gel!’ dedi, ‘Kuzu’ ya eş olacak gelini sana göstereyim.’ Sonra melek beni Ruh’un yönetiminde büyük, yüksek bir dağa

götürdü. Oradan bana gökten, Tanrı'nın yanından inen ve O'nun görkemiyle ışıldayan kutsal kenti, Yeruşalim'i gösterdi. Kentin ışıltısı çok değerli bir taşın, billur gibi parıldayan yeşim taşının ışıltısına benziyordu" (Vahiy 21:9-11).

On iki kapısının üzerinde İsrail'in on iki oymağının adları yazılmıştır (Vahiy 21:12). Mesih'in on iki havarisinin adlarının yazılı olduğu on iki temel vardır (Vahiy 21:14). Kent "kare biçimindeydi, uzunluğu enine eşitti" (Vahiy 21:16), tıpkı mükemmel kare biçimindeki göğüslük gibi. Kenti çevreleyen duvarın temeli değerli taşlarla süslenmiştir: yeşim, laciverttaşı, akik, zümrüt, damarlı akik, kırmızı akik, sarı yakut, beril, topaz, sarıca zümrüt, gökyakut, ametist (Vahiy 21:19-20). Bunlar Harun'un göğsünü süsleyen değerli taşların aynısıdır.

Sonuç

Harun göğsünde göksel tapınağın minyatür bir kopyasını taşıyordu ve gölgelerde ima edildiğini gördüğümüz şey, son günde Mesih'in doğruluğuyla ışıldayan ve göz kamaştıran Yeni Yeruşalim'in, kutsal tapınağın, kilisenin inişiyle tam olarak ortaya çıkacaktır! Artık Rabbin huzurundan korkmamıza gerek kalmadığı için sevinin. Artık boğalar ve tekeler kurban etmemize ve Tanrı'nın yargısından kaçınmak için giysilerimizi düzgün bir şekilde giyip giymediğimiz konusunda endişelenmemize gerek kalmamıştır. Bunun yerine, kendisini kurban olarak sunarak

günahlarımızın bağışlanmasını sağlayan ve bize kendi doğruluğunu veren mükemmel, kutsal ve doğru başkâhin İsa Mesih'e sahibiz. Mesih'in kusursuz doğruluğunda huzur bulmayı ihmal etmeyin.

8

Kâhinlerin Kutsanması

Mısır'dan Çıkış 29'yı Okuyun

Giriş

Buluşma Çadırı'nın yapımıyla ilgili talimatlara geri dönelim. Buluşma Çadırı'nı ve eşyalarını incelemiştik son olarak da kâhinlerin giysilerini ele almıştık. Bu bölümde ise, Buluşma Çadırı'ndaki hizmetleri için kâhinlerin kutsanması ya da bir başka deyişle adanması konusunu ele alacağız. Kâhinlerin kutsanmasını incelerken, dikkatimizi çekmesi gereken şeylerden biri, kâhinin hizmet için törensel olarak arındırılması için gerekli olan kurbanların sayısıdır. Dikkatimizi çekmesi gereken bir şey de kâhinin kutsama töreninin kanlı doğasıdır. Bu bize günahın ne kadar pahalıya mâl olduğunu ve nihayetinde günah işleyen biri için tek bir çare bulunduğunu yani İsa Mesih'in kusursuz kurbanlığını anlatır.

Törenin Açıklaması

Kâhinlerin Yaklaştırılması (1–4. Ayetler)

Bölüm, kâhinlerin kutsanmaları için Buluşma adırı'na yaklaştırılmalarıyla ilgili talimatlarla açılır. Buluşma çadırına girmeden ve kâhinlik giysilerini giymeden önce suyla yıkanmaları gerektiğine dikkat edelim (4. ayet). Kâhinlerin Buluşma adırı'nın önünde duran tunç leğende yıkanmaları gerekiyordu (Mısır'dan ıkış 30:17–21). Kâhinler yıkanmadıkları takdirde Tanrı onları cezalandıracaktı. Ayrıca kurbanlık hayvanların, bir boğa ve iki koçun ve gerekli tahıl sunularının da hazır olması gerekiyordu.

Kâhinlerin Meshedilmesi (5–9. Ayetler)

Kâhinler kâhinlik giysilerini giydikten sonra, bir sonraki bölümde (Mısır'dan çıkış 30:22–33) talimatlarını göreceğimiz şekilde yağla meshedileceklerdi. Bu yağ sadece kâhinlerin atanması ve kutsanması için kullanılacaktı. Başka bir amaçla kullananlar da Tanrı'nın halkıyla ilişkilerini keseceklerdi. Yağla meshedilmenin özel bir amacı da vardı, o da Harun'un kâhinliğinin kalıcılığını mühürlemektir: “Kalıcı bir kural olarak kâhinlik onların işi olacak. Böylece Harun'la oğullarını atamış olacaksın” (Mısır'dan ıkış 29:9).

İlk Kurban Kâhinlerin Günabları İçindir (10–14. Ayetler)

Bu ayetlerde Harun ve oğullarının, ellerini boğanın başına koyarak günahlarının boğaya aktarılmasını sembolize etmeleri gerekiyordu. Daha sonra boğayı kesip yakmalık sunu olarak sunmaları ve boğanın geri kalanını -başını, derisini ve tezeğini- atılmak üzere ordugâhın dışına taşımaları gerekiyordu. Burada açık olan şey, boğanın kâhinlerin yerine geçtiğidir — günahları sembolik olarak sunak üzerinde yakılarak cezalandırılmış ve ordugâhın dışına çıkarılarak Tanrı'nın halkından koparılmıştır.

İkinci ve Üçüncü Kurbanlık Hayvanlar (15–25. Ayetler)

Harun ve oğulları ikinci hayvan olan koçun üzerine ellerini koyup onu kesecek ve kanını sunağın iki yanına serpeceklerdi. Daha sonra koçun tamamını Rabbe yakmalık sunu olarak sunağın üzerinde yakmaları gerekiyordu (18. ayet). Harun ve oğulları daha sonra ikinci bir hayvan, başka bir koç alacak, ellerini onun üzerine koyacak ve ardından onu keseceklerdi. Bu ikinci koçun kanını alıp mesh yağıyla birlikte Harun'un ve oğullarının giysilerinin üzerine serpeceklerdi. Bu eylem kâhinleri adamak, onları kutsal kılmak ve gûnahtan arındırmak için yapıldı. Ayrıca bu koçun kanından biraz alıp Harun'un sağ kulak memesine, sağ başparmağına ve sağ ayak başparmağına sürmeleri gerekiyordu. Bu işlem Harun'un oğullarına da uygulanacaktı. Kanın geri kalanı sunağın yan tarafına

serpilecekti. Metinde kanın sağ kulak memesine, başparmağa ve ayak başparmağına sürülmesinin kesin sebebi açıklanmamıştır. Ancak bu uygulamanın genel amacının kâhini günahlarından törensel olarak arındırmak olduğunu söyleyebiliriz. Kâhinlerin çeşitli tahıl ve incir keklerini alıp Rabbin huzurunda kaldırmaları ve yakmalık sunu olarak sunağın üzerinde sunmaları gerekiyordu.

Kâhinlerin Et Tüketimi (26–34. Ayetler)

Harun ve oğulları ikinci koçun döşünden arta kalan etin bir kısmını alacaklardı ve bu onların yemelerine izin verilen paydı. Arta kalan et ya da ekmek yakılacaktı. Tekrar ediyorum, bu yiyecekleri kimsenin yemesine izin verilmiyordu — sadece kâhinlerin yemesi gerekiyordu: “Atanıp kutsal kılınmaları için günahları bağışlatan bu sunuları yalnız onlar yiyebilir. Yabancı biri yiyemez, çünkü bu sunular kutsaldır” (Mısır’dan Çıkış 29:33).

Günlük Kâhinlik Sunuları (35–37. Ayetler)

Harun ve oğulları, aynı zamanda ilk kâhin olan insanın ilk yaratılışını yansıtıyor gibi görünen yedi günlük bir süre boyunca takdis edilmişlerdir. Ancak Harun ve oğullarının yedi günün her birinde bir boğa kurban etmeleri gerektiğine dikkat etmeliyiz. Dolayısıyla, bu noktada, kâhinlerin kutsanması için gerekli olan yedi boğa ve iki koç vardı. Bu kurbanlar gerekli olan tek kurbanlar değildi. Unutmayın, yedi boğa ve iki koçun kurban edilmesi

sadece kâhinler için gerekliydi, ayrıca halkın günahlarının da hesaba katılması gerekiyordu.

Günlük Kurbanlar (38–44. Ayetler)

Kâhinlerin sundukları kurbanlara ek olarak, Tanrı kâhinlere halk adına günlük iki kurban sunmalarını da buyurdu. Bu kurbanlar sabah ve akşam olmak üzere günün başında ve sonunda sunulurdu. Bu kurbanlar için biri sabah, diğeri akşam olmak üzere iki kuzu sunulacaktı. Bu kurbanlar yine halkın günahlarından arınması için sunuluyordu. Bütün bu kurbanlar sadece Harun ve halk için değil de hangi amaçla sunuluyordu? Şunları okuyoruz: “Bu yakmalık sunu Buluşma Çadırı’nın giriş bölümünde, RAB’bin huzurunda, kuşaklar boyu sürekli sunulacaktır. Musa’yla konuşmak için İsrail halkıyla orada buluşacağım. İsraililer’le buluşurken çadır görkemimle kutsal kılınacak. ‘Buluşma Çadırı’nı ve sunağı kutsal kılacak, Harun’la oğullarını bana kâhinlik etmeleri için görevlendireceğim. İsraililer arasında yaşayacak, onların Tanrısı olacağım” (Mısır’dan Çıkış 29:42–45). Tüm bu kurbanların nihaî amacı, Tanrı halkının Tanrı’nın varlığını ve paydaşlığını aralarında görebilmesiydi. Ancak günaha buluşmaları nedeniyle, Tanrı’yla paydaşlığın bedeli ağır oldu — gördüğümüz üzere, antlaşma Rableri’yle ilişkilerini sürdürmek için çok fazla kan dökülmesi gerekiyordu.

Yeni Antlaşma Işığında Kutsanma

Mesih'in Kusursuz Kurbanı

Kâhinlerin kutsanması ve günlük kurbanların sunulmasıyla ilgili talimatlarda gördüğümüz şey, bir kurban sisteminin kurulmuş olduğuydu. Ancak bu kurban sisteminin, Mesih'in kendisi tarafından tesis edilecek olan nihaî kurbanın sadece bir gölgesi olduğunu biliyoruz. Aslında Tanrı, meshedilmiş kâhinler tarafından yerine getirilecek bir kurban sistemi kurmuştur. İbraniler'in yazarı bizlere şöyle diyor: "Kutsal Yasa'da gelecek iyi şeylerin aslı yoktur, sadece gölgesi vardır. Bu nedenle Yasa, her yıl sürekli aynı kurbanları sunarak Tanrı'ya yaklaşanları asla etkinliğe erdiremez" (İbraniler 10:1). Bu yazar ayrıca şöyle de yazmaktadır: "Çünkü boğalarla tekelerin kanı günahları ortadan kaldıramaz" (İbraniler 10:4).

Buna karşın, Mesih'in kusursuz kurbanı tamamen farklı bir düzendedir. İbraniler'in yazarı Mesih'in ikinci düzeni kurmak için ilk düzeni ortadan kaldırdığını yazmıştır (İbraniler 10:9). Boğa, koç ya da teke kurbanları yalnızca İsa Mesih'in her şeye yetecek kurbanına işaret ediyordu. Mesih'in ilk ve son kez kurban edilmesiyle, Tanrı'nın halkı olarak bizler artık Tanrı'nın huzuruna çıkabilmek için tekrar tekrar kurban sunmak zorunda değiliz.

Aksine, Mesih, günahlarımız için olan borcumuzu ödediği için kurban ihtiyacını ortadan kaldırarak kendisini ilk ve son kez sunmuştur: "Tanrı'nın bu isteği uyarınca, İsa Mesih'in bedeninin ilk ve son kez sunul-

masıyla kutsal kılındık. Her kâhin her gün ayakta durup görevini yapar ve günahları asla ortadan kaldıramayan aynı kurbanları tekrar tekrar sunar” (İbraniler 10:10–11). Nitekim, Harun düzenindeki kâhinlerinin kurbanları gerekliydi çünkü kendileri de sürekli günah işliyorlardı. Kendilerinin kutsanması için yedi boğa ve iki koç kurban etmeleri, ardından da halkın günahları için her gün iki kurban sunmaları gerekiyordu. Ancak Mesih günahsız olduğu ve kusursuz bir kuzu olduğu için, kendisi için bir kurbanı ihtiyacı yoktu. Bilakis, O’nun kurbanı, böyle bir sevgiyi hak etmeyenlerin üzerine sevgisinin ve merhametinin dökülmesiydi.

O Halde Nasıl Yaşamalıyız?

İbraniler mektubunun yazarı, Mesih’in her şey için yeterli olan kurbanı ışığında, okuyucularına üç şey yapmalarını öğütler. İlk olarak şunları okuruz:

“Bu nedenle, ey kardeşler, İsa’nın kanı sayesinde perdede, yani kendi bedeninde bize açtığı yeni ve diri yoldan kutsal yere girmeye cesaretimiz vardır. Tanrı’nın evinden sorumlu büyük bir kâhinimiz bulunmaktadır. Öyleyse yüreklerimiz serpmeye kötü vicdandan arınmış, bedenlerimiz temiz suyla yıkanmış olarak, imanın verdiği tam güvenceyle, yürekten bir içtenlikle Tanrı’ya yaklaşalım.” (İbraniler 10:19–22)

Yazar bize imanın tam güvencesi içinde Tanrı’ya doğru bir

içtenlikle yaklaşmamız gerektiğini söyler. Eski Antlaşma kâhinlerinin Tanrı'ya yaklaşırken korkacakları çok şey vardı — kâhin belki bir anlık dalgınlıkla ritüellerden birini doğru şekilde yerine getirmeyi unutabilirdi. Böyle bir dikkatsizliğin cezası ise ölümdü. Ancak Mesih bizim adımıza bir defaya mahsus olmak üzere kusursuz bir kurban sunduğu için bu tür şeylerden korkmamıza gerek kalmamıştır.

Bu nedenle sürekli olarak ister dua ister Kelâm'ın okunması ya da toplu tapınma yoluyla olsun, Tanrı'nın huzuruna yaklaşmalıyız. Kurbanların amacı halkın Tanrı'nın huzurunda olması ve O'nunla paydaşlık etmesi olduğunu unutmayın. Ancak kurban bedelinin çok yüksek olduğunu da unutmayın. Bizim uğrumuza sunulan kurban çok değerliydi — Baba, kendisiyle barışabilmemiz için biricik Oğlu'nu bizim uğrumuza feda etti. Bu nedenle Tanrı'ya belirlenmiş yollarla yaklaşmamız, paydaşlık etmemiz ve sadık antlaşma Rabbimizin huzurunda olmamız gerekmez mi?

İbraniler'in yazarı ikinci bir öğüt verir: "Açıkça benimsediğimiz umuda sınıksız tutunalım. Çünkü vaat eden Tanrı güvenilirdir" (İbraniler 10:23). Karşılaştığımız denemeler ya da sıkıntılar ne olursa olsun umudumuzu asla kaybetmemeliyiz. İster kişisel hastalık, zulüm, maddi zorluklar, iş yerindeki sorunlar, okuldaki sorunlar olsun — hangi denemeye karşılaşırsak karşılaşalım, umudumuzun kaynağını asla gözden kaçırmamalıyız. İsa Mesih bize kimsenin getiremeyeceği bir şeyi, bizi Yaratan ve var edenle paydaşlığı getirmiştir.

Tanrı'nın halkının binlerce yıl boyunca antlaşma Rab-

bimizle yakın bir paydaşlığın özlemini çektiğini düşünün — Habil'in, Adem ve Havva'nın ve sadıkların sundukları kurbanları düşünün, kadının soyu tarafından kendilerine tam bir paydaşlığın geri verileceği zamanı özlüyor ve dört gözle bekliyorlardı. Tanrı, verdiği vaatleri yerine getirmek üzere Oğlu'nu göndermekte sadık kalmıştır. Tanrı sadıktır; bu nedenle umudumuzu asla kaybetmemeliyiz.

İbraniler'in yazarı üçüncü bir öğüt verir: "Birbiri-mizi sevgi ve iyi işler için nasıl gayrete getirebileceğimizi düşünelim. Bazılarının alıştığı gibi, bir araya gelmekten vazgeçmeyelim; o günün yaklaştığını gördükçe birbiri-mizi daha da çok yüreklendirelim" (İbraniler 10:24–25). Mesih'in ilk ve son kez kurban edilmesinin bir sonucu olarak, birbirimizi sevgiye ve iyi işlere teşvik etmemiz gerektiğine lütfen dikkat edin. Hepimizin Mesih'in benzerliğine giderek daha fazla dönüşmesi için birbirimiz için dua etmeliyiz. Söylediklerimizle değil yaşamlarımızla birbirimizi sevgiye ve iyi işlere teşvik etmeliyiz.

Gururumuz okşansın ya da bir şekilde Tanrı'nın lüt-funu hak etmeye çalışalım diye değil, Mesih'in ilk ve son kez kurban edilmesine karşılık olarak başkalarını severek ve başkaları için iyi işler yaparak birbirimizi bu konularda yüreklendirebiliriz. Ayrıca kilise olarak Mesih'i ve birbirimizi sevmemiz ve Mesih'in yüceliği için iyi işler yapmamız için birbirimiz için dua edebiliriz. Örneğin, günah işlediğini bildiğimiz kişiler için ne sıklıkta dua ediyoruz? Kilise disiplini altında olanlar için dua ediyor muyuz? Disiplin altında olanları Mesih'i, bedenini sevmeye ve yaşamlarıyla Mesih'i yüceltmeye teşvik ediyor muyuz?

İbraniler mektubunun yazarının, birbirimizi sevgiye ve iyi işlere teşvik etme hedefine ulaşmak için aklındaki başlıca yol kiliseye katılmaktır. Okuyucularına, ‘Bazılarının alıştığı gibi, bir araya gelmekten vazgeçmeyelim; o günün yaklaştığını gördükçe birbirimizi daha da çok yüreklendirelim’ diyor (25. ayet). Başka bir deyişle, Tanrı’nın huzurunda olmayı gerçekten arzuluyorsak ve antlaşmamızdaki Rabbimize özgürce ulaşabilmemiz için ne kadar pahalı bir bedel ödendiğinin farkındaysak, o zaman bir ibadet törenini neredeyse hiç kaçırmayacağız, çünkü arzumuz O’nun huzurunda olmak olacaktır.

Sonuç

Kâhinlerin kutsanması üzerinde düşünürken, yerine getirilmesi gereken hayvan kurbanlarının sayısı bizi dehşete düşürmemelidir. Dökülmesi gereken kan miktarı bizi rahatsız etmemelidir. Tanrı’nın halkı Rabbimizin huzurunda bulunabilsin diye hayvanların katledilmesinden ötürü iğrenmemeliyiz. Tersine, bu tür kurbanları gerektiren günahkârlığımızdan utanmalıyız.

Bununla birlikte, biricik Oğlu’nun kurban edilmesinin ne kadar ağır bir bedel olduğunu bize gölgeler içinde göstererek uzlaşma yolunu açan merhametli bir Tanrı’ya sahip olduğumuz için sevinmeliyiz. Mesih’in kurbanının yalnızca günahlarımızın bağışlanması değil, aynı zamanda yaşamın kendisi için de besin kaynağı olduğunu anlamalıyız. Kâhinlerin yiyecek olarak sunak-

taki kurbanların bir kısmını yemelerine izin verildiğini unutmayın. Bizler kâhinlerden oluşan kutsal bir ulusuz ve Tanrı kurban sunağından yememize izin vermiştir: “Çeşitli garip öğretilerin etkisine kapılıp sürüklenmeyin. Yüreğin yiyeceklerle değil, Tanrı lütfuyla güçlenmesi iyidir. Yiyeceklere güvenenler hiçbir yarar görmediler. Bir sunağımız var ki, tapınma çadırında hizmet edenlerin ondan yemeye hakları yoktur” (İbraniler 13:9–10). Bizler Mesih’in kurbanıyla ayakta duruyoruz. Bu nedenle Rab-bimize yaklaşın! Umutla dolun! Birbirinizi sevgiye ve iyi işlere teşvik edin! Rabbimizin dönüş gününü beklerken bir araya gelmeyi ihmal etmeyin.

9

Buhur Sunağı

Mısır'dan Çıkış 30:1-10'u (37:25-28) Okuyun

Giriş

Buluşma Çadırı'nın çeşitli eşyalarını, sandığı, kandilliği, ekmek masasını, yakmalık sunular için sunağı ve dış avluyu inceledik. Ayrıca kâhinin ve sorumluluklarının çeşitli yönlerini, giysilerini ya da atanma ve kutsanma törenini ele aldık. Şimdi de en kutsal yerin girişine dönüyoruz ve bu kez buhur sunağını inceleyeceğiz. Buhur sunağının işlevi ve amacı hakkında doğrudan bağlam içinde fazla bir şey olmasa da Kutsal Yazılar'ın diğer bölümlerinde daha çok bilgi bulunmaktadır.

Dünyasal Buluşma Çadırı'nın göksel tapınağın bir kopyası olduğunu hatırlamak bizim için iyidir. İbraniler'in yazarının yeryüzü çadırıyla ilgili olarak bize söylediklerini hatırlayın: “Bunlar göktekinin örneği ve gölgesi olan tapınakta hizmet ediyorlar.” Nitekim Musa tapınma çadırını kurmak üzereyken Tanrı tarafından şöyle uyarıldı: “Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya

dikkat et” (İbraniler 8:5). Bu bölümde sunağı kendi bağlamı içinde inceleyecek ve ardından Yeni Antlaşma’nın sunağın önemi hakkında neler söylediğini öğreneceğiz.

Aslında, Yeni Antlaşma’nın bize söylediği şey, buhur sunağının esasen Tanrı’nın huzurunda sürekli olarak yükselen Tanrı halkının dualarını temsil etmesi gerektiğidir. Şimdi bunun nasıl olduğunu görelim ve hem Buluşma adırı’nın hem de Tanrı’nın son konutu olan son tapınağın, yani kilisenin yaşamsal bir parçası olan duanın önemini öğrenelim. Zira bunu yaparken, buhur sunağının sadece başkâhinimiz İsa Mesih’le değil, aynı zamanda biz kiliseyle de nasıl bağlantılı olduğunu göreceğiz.

Sunağın Özellikleri

Bölümün başında İsraililer’in buhur sunağını Buluşma adırı’ndaki diğer eşyalar gibi akasya ağacından yapmaları gerektiği anlatılır. Yaklaşık 45 santimetre uzunluğunda ve 45 santimetre genişliğinde, başka bir deyişle mükemmel bir küp olması gerekiyordu. Yüksekliği de 90 santimetre olmalıydı. Sunağı altınla kaplamaları gerekiyordu. Sunağın altın halkaları ve direkleri olacaktı, böylece Antlaşma Sandığı ve huzur ekmeği masası gibi Buluşma adırı’nın diğer eşyaları gibi taşınabilir olacaktı. Sunak, en kutsal yeri Buluşma adırı’nın geri kalanından ayıran perdenin önünde duracaktı.

Bu sunak, adından da anlaşılacağı gibi, hayvan ya da tahıl sunusu gibi başka herhangi bir kurban türü için değil, buhur yakmak için kullanılacaktı: “Sunağın üzerinde başka buhur, yakmalık sunu ya da tahıl sunusu sunmayacaksınız; üzerine dökmelik sunu dökmeyeceksiniz” (Mısır’dan Çıkış 30:9). Dahası, 7. ayet bize bunun ‘güzel kokulu’ buhur olması gerektiğini söyler. Uzmanlar güzel kokulu buhurun bir diğer amacının da kurban edilen hayvanlardan yayılan kokular gibi havada bulunan diğer kötü kokuları bastırmak olduğunu düşünmektedirler. Yemek pişirmenin hoş bir kokusu olabilir, ancak bir hayvanın bağırsakları çıkarıldığında, özellikle de bir hayvanın karnı deşildiğinde, daha az hoş başka kokular da ortaya çıkar.

Harun’un hem sabahları hem de akşamları kandilleri hazırlarken sunakta buhur yakması gerekiyordu. Yılda bir kez kurbanlık bir hayvanın kanını alıp sunağı törensel olarak temizleyecekti. Burada da günahkâr insanlar Buluşma Çadırı’nın eşyalarıyla sürekli temas halinde oldukları için, Buluşma Çadırı’ndaki her şeyin günahın kirinden törensel olarak arındırılması gerektiği fikri ortaya çıkmaktadır.

Buradaki yakın bağlamda, açıkça buhurun Buluşma Çadırı’nın her tarafına hoş kokulu bir koku yayması gerektiği şeklindeki üstü kapalı bilgi dışında, buhur sunağının amacı hakkında daha fazla bilgi edinemiyoruz. Ancak Levililer’de sunağın amacına ilişkin daha fazla bilgiye rastlıyoruz: “RAB’bin huzurunda bulunan sunağın üzerindeki kolları buhurdana koyup iki avuç dolusu ince öğütülmüş güzel kokulu buhurla perdenin arkasına

geçecek. Orada, RAB’bin huzurunda buhuru korların üzerine koyacak; buhurun dumanı Levha Sandığı’nın üzerindeki Bağışlanma Kapağı’nı kaplayacak. Öyle ki, Harun ölmesin” (Levililer 16:12–13). Kefaret Günü’nde başkâhin sunakta buhur yakacak ve buhurdanlıktaki buhurun bir kısmını en kutsal yere getirecekti; buhurdanlıktan yükselmesi beklenen duman bulutu Antlaşma Sandığı’nın üzerini örtecekti. Bulut, Sandığı kaplayacak ve başkâhinle Rabbin varlığı arasına bir engel koyacak, böylece başkâhinin vurularak ölmesi engellenecekti.

Yani buhur sunağından çıkan duman, başkâhin için bir koruma katmanıydı. Artık Eski Antlaşma’dan buhur sunağıyla ilgili daha fazla bilgi alamıyoruz. Ancak Yeni Antlaşma buhur sunağının işlevine ve amacına daha fazla ışık tutuyor.

Yeni Antlaşma’nın Işığında Sunak

Elçi Yuhanna vahiyssel görümünde göğe alındığında, yer-yüzündeki tapınağın üzerine inşa edildiği model olan göksel tapınağı gördü. Yuhanna kuzuya tapınıldığını ve altın buhur kaselerinin kullanıldığını gözlemledi. Yuhanna bize yanan buhurun kutsalların duaları olduğunu söyler (Vahiy 5:8). Vahiy’de göksel tapınaktaki buhurun niteliğini daha da detaylandıran başka bir bölüm daha buluyoruz: “Altın bir buhurdan taşıyan başka bir melek gelip sunağın önünde durdu. Tahtın önündeki altın sunakta bütün kutsalların dualarıyla birlikte sunmak üzere kendisine çok miktarda buhur verildi. Kutsalların

dualarıyla buhurun dumanı, Tanrı'nın önünde meleğin elinden yükseldi" (Vahiy 8:3-4). Bu iki metin bize buhur sunağıyla ilgili bazı bilgiler sunar.

Unutmayın ki göksel tapınak, göksel tapınağın gölgesi ya da bir örneği olan dünyasal tapınma çadırının tanımlayıcısıdır. Bu durumda, buhur sunağının başkâhine Rabbin huzurunda dua etme ihtiyacını hatırlattığı anlaşılmaktadır. Başkâhinin dualarının tıpkı Vahiy'deki tasvirde gördüğümüz gibi, sunaktan çıkan dumanla birlikte yükselmesi gerekiyordu — duman ve dualar birbirine karışıyordu. Bu, buhur sunağının dikkatimizi başkâhinin dualarına ve bunun yanı sıra Tanrı'nın halkının dualarına çekmesi gerektiği anlamına gelmektedir. Gelin öncelikle başkâhinin dualarını ele alalım.

Başkâhinimizin Duaları

Mesih'in yaptıklarının kilisedeki pek çok kişinin bilmediği unsurlarından birinin, Mesih'in halkı olan kilise için sunduğu şefaath duaları olduğuna inanıyorum. Mesih'in başkâhinlik duası Yuhanna Müjdesi'nin on yedinci bölümünde yer alır.

Mesih'in bilhassa kimler için dua ettiğine dikkat edin: "Çünkü bana ilettiğin sözleri onlara ilettim, onlar da kabul ettiler. Senden çıkıp geldiğimi gerçekten anladılar, beni senin gönderdiğine iman ettiler. Onlar için istekte bulunuyorum. Dünya için değil, bana verdiğin kişiler için istekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir" (Yuhanna 17:8-9). Mesih özellikle kilise için dua eder;

başka bir deyişle, Yuhanna 17’de yer alan dua, Mesih’in bedeni olarak bir araya geldiğimiz için özellikle birey olarak bizler içindir. Buluşma adırı’ndaki başkâhinin duaları gibi, Mesih’in duaları da göksel Babası’na hoş bir koku olarak buhur dumanı gibi yükselirdi. Mesih bizim adımıza özellikle bizim için dua etti, peki ama Mesih Babasından özellikle ne istedi?

Mesih öncelikle sevinçle dolmamız için dua etti: “İşte şimdi sana geliyorum. Sevincimin onlarda tamamlanması için bunları ben dünyadayken söylüyorum” (Yuhanna 17:13). Aynı zamanda Mesih kötü olandan, yani Şeytan’dan korunmamız için de dua etmiştir: “Onları dünyadan uzaklaştırmanı değil, kötü olandan korumanı istiyorum” (Yuhanna 17:15). Mesih, dünyadaki kötülük karşısında Baba’nın bizi dünyadan çekip alması için dua edebilirdi. Şayet dünyadan çekilip alınsaydık, o zaman Müjde’nin gerçeğine, Mesih’in kişiliğine ve yaptıklarına tanıklık edemezdik. Karanlık dünyada hiç ışık olmazdı. Dolayısıyla, dünyadan çekilip gitmek bir seçenek olmadığından, Mesih Baba’nın bizi kötü olandan, Şeytan’ın kendisinden koruması için dua etti.

Mesih ayrıca kutsanmamız ve kelam bilgisinde büyümemiz için de dua etmiştir: “Onları gerçekte kutsal kıl. Senin sözün gerçektir” (Yuhanna 17:17). Kutsal Yazıları anlamamız ve Kutsal Yazıların kutsallaşmamız için yararlı olması, Mesih’in bizim adımıza ettiği duanın dolaysız sonucudur. Bu dileklere ilaveten, Mesih’in Üçlü-Birlik Rabbimizle birliğimiz için dua ettiğini de görürüz ki bunun bazı sonuçları da yücelik ve birliktir:

“Yalnız onlar için değil, onların sözüyle bana iman edenler için de istekte bulunuyorum, hepsi bir olsunlar. Baba, senin bende olduğun ve benim sende olduğum gibi, onlar da bizde olsunlar. Dünya da beni senin gönderdiğine iman etsin. Bana verdiğin yüceliğı onlara verdim. Öyle ki, bizim bir olduğumuz gibi bir olsunlar. Ben onlarda, sen bende olmak üzere tam bir birlik içinde bulunsunlar ki, dünya beni senin gönderdiğini, beni sevdiğin gibi onları da sevdiğini anlasın.” (Yuhanna 17:20–23)

Belki farkında olmasak da varlığımız ve lütufta büyüme-miz, kutsallaşmamız ve gücümüz sadece Kutsal Ruh’un gücünden değil, aynı zamanda büyük başkâhinimiz Mesih’in şefaet duasından da kaynaklanmaktadır.

Ancak aynı zamanda Mesih’in kâhin olarak şefaatinin dünyasal hizmetiyle sona ermediğini de anlamamız gerekir. Tam tersine, İbraniler mektubunda şunları okuruz: “Bu nedenle O’nun aracılığıyla Tanrı’ya yaklaşanları tümüyle kurtaracak güçtedir. Çünkü onlara aracılık etmek için hep yaşamaktadır” (İbraniler 7:25). Diğer bir deyişle, şu anda Mesih gökteki en kutsal yerde bizim için aracılık etmektedir. Evet, Mesih bizim adımıza ilk ve son kez kendini kurban olarak sunmuştur ve bizim yerimize yaptığı kurban görevi tamamlanmıştır. Nitekim Mesih çarmıhta haykırdığında kendi kurban işini tamamlamıştır: Çarmıhta “Tamamlandı” diye haykırdı. Ancak İbraniler’in yazarının bize söylediğı gibi, Mesih kendi halkı uğruna, kendisi aracılığıyla Tanrı’ya yaklaşanlar için aracılık etmeye devam etmektedir.

Kâhinlerin Duaları

Dua etmek dışında Tanrı'ya nasıl yakınlaşabiliriz? Unutmamalıyız ki, Mesih bizim başkâhinimiz olduğu gibi, bizler de kâhinleriz. Elçi Petrus kiliseye şöyle seslenir: “Ama siz seçilmiş soy, Kral'ın kâhinleri, kutsal ulus, Tanrı'nın öz halkısınız. Sizi karanlıktan şaşılalı ışığına çağıran Tanrı'nın erdemlerini duyurmak için seçildiniz” (1.Petrus 2:9). Bizler Tanrı'nın son meskeninde, son tapınağında, yani kilisede O'na hizmet eden kâhinleriz. Tuğladan ve harçtan yapılmış fiziksel bir binaya hizmet etmesek de bu buhur sunmamamız gerektiği anlamına gelmez.

Buhur sunmamız gerektiğini yazarken, buhur topunu kırmamız gerektiğini ve ibadetimizin Roma Katolikliği'nin ibadeti gibi kokular ve çanlarla belirginleşmesi gerektiğini kastetmiyorum. Bunun yerine, sürekli olarak dua buhurları sunmalıyız ki, dualarımız buhur dumanı gibi, tıpkı Buluşma adırı'nda hizmet eden kâhinlerin yaptığı gibi göklere yükselsin. Bu da her türlü durumda ve her türlü şey için dua etmemiz gerektiği anlamına gelir. Elbette ibadet sırasında, tapınak, yani Tanrı'nın halkı bir beden olarak bir araya geldiğinde dua etmeliyiz. Böyle durumlarda birbirimizle ve topluluk adına dualar sunan rahiple birlikte dua etmeliyiz. Sadece hizmet edenle *birlikte* değil, onun *için* de dua etmeliyiz ki Rab onu söz ve sakrament hizmetinde kullansın.

Ancak dualarımızı sadece toplu tapınmayla sınırlamalı, her zaman ve her yerde sunmalıyız. Pavlus Efes'

teki kiliseye, Ruh'ta her zaman dua ve yalvarıyla dua etmelerini, böylece kutsallar, yani kilise adına dayanabileceklerini ve aracılık edebileceklerini yazmıştır (Efesliler 6:18). Unutmayın, Tanrı başımızdaki saç tellerini bile saydığı için, ihtiyacımız çok küçük değildir. İsa bize şöyle diyor: “Bedeni öldüren, ama canı öldüremeyenlerden korkmayın. Canı da bedeni de cehennemde mahvedebilen Tanrı’dan korkun. İki serçe bir meteliğe satılmıyor mu? Ama Babanız’ın izni olmadan bunlardan bir teki bile yere düşmez. Size gelince, başınızdaki bütün saçlar bile sayılıdır. Onun için korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz” (Matta 10:28–31). Bu, ihtiyaçlarımızı ve dilekelerimizi göksel Babamıza götürebileceğimiz anlamına gelir. Bu aynı zamanda Mesih’in bedeni olan kilise içinde başkaları adına aracılık yapabileceğimiz anlamına da gelmektedir.

Tanrı halkının elbette pek çok ihtiyacı vardır. Yalnızca Tanrı’nın halkı için değil, tüm insanlar için dua etmek gerekir. Pavlus genç bir pastör olan Timoteos’a, krallar ve yetkili konumda olanlar da dahil olmak üzere tüm insanlar için dua etmesini öğütlemiştir (1. Timoteos 2:1–2). Ancak Pavlus’un tavsiyesi yalnızca Timoteos’la sınırlı değildi. Pastör için iyi olan, kilise için de iyidir! Bu nedenle, aynı düşüncede olmadığımız siyasi liderler için bile dua etmeliyiz. Siyasi liderlerimiz adına ettiğimiz dualar, yürürlüğe koydukları politikalara katılıp katılmadığımızı bağlı olmamalıdır. Aynı şekilde inanmayanlar için de dua etmeliyiz ki Mesih’e olan ihtiyaçlarını görsünler, tövbe etsinler ve Mesih’e iman etsinler.

Hepimizin mustarip olduğu bir şey, duanın gücünden

sık sık kuşku duymamızdır. Ben duanın gücünden şüphe etmemizin nedeninin onun güçsüz olmasından değil, ihtiyaçlarımızı dua ederek Tanrı'ya ulaştırmamamızdan kaynaklandığını düşünüyorum. Bunu yapmadığımız zaman, duanın gücünü göremeyiz. Eğer istemezsek, alamayız. Dua ederken imanımızı güçlendirmek istiyorsak, Mesih'in sözlerine sığınmalı ve imanımızı ve duaya olan bağlılığımızı arttırması için dua etmeliyiz: "Size doğrusunu söyleyeyim, eğer imanınız olur da kuşku duymazsanız, yalnız incir ağacına olanı yapmakla kalmazsınız; şu dağa, 'Kalk, denize atıl' derseniz, dediğiniz olacaktır. İmanla dua ederseniz, dilediğiniz her şeyi alırsınız" (Matta 21:21-22).

Sonuç

Buhur sunağını düşündüğümüzde, zihnimiz en nihayetinde dua konusuna odaklanmalıdır. Zihnimiz öncelikle başkâhinimiz İsa Mesih'in bizim adımıza yaptığı kâhinlik dualarına; yalnızca yeryüzündeyken bizim için yaptığı kâhinlik aracılığına değil, aynı zamanda şu anda bile gökteki en kutsal yerde bizim için yaptığı aracılığa da odaklanmalıdır. Kâhinlerin sabah ve akşam buhur sunmaları gerekiyordu.

Sabah ve akşam dualar sunmamız, başkâhinimiz İsa Mesih'in yaptıkları için şükran, övgü ve tapınma duaları sunmamız gerektiği belki de kendi dualarımız için öğreticidir. Tanrı'nın halkı adına, onların ihtiyaçları ve kutsallaşma süreçleri için aracılık duaları sunmalıyız. Yüksek ya

da düşük mevkilerde olmalarına bakmaksızın, dünyadaki insanlar için Őfaat duaları sunmalıyız. Sonunda dualarımızın Buluşma adırı'ndaki buhur gibi yükselmesi ve büyük ve sadık antlaşma Rabbimiz için hoş bir koku olması için dua etmeliyiz.

10

Nüfus Sayımı Vergisi

Mısır'dan Çıkış 30:11-16'yı Okuyun

Giriş

Bu metinde bulacağımız şey, nüfus sayımı vergisinin alınmasına ilişkin talimattır. Şimdi, nüfus sayımı vergisi almak oldukça önemsiz bir görev gibi görünebilir. Amerika Birleşik Devletleri'nde her on yılda bir nüfus sayımı yapılır ve bir işte çalışan herkes vergi ödeme yükümlülüğünü ve sorumluluğunu bilir. Ancak buradaki nüfus sayımı ve vergi tamamen farklı bir niteliktedir. İsrail'in tarihini düşündüğümüzde, nüfus sayımı yapmak oldukça tehlikeli bir şeydi. Kral Davut, ordusunun büyüklüğünü belirlemek için ulusun sayımını izinsiz olarak yaptığı için Tanrı'nın yargısını İsrail'in üzerine getirdi. Ancak öte yandan, bu metinden verginin toplanmasının esasen kefarete parası olduğunu da görebiliriz. Başka bir deyişle, bu sayım vergisi bir şekilde günahların bağışlanmasıyla bağlantılıdır. Ancak kurtuluş için basit bir para alışverişi olmaktan çok, Tanrı'nın İsrail'e neden nüfus sayımı

yaptırdığını ve toplanan paranın ne şekilde kefarete parası olarak hizmet ettiğini inceleyelim. Tahmin edebileceğimiz gibi, bu talimatların esas önemi Mesih'te yatmaktadır ve bu nedenle de bizlerle, yani O'nun bedeni olan kiliseyle de bağlantılıdır.

Nüfus Sayımı Vergisi

Nüfus sayımı ve vergi ile ilgili aşağıdaki açıklamaları okuyoruz:

“İsraililer'in sayımını yaptığın zaman, herkes canına karşılık bana bedel ödeyecektir. Öyle ki, sayım yapılırken başlarına bela gelmesin. Sayılan herkes armağan olarak bana yarım kutsal yerin şekeli verecektir. -Bir şekel yirmi geradır.” (Mısır'dan Çıkış 30:12-13)

İsrail'den zaman zaman nüfus sayımı yapmasının ya da ülkelerindeki İsraililerin nüfusunu belirlemelerinin istendiğine özellikle dikkat edin. Örneğin, İsrail'e vaat edilen topraklara girmeden önce nüfus sayımı yapması emredilmişti, böylece kaç askerleri olduğunu öğrenebileceklerdi. Ancak aynı zamanda, eğer tek başına bir nüfus sayımı yaparlarsa, bu bir vebaya yol açacaktı.

İzinsiz yapılan bir nüfus sayımının sonuçlarını Kral Davut'un, baş komutanı Yoav'ın tavsiyesine rağmen nüfus sayımı yaptırmışından biliyoruz: “Ama Yoav, ‘RAB Tanrının halkını yüz kat daha çoğaltsın, efendim kralım da bunu görsün!’ diye karşılık verdi, ‘Ancak, efendim kralım

neden bunu istiyor?” (2.Samuel 24:3). Öyle görünüyor ki Yoav Davut’un nüfus sayımı emrindeki tehlikeyi görmüştü — korkuyordu çünkü Davut deyim yerindeyse “dereyi görmeden paçaları sıvamıştı” ve gücünü Rab’de değil, sahip olduğu asker sayısında arıyordu.

Yoav yaklaşık 1,3 milyon savaşçı saymış olsa da (2.Samuel 24:9), İsrail’in düşmanlarını yenilgiye uğratanın Rab olduğunu başka örneklerden de biliyoruz. Bunun iki çarpıcı örneği, Tanrı’nın İsrail’e Eriha kentinin etrafında yedi kez dolaşmasını emrederek bu kenti yenmesini sağlamasıyla ortaya çıkmıştır. Tanrı ayrıca Gidyon’un ordusunu 22.000 kişiden 300 kişiye indirdiğinde de İsrail’in düşmanlarını yenmiştir (Hakimler 7). Davut’un günah dolu nüfus sayımı yüzünden İsrail üç gün süren ve 70.000 kişinin ölümüne yol açan vebaya maruz kaldı (2.Samuel 24:15).

Nüfus sayımı sırasında İsrail’in başına bir bela gelmesini önlemek için, her adam canına karşılık bir fidyeye, yani kefarete verecekti. Bu kefarete ödemesi yarım şekel, yani yaklaşık 5,7 gram gümüş ya da sekiz küçük şeker parçasına eşdeğer bir ağırlığa denk geliyordu. Nüfus sayımında sayılan yirmi yaş ve üzerindeki herkes, zengin ya da fakir, yarım şekel sunularını Buluşma Çadırı’na verecek ve canları için kefarete bulunacaklardı.

Kefarete parasının hangi amaca hizmet edeceğine dikkat edin: “İsraililer’den bedel olarak verilen paraları toplayacak, Buluşma Çadırı’nın hizmetinde kullanacaksın. Bu paralar canlarınızın bedeli olarak ben, RAB’be İsraililer’i hep anımsatacak” (Mısır’dan Çıkış 30:16). İsraililer basitçe kurtuluşları için para ticareti yapmıyorlardı. Bu

suçlama, dinin kitlelerin afyonu olduğunu söyleyen Karl Marx ya da kilisenin günah fikrini cahil kitlelerden para alabilmek ve onları kilisenin kontrolü altında tutabilmek için icat ettiğini savunan Frederick Nietzsche gibi kişiler tarafından yıllar boyunca kiliseye yöneltilmiştir. Maalesef kilise de böylesine günahkâr uygulamalara sürüklenmiştir.

On altıncı yüzyılda Roma Katolik Kilisesi'nin endüljans satışı Reformu ateşlemiştir. Başlangıçta kilisenin Roma'daki Aziz Petrus katedralini inşa etmek için paraya ihtiyacı vardı. Kiliseye para veren herkese, bağış için bir 'teşekkür' olarak, arafta geçirdiği zamanın bir kısmının ya da tamamının affedilmesi anlamına gelen bir endüljans veriliyordu. Bu uygulama sokaktaki sıradan insana ulaştığında, slogan çınlamaya başladı: "Sandıktaki bozuk para çınladığı anda, araftan bir ruh çıkar."

Ancak metnimizde yer alan kefarete parası ne insanları kontrol altında tutmak için icat edilmiş bir şeydi, ne de bağışlanmak karşılığında basit bir para alışverişiydi. Bilakis, sunuların "RAB'be İsraililer'i hep anımsatacak" olduğuna dikkat edin (16. ayet). Başka bir deyişle, kefarete parası İsrail'in ilk doğanlarının adanmasıyla aynı işlevi görüyordu. İsrail Fısh Bayramı'nı ilk kutladığında, Tanrı Mısır'ın ilk doğanlarını yargılayarak öldürmüştü. Fakat İsrail'in ilk doğanları Mısırlılardan üstün oldukları için değil, Fısh kuzusunun kanı altında oldukları için bağışlandılar. Dolayısıyla Tanrı İsraililer'den, kurtuluşlarının bir hatırlatıcısı olarak hem insan hem de hayvan olan tüm ilk doğanlarını Rabbe adamalarını istedi.

Diğer bir deyişle, İsraililer nüfus sayımı yaptıkla-

rında, sayılarının çokluğundan gurur duymak ve Mısır'daki kölelik bağlarından antlaşma yaptıkları Rableri tarafından kurtarıldıklarını unutmak doğal bir eğilim olurdu. Davut'un nüfus sayımı yaparken işlediği günah buydu ve bu yüzden İsrail'in başına felaket geldi. Oysa İsraililer nüfus sayımı yaptıklarında vergiyi de toplayacak ve kurtuluşlarının çok yönlü bir hatırlatıcısı olarak Buluşma Çadırı'na vereceklerdi. Nüfus sayımı vergisi Tanrı'nın onları Mısır'dan kurtardığını hatırlatıyordu. Vergi aynı zamanda İsrail'in günahkârlığını ve Tanrı'nın huzuruna çıkabilmek için başkâhin ve kurban sisteminin aracılığına ihtiyaç duyduklarını hatırlatmak için yine Buluşma Çadırı'na verilirdi.

Yeni Antlaşma Işığında Nüfus Sayımı Vergisi

Yeni Antlaşma'ya geçerken ve bu uygulamayı Mesih'in ışığında değerlendirirken, öncelikle Yeni Antlaşma'daki karşılık gelen bir uygulamayla doğrudan bir bağlantı olmadığını anlamalıyız. Örneğin, Fısıh Bayramı ile Rabbin Sofrası ya da Buluşma Çadırı'ndaki kurbanlar ile Mesih ya da Kızıldeniz'den geçiş ile vaftiz arasında çeşitli bağlantılar görürüz. Ancak nüfus sayımı vergisi, doğrudan Yeni Antlaşma uygulamasına tekabül etmese de her şeye rağmen Mesih'in ışığında bir öneme ve dolayısıyla biz kiliseyle bir bağlantıya sahiptir.

Nüfus sayımı vergisi ile Yeni Antlaşma kilisesi arasındaki bağlantı, en nihayetinde Mesih'in Buluşma Çadırı'yla olan ilişkisinde yatmaktadır. Mimarisi ve sunularıyla

Buluşma adırı, bu gölgelerin ve tiplerin tamamlayıcısı olan Mesih'e işaret ediyordu. Son birkaç bölüm boyunca bu bağlantıları açıkça gördük. Dolayısıyla Mesih ve kilise arasındaki bağlantıyı aklımızda tutarak, nüfus sayımı vergisinin İsraililer'e antlaşma Rableri tarafından kurtarıldıklarını — bir bedel karşılığında satın alındıklarını — hatırlattığını kabul etmeliyiz. Nüfus sayımı vergisi İsraililer'e kendilerini çok önemli ya da bir şekilde kurtuluşla layık görmemeleri gerektiğini hatırlatıyordu. Başka bir deyişle, gururlarını ve kibirlerini kontrol altında tutmaları için bir hatırlatmaydı. Nüfus sayımı vergisinin İsrail'in dikkatini kurtuluşlarına çevirmesi gerekiyordu. Aynı hatırlatmaları Yeni Antlaşma'da da Mesih'in bizim uğrumuza yaptığı fedakârlığın ışığında görürüz. Nüfus sayımı vergisi ilkesini Mesih'in kurban edilmesiyle bağlantılı olarak iş başında bulduğumuz birkaç nokta vardır.

Kurtarılmaya Layık Değiliz

Bazen yaşamlarımızın bir sayımını yaptığımızda, tabiri caizse, kalbimizde kolayca kibir duygusu kabarmalıdır. Ahlak anlayışımıza bakar ve bunu dünyanın ahlak anlayışıyla karşılaştırırız. Genelde yalan söylemeyiz, hile veya hırsızlık yapmayız. İtibarlı işlerde çalışırız, iyi notlar alan muteber çocuklarımız olur ve bir bütün olarak topluma olumlu katkılarda bulunduğumuza inanırız. Ancak televizyon haberlerinde suçluları gördüğümüzde ya da cinayet, tecavüz ve hırsızlık gibi suçları duyduğumuzda, bu tür günahların bizim için aşıldığını düşünürüz.

Örneğin bu durum özellikle emniyet teşkilatında çalışan Hristiyanlar için bir sorun teşkil etmektedir. “Ben tutukladığım insanlardan daha iyiyim” gibi bir tutum kolaylıkla benimsenebilir. İsa Mesih bu zihniyeti çok iyi açıklayan bir benzetme yapmıştır. Dua etmek için tapınağa giden iki adamdan söz etmiştir: “dindar” bir Ferisi ve hor görülen bir vergi görevlisi. “Dindar” Ferisi hayatının bir sayımını yaptı ve Tanrı’ya, gaspçılar, haksızlık yapanlar, zina edenler ya da tapınakta yanındaki hor görülen vergi görevlisi gibi olmadığı için şükretti. Ferisi kendi kendine, ‘Haftada iki gün oruç tutuyor, bütün kazancımın ondalığını veriyorum’ diye düşünüyordu. Öte yandan hor görülen vergi görevlisi, olduğundan daha fazla yaklaşmak istemiyor ve göğe bakmak için başını bile kaldırmıyordu. Tersine, Tanrı’ya, “Tanrım, ben günahkâra merhamet et” diye yalvararak göğsünü yumrukladı. İsa bize bu iki adamdan, ‘dindar’ Ferisi’nin değil, hor görülen vergi görevlisinin eve aklanmış olarak, yani Tanrı’nın gözünde doğru ilan edilmiş olarak döndüğünü söyler (Luka 18:10–14). Vergi görevlisi hayatının sayımını ya da dökümünü yapmak istemiyordu, çünkü onu kendi günahkâr çabalarının değil, yalnızca Tanrı’nın lütfunun kurtaracağını biliyordu.

Nüfus sayımı vergisi İsraililere, onları diğer uluslardan ayıran şeyin güçleri ya da ahlâki doğrulukları değil, Mesih’in yaptığı iş aracılığıyla kurtuluş vaadiyle kendilerine verilen Tanrı’nın merhameti ve lütfu olduğunu hatırlattı. Tanrı küçük, çaresiz, güçsüz, dik başlı bir halka lütfunu gösterme nezaketini gösterdi — onları lütfu sayesinde esaretten kurtardı, başka bir nedeni yoktu.

Aynı şey bizim için de geçerlidir — gücümüz, zenginliğimiz ya da ahlâki doğruluğumuz nedeniyle değil, Tanrı Mesih'te bize merhamet gösterdiği için kurtarıldık. Pavlus sürekli olarak yaşamlarının bir değerlendirmesini yaptıkları ve birbirlerinden üstün olduklarına inandıkları için Korintlileri azarladı. Pavlus Korintliler'e açıkça şunu sordu: "Seni başkasından üstün kılan kim? Tanrı'dan almadığın neyin var ki? Madem aldın, niçin almamış gibi övünüyorsun?" (1. Korintliler 4:7). Pavlus Korintlilere, başkalarından üstün oldukları için değil, aşağı oldukları için seçildiklerini hatırlattı! Bu konuda Pavlus şöyle yazmıştır:

"Ne var ki, Tanrı bilgeleri utandırmak için dünyanın saçma saydıklarını, güçlülere utandırmak için de dünyanın zayıf saydıklarını seçti. Dünyanın önemli gördüklerini hiçe indirmek için dünyanın önemsiz, soysuz, değersiz gördüklerini seçti. Öyle ki, Tanrı'nın önünde hiç kimse övünmesin. Ama siz Tanrı sayesinde Mesih İsa'dasınız. O bizim için tanrısal bilgelik, doğruluk, kutsallık ve kurtuluş oldu. Bunun için yazılmış olduğu gibi,"Övünen, Rab'le övünsün." (1. Korintliler 1:27-31)

Bu nedenle İsrail'in kendi göstermelik güçleriyle değil, antlaşma Rablerinin kurtarışıyla övünmesi gerekiyordu. Aynı şekilde, tapınma için bir araya geldiğimizde, yaşamlarımızın sayımını ya da envanterini çıkardığımızda kendimizle övünemeyeceğimizi sürekli olarak hatırlatmalıyız. Aksine, sahip olduğumuz her şey Tanrı'nın Mesih'teki lütfundan kaynaklanmaktadır. Övüncümüz sürekli

olarak Rab'de ve O'nun Mesih'te bizim için yaptıklarında olmalıdır.

Günahkârlığımızı ve Kurtuluşa Olan İhtiyacımızı Hatırlatır

Nüfus sayımı vergisinin İsraililere hatırlatması gereken bir başka şey de günahkârlıkları ve kurtuluşa olan ihtiyaçlarıydı. Nüfus sayımı vergisi yaşamları için bir kefaretti — başka bir deyişle, günah ve ölüm onlar üzerinde hak iddia ediyordu, ancak Tanrı onları kurtarmış ve esirgemişti, ancak bunun bir bedeli vardı. Kurtuluşlarının bedeli Fısıh kuzusunun kurban edilmesinde, Buluşma Çadırı'nın zorunlu kurbanlarında ve hatta nüfus sayımı vergisinde önceden bildirilmişti.

Kurtuluşumuz için ne kadar pahalıya mâl olan fedakârlığı — İsa Mesih'in fedakârlığını — kesinlikle biliyoruz. Elçi Petrus bize şöyle der: "...atalarınızdan kalma boş yaşayışınızdan altın ya da gümüş gibi geçici şeylerle değil, kusursuz ve lekesiz kuzuyu andıran Mesih'in değerli kanının fidyesiyle kurtuldunuz" (1.Petrus 1:18–19). Dolayısıyla her Rabbin Günü ibadette bir araya geldiğimizde, diğer pek çok şeyin yanı sıra, kurtuluşumuzun ne kadar pahalıya mâl olduğunu da hatırlarız.

Buluşma Çadırı'nı incelediğimiz süre boyunca gördüğümüz şeylerden biri de kurbanların ne kadar maliyetli olduğudur. İsraililere günahlarını ve kurtuluşlarının ne kadar masraflı olduğunu hatırlatmak için birçok hayvan kesilirdi. Bu, belki de Mesih'in kurbanı bizden tarihsel

olarak biraz uzakta olduğu için, kolayca anlayamayacağı-mız bir şeydir.

Kurbanı aşağıdaki şekilde düşünmemiz gerekir. İlahiyat fakültesinden bir profesör bir keresinde öğrencilerine ikâme edici kefaretin doğasını anlatmak istemişti. Sınıfa, çalışmalarının kalitesine bakılmaksızın sınıftaki herkesin ‘A’ alacağını duyurdu. Doğal olarak öğrenciler kolay bir not beklentisiyle şaşırıp heyecanlandılar. Fakat sonra profesör bir şart koştı. Sınıfın ‘A’ alabilmesi için bir kişinin öne çıkması ve sınıf adına gönüllü olarak ‘F’ alması gerekiyordu. Öğrenciler ilk başta profesörün şaka yaptığını düşündüler; ama şaka yapmıyordu. Sınıfa bir gönüllü bulmaları için bir günleri olduğunu, aksi takdirde hepsinin ‘F’ alacağını söyledi. Sonunda bir öğrenci öne çıktı ve sınıf arkadaşları adına ‘F’ almak için gönüllü oldu. Profesör hakir görüldü fakat sanırım tüm sınıf, ikame kurbanının ne kadar pahalıya mâl olduğunu yeni bir bakış açısıyla anlamış oldu.

Bırakın mahkûm edilmeye layık olanların yerine ölmek üzere kendi Oğlunu verme fedakârlığını, başkaları için böyle bir fedakârlıkta bulunmak isteyenlerin sayısı bile çok azdır. Hangimiz bir katilin, tecavüzcünün ya da hırsızın hapisshaneden salıverilmesi ve sabıka kaydının sonsuza dek silinmesi için çocuklarımızdan birini feda etmeye istekli olur ki? Bu, Baba’nın ve Oğul’un bizim adımıza yaptığı fedakârlığın niteliğine dair yalnızca küçük bir ipucudur. Pavlus şöyle yazar: “Evet, biz daha çaresizken Mesih belirlenen zamanda tanrısızlar için öldü. Bir kimse doğru insan için güç ölür, ama iyi insan için belki biri ölmeyi göze alabilir. Tanrı ise bizi sevdiğini şununla

kanıtlıyor: Biz daha günahkârken, Mesih bizim için öldü” (Romalılar 5:6–8).

Eğer kurbanımızın bedeli buysa, o zaman sürekli olarak ödenen bedel üzerinde düşünmeliyiz ki bu da davranışlarımıza yön versin. Yine Pavlus şöyle yazar: “Fuhuştan kaçın. İnsanın işlediği bütün öbür günahlar bedeninin dışındadır; ama fuhuş yapan, kendi bedenine karşı günah işler. Bedeninizin, Tanrı’dan aldığınız ve içinizdeki Kutsal Ruh’un tapınağı olduğunu bilmiyor musunuz? Kendinize ait değilsiniz. Bir bedel karşılığı satın alındınız; onun için Tanrı’yı bedeninizde yüceltin” (1. Korintliler 6:18–20). Şeytan’ın, günahın ve ölümün köleliğinden kurtulduk ve yaşamın yeniliğinde yürümek üzere Mesih’le birlikte çarmıha gerildik ve dirildik. Kurtuluşumuzun yüksek bedelini, Mesih’in bizim uğrumuza sunduğu yüklü kefareti gerçekten anlayabilirsek, o zaman Tanrı’nın lütfunu günah işlemek için bir bahane ya da izin olarak kullanmayız. Aksine: “Bu nedenle bedeninizin tutkularına uymamak için günahın ölümlü bedenlerinizde egemenlik sürmesine izin vermeyin. Bedeninizin üyelerini haksızlığa araç ederek günaha sunmayın. Ölümden dirilenler gibi kendinizi Tanrı’ya adayın; bedeninizin üyelerini doğruluk araçları olarak Tanrı’ya sunun” (Romalılar 6:12–13).

Sonuç

Önümüzdeki bölüm üzerinde derin düşünmeli ve İsrail'e nüfus sayımı vergisiyle birkaç şeyin hatırlatılması gerektiğini göz önünde bulundurmalıyız. İlk olarak, onlara güçlerinin kendilerinden değil, Rab'den geldiği hatırlatılacaktı. Başka bir deyişle, sayım vergisi onlara alçakgönüllülük aşılacaktı. İkinci olarak, günahkârlıklarını ve kurtuluşa olan ihtiyaçlarını hatırlatan Buluşma adırı'na çekilmeleri gerekiyordu.

Her ne kadar nüfus sayımı vergimiz olmasa da her Rabbin Günü ibadet için bir araya geldiğimizde bize aynı gerçekler hatırlatılmalıdır. Tüm insanlar arasında en alçakgönüllü olmamız gerektiği bize hatırlatılmalıdır — bizler kurtuluşumuza layık değil, Tanrı'nın Mesih'teki lütfunun ve inayetinin alıcılarıyız. İmansızlara ve onların büyük günahlarına baktığımızda, asla onlardan daha iyi olduğumuzu düşünmemeli, tersine Tanrı'nın Mesih'teki lütfu olmasaydı bizim de aynı şekilde kaybolmuş ve Tanrı'nın gazabı altında olacağımızı hatırlamalıyız.

Ayrıca kurtuluşumuzun ne kadar pahalıya mal olduğunu — Tanrı'nın biricik Oğlu'nu bizim adımıza ölmesi için gönderdiğini ve bu nedenle Tanrı'nın lütfunun günah işleme ruhsatı olmadığını da hatırlatmalıyız. Aksine, Pavlus'un Roma'daki kiliseye tembih ettiği gibi, bedenrimizi doğruluk için araç olarak kullanma arzusuna sahip olmalıyız.

11

Tunç Leğin

Mısır'dan çıkış 30:17–21'i (38:8) Okuyun

Giriş

Bu bölümün kabataslak bir okumasıyla, kâhinlerin leğeni ellerini ve ayaklarını yıkamak için kullandıklarını kolayca saptayabiliriz. Ancak leğin sadece kirleri yıkamak için değildir. Leğenin, göksel tapınağın bir gölgesi ve kopyası olan tapınağın avlusunda durması gerekiyordu. Leğenin göksel tapınağın unsurlarının bir kopyası olması, suyla dolu bu leğenin çok daha büyük bir önemi olduğunu bize bildirir — bu sadece bir yıkama kabı değildir! Nihayetinde, bu bölüm leğenin vaftiz sularıyla ve Kutsal Ruh'un kişiliği ve işiyle bağlantılı olduğunu gösterecektir. Bu vaftiz-Ruh bağlantısı aynı zamanda leğenin, tapınma çadırının diğer tüm unsurları gibi, Mesih'in kişiliğine ve yaptıklarına, dolayısıyla da bize, kiliseye bağlı olduğu anlamına gelir.

Tunç Leğen

Mevcut Bağlam

Rabbin Musa'ya verdiği talimatları okuduğumuzda, metin İsraililerin tunçtan bir leğen yapmaları ve bu leğeni suyla doldurmaları gerektiğini belirtir. Leğenin sunakla Buluşma adırı'nın arasında durması gerekiyordu — yani yerleşkeye girildiğinde önce yakmalık sunular için sunak, sonra tunç leğen ve daha sonra da buluşma çadırı görülecekti. Genel fikir, kâhinin önce yakmalık sunu kurbanını sunacağı ve hepimizin tahmin edebileceği gibi bunun kanlı olacağı şeklindeydi. Bu nedenle kâhin tunç leğene gider ve kurban kanından arınmak için ellerini ve ayaklarını yıkardı. Ancak tunç leğen ve onun gerektirdiği yıkamalar sadece elleri ve ayakları kandan ya da kirden arındırmak için değildi.

Rab gayet nettir: İster kurban sunmadan önce ister sonra ya da buluşma çadırına girmeden önce olsun, ellerini ve ayaklarını yıkamazlarsa öleceklerdi. Başka bir deyişle, tunç sunak sadece kanı temizlemek için değil, günahın sembolik olarak temizlenmesiyle de bağlantılıydı. Günahıtan arınmayla ilgili bu bağlantıyı aklımızda tutarak, bir adım geri atmalı ve Kutsal Yazılar'ın devamındaki daha geniş resmi incelemeliyiz.

Göksel Tapınak ve Tufan

Bir adım geri çekilerek, Buluşma adırı'nın göksel tapınağın bir gölgesi ya da kopyası olduğunu hatırlayalım.

Durum böyleyse, Buluşma Çadırı'nın yanında su dolu bir leğenin bulunmasının nedeni hakkında bir fikrimiz olacaktır: Göksel tapınakta Tanrı'nın tahtının yanında bir su kütlesi vardır. Elçi Yuhanna göksel tapınakla ilgili görüşünde Tanrı'nın tahtının yanında büyük bir cam denizi görmüştü (Vahiy 4:6). O halde leğen, Tanrı'nın tahtının önündeki cam denizinin bir kopyasıdır.

Dünyevi ve göksel tapınak arasındaki bu bağlantıyı aklımızda tutarak, kendimize Kutsal Kitap'ın açılış ayetlerini hatırlatalım. Yaratılış bize yeryüzünün sularla kaplı olduğunu, ancak Tanrı'nın yukarıdaki sularla aşağıdaki sular arasına bir enginlik yerleştirdiğini söyler. Tanrı'nın bu alanı cennet olarak adlandırdığına dikkat etmek önemlidir (Yaratılış 1:6–8). Kısacası, bu alan ne gökyüzü ne de gökyüzündeki bulutlardır, daha ziyade görünmez göklerin zemini. Bu alan Tanrı'nın tahtının önündeki suları aşağıdaki yeryüzündeki sulardan ayırır.

Düşüş'ten sonra dünya kötülükle dolunca, Tanrı dünyayı Tufan'la yargılamaya karar verdi. Birçok kişi Tanrı'nın kırk gün boyunca çok şiddetli yağmur yağdırdığı ve bu aşırı yağış miktarının Tufan'a neden olduğu izlenimine kapılmıştır. Ancak Yaratılış anlatısının dikkatli bir okuması bize Tufan'ın sadece doğal bir olay olmadığını, yani çok şiddetli yağmur yağdığını değil, aynı zamanda doğüstü bir olay olduğunu da söyler. Tanrı hem derinlerdeki pınarların büyük miktarlarda su salmasına neden olmuş, hem de 'göklerin kapakları' açılmıştır (Yaratılış 7:11–12). Başka bir deyişle, Tanrı günaha karşı yargıda bulunmak için göksel cam denizini yeryüzünün üzerine salıvermiştir. Yargılamada, Tanrı yaratılışı aldı ve onu

Yaratılış 1:2'deki dünyanın şekilsiz ve boş olduğu ve derinlerin yüzünün karanlık olduğu koşullara geri döndürdü. Göksel leğenin dökülmesiyle, deyim yerindeyse, Tanrı sadece alttaki yaratılışın suyunu değil, özellikle tahtının önünde duran suyu kullanarak yaratılışı kötülüklerinden arındırdı.

Yaratılışın arındırılmasında suyun kullanılmasının yanı sıra Kutsal Ruh'un da buna eşlik ettiğini görmek bizi hiç de şaşırtmamalıdır. Elçi Petrus bize Tufan'ın sularının vaftiz sularıyla bağlantılı olduğunu bildirir:

“Bir zamanlar, Nuh'un günlerinde gemi yapılıyor, Tanrı'nın sabırla beklemesine karşın bu ruhlar söz dinlememişlerdi. O gemide birkaç kişi, daha doğrusu sekiz kişi suyla kurtuldu. Bu olay vaftizi simgeliyor. Bedenin kirden arınması değil, Tanrı'ya yönelen temiz vicdanın dileği olan vaftiz, İsa Mesih'in dirilişiyle şimdi sizi de kurtarıyor. Göğe çıkmış olan Mesih Tanrı'nın sağındadır. Bütün melekler, yetkiler ve güçler O'na bağlı kılınmıştır.”
(1. Petrus 3:20–22)

Böylece, Tufan'ın sularının Yeni Antlaşma'daki vaftiz törenine işaret ettiğini görüyoruz.

Gördüğümüz şey, Kutsal Yazılar'da ortaya çıkan aşağıdaki modeldir. Yaratılışta su ve Ruh birlikte görünür — Tanrı'nın Ruhu derinlerin üzerinde gezinir. Tufan'da su yaratılışı ve Ruh'un varlığını temizlemiş ve Nuh Kutsal Ruh'un sembolü olan bir güvercin salmıştır. Petrus da Tufan ile vaftiz suları arasında bağlantı kurar. Kutsal Kitap'taki bu imgeler, kâhinler tarafından günahtan arın-

mak için sembolik olarak kullanılacak olan tunç leğenin yerleştirilmesi ve kullanılmasıyla bir araya getirilmiştir.

Şimdi, tunç leğende bu kadar belirgin bir şekilde görmediğimiz şey, Kutsal Ruh'un varlığı fikridir. Ancak su ya da vaftiz fikrinin Kutsal Ruh'un işiyle bağlantılı olduğunu daha sonra Eski Antlaşma peygamberlerinde görebiliriz. Tanrı'nın peygamber Hezekiel aracılığıyla İsrail'i günahlarından nasıl arındıracağı hakkında söylediklerini hatırlayın. Tanrı Hezekiel aracılığıyla halkına üzerlerine temiz su serpeceğini ve onları günahlarından, putpe-restliklerinden arındıracağını söylemişti. Ancak Hezekiel aynı zamanda halka bu su ile arınma imgesinin Kutsal Ruh'un verilmesiyle bağlantılı olduğunu, Tanrı'nın onlara içlerinde yeni bir ruh vereceğini; taştan yüreklerini çıkarıp onlara etten bir yürek vereceğini de bildirdi (Hezekiel 36:25–28).

Kutsal Kitap'taki tüm bu bilgileri bir araya getirdiğimizde, suyun kullanımı ile Kutsal Ruh'un çalışması arasında açık bir ilişki olduğunu görürüz. Su-Ruh bağlantısı Kutsal Yazılar'ın tamamında tekrarlanan bir şeydir. Bu bağlantı yaratılışta, Tufan'da, Kızıldeniz'in geçilişinde ve özellikle de Mesih'in vaftizinde karşımıza çıkar. Kutsal Yazılar'ın bu geniş bağlamı içinde tunç leğen üzerinde düşündüğümüzde, vaftiz ve Ruh'un işiyle ilgili bağlantılar daha anlamlı hale gelir. Buna ilaveten, peygamber Hezekiel'in Tanrı'nın halkını suyla serpererek arındırmaktan ve Kutsal Ruh'u onların içine yerleştirmekten bahsettiğini okuduğumuzda, su-Ruh ifadeleri Kutsal Yazılar'ın geri kalanının bu daha geniş arka planında anlam kazanır.

Yeni Antlaşma Işığında Tunç Leğen

Yeni Antlaşma'da Su ve Ruh

Sanırım artık Yeni Antlaşma'nın vaftizle ilgili bazı ifadelerini anlayabiliriz. Eski Antlaşma'da, özellikle tunç leğende ve bunun yaratılış sularıyla ve Kutsal Ruh'un işiyle olan bağlantılarında önceden bildirildiğini gördüğümüz şeylerden, İsa Mesih'in vahyinin ışığında bir vaftiz ilahiyatı çok açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Mesih'in vaftizinde su ve Ruh arasındaki bağlantıyı göz önüne getirin. Vaftizci Yahya kalabalığa kendisinin suyla vaftiz ettiğini fakat Mesih'in Kutsal Ruh'la vaftiz edeceğini söylemiştir (Markos 1:8). Mesih'in Nikodim'e, bir kişinin Tanrı'nın Egemenliği'ne girebilmesi için hem sudan hem de Ruh'tan doğması gerektiğini söylerken ona verdiği talimat üzerinde düşünün (Yuhanna 3:3–5). Pavlus, Titus'a işlerimiz sayesinde değil, Tanrı'nın merhameti sayesinde, “Kurtarıcımız İsa Mesih aracılığıyla üzerimize bol bol döktüğü Kutsal Ruh'un yenilemesiyle” (Titus 3:4–7) kurtulduğumuzu yazarken, Yahya ve İsa'ninkine oldukça benzer bir dil kullanır ve hatta Eski Antlaşma adırındaki tunç leğende yapılan yıkamayı anımsatır.

Yeni Antlaşma'da su ve Kutsal Ruh'un işini bir araya getiren bu tür başka atıflar da vardır. İsa, İsrail'in Mısır'dan çıkışı sırasında kurak ve kavruk ölde Tanrı'nın su sağlayışını anımsatan su çekme töreni sırasındaki ardak bayramında kalabalığa, içmek için kendisine gelen herkesin asla susamayacağını, aksine içlerinden diri su pınarları

akacağına söylemiştir. Yuhanna'nın yorumu bilhassa yol göstericidir: "Bunu, kendisine iman edenlerin alacağı Ruh'la ilgili olarak söylüyordu. Ruh henüz verilmemişti. Çünkü İsa henüz yüceltilmemişti" (Yuhanna 7:39).

Hepsini Bir Araya Getirmek

Kutsal Yazılar'ın tamamında Kutsal Ruh'un işi ile su arasında açık bağlantılar vardır. Bu nedenle burada tunç leğenle, Mesih'in kurtarıcı işini uygulayan Kutsal Ruh'un işinin gölgeli bir imgesine sahibiz. Kâhinlerin yalnızca kurban sunmakla kalmadıklarını, aynı zamanda ellerini ve ayaklarını da yıkadıklarını hatırlayın — bu onların törensel ve ritüel olarak günahı arındıklarını gösterir.

Vaftiz, Mesih'in ve Kutsal Ruh'un bizi günahı arındıran ve kutsallaştıran — bizi kutsal kılan — işine işaret eder. Elbette vaftiz suyu ne günahı ortadan kaldırır ne de bizi kurtarır. Daha ziyade, tunç leğenin suyu Mesih'in ve Kutsal Ruh'un işine işaret ediyordu. Aynı şekilde vaftiz suyu da kurtarmaz, ancak Kutsal Ruh'un işiyle uygulanan Mesih'in kurtarıcı işine işaret eder. Bu kurtarıcı gerçekler, Mesih'in işi, Kutsal Ruh, günahı arınma ve kutsal kılınmış olma, Pavlus'un Roma'daki kiliseye yazdığı mektupta belirgin bir şekilde bir arada yer alır:

“Öyleyse ne diyelim? Lütuf çoğalsın diye günah işlemeye devam mı edelim? Kesinlikle hayır! Günah karşısında ölmüş olan bizler artık nasıl gü-

nah içinde yaşarız? Mesih İsa'ya vaftiz edildiğimizde, hepimizin O'nun ölümüne vaftiz edildiğimizi bilmez misiniz? Baba'nın yüceliği sayesinde Mesih nasıl ölümden dirildiyse, biz de yeni bir yaşam sürmek üzere vaftiz yoluyla O'nunla birlikte ölüme gömüldük. Eğer O'nunkine benzer bir ölümden O'nunla birleştiyse, O'nunkine benzer bir dirilişte de O'nunla birleşeceğiz. Artık günaha kölelik etmeyelim diye, günahlı varlığımızın ortadan kaldırılması için eski yaradılışımızın Mesih'le birlikte çarmıha gerildiğini biliriz. Çünkü ölmüş kişi günahattan özgür kılınmıştır. Mesih'le birlikte ölmüşsek, O'nunla birlikte yaşayacağımıza da inanıyoruz. Çünkü Mesih'in ölümden dirilmiş olduğunu ve bir daha ölmeyeceğini, ölümün artık O'nun üzerinde egemenlik sürmeyeceğini biliyoruz.” (Romalılar 6:1–9)

Dolayısıyla, tunç leğene ve kâhinlerin kendilerini günahattan arındırmak için törensel olarak kullandıkları suya baktığımızda, aklımız nihayetinde Mesih'in kurtarıcı işine ve bunun Kutsal Ruh tarafından uygulanmasına takılmalıdır; bunların hepsi vaftizimizle bağlantılıdır.

Vaftiz üzerine düşünürken, Mesih'in Ruh aracılığıyla gerçekleştirdiği kurtarıcı işine yoğunlaşmalıyız. Ancak Mesih'in ve Ruh'un işi üzerinde düşünmenin yanı sıra, eski ilahiyatçıların 'vaftizimizi iyileştirmek' olarak adlandırdıkları şekilde, nasıl daha fazla kutsanabileceğimizi de sorgulamalıyız. On yedinci yüzyılda yazılan Westminster Uzun Katekizm'in yazarları şu soruyu sorarlar: “Vaftizi-

miz, bizim tarafımızdan nasıl iyileştirilir?” Bu soruya şu yanıtı verirler:

“Vaftizimizi iyileştirmek gerekli fakat çok ihmal edilen bir görevdir ve tüm yaşamımız boyunca, özellikle denenme zamanında ve vaftizin başkalarına uygulandığı zamanlarda, tarafımızca yerine getirilmelidir; vaftizimiz, vaftiz doğasının ve Mesih’in onu yürürlüğe koyduğu amaçların, bu yolla bahşedilen ve mühürlenmiş ayrıcalıkların ve faydaların ve burada verdiğimiz yeminin ciddi ve minnet dolu bir değerlendirmesiyle; günahın kaynaklı bozulmuşluğumuzla alçaltılarak, vaftiz lütfuna ve yükümlülüklerimize karşı gelerek; günahın bağışlanmasının ve bu sakramentte bize mühürlenmiş diğer tüm bereketlerin güvencesiyle büyüyerek; günahı öldürmek ve lütfu canlandırmak için vaftiz edildiğimiz Mesih’in ölümü ve dirilişinden güç alarak; ve imanla yaşamaya gayret ederek, kutsallıkta ve doğrulukta yaşayarak ve bu işlerdeki kimseler olarak benlikten vazgeçip kendilerini Mesih’e vererek; ve aynı Ruh tarafından tek bir bedende vaftiz edilmiş olarak kardeşçe sevgi içinde yürüyerek iyileştirilir.” (Soru 167).

Bu nedenle, kelam, sakramentler ve dua aracılığıyla Mesih’teki Tanrı’nın lütfuna güvenerek, vaftizimizi iyileştirmeye çalışmalıyız.

Mesela, kilisedeki pek çok kişi vaftizi bireysel bir anlamda ele almaktadır. Diğer bir deyişle, bir kişi vaftiz edildiğinde, pek çok kişi bundan sadece ıslanan kişi-

nin faydalanacağına inanır. Cemaatin geri kalanı, ibadet hizmetinin devam etmesini beklerken boş boş oturan seyircilerdir. Fakat eğer Uzun Katekizm'in 167. sorusu biraz olsun yol göstericiyse, başkalarının vaftizinde hazır bulunduğumuzda, bunun ne anlama geldiği üzerine düşünmeli, kendi vaftizimiz üzerine kafa yormalı, ancak özellikle de Mesih'in ve Kutsal Ruh'un işi üzerine derinlemesine düşünmeliyiz.

Kendi günahkârlığımızı ve Kutsal Ruh'un yıkayıp yenilemesine olan ihtiyacımızı yeniden hatırlamalıyız. Antlaşma çocuklarımızın vaftiz edildiğini gördüğümüzde, Tanrı'nın antlaşma vaatlerini gerçekleştirmesi, çocuğun yüreğine imanı yerleştirmesi ve çocuğu Kutsal Ruh'un yenileyici ve kutsallaştırıcı çalışmasıyla yıkaması için dua etmeliyiz. Ayrıca Mesih'in yaşamı, ölümü ve dirilişi üzerinde düşünmeli ve Mesih'in çarmıha gerildiği gibi bizim de çarmıha gerildiğimizi, yani günaha öldüğümüzü kabul etmeliyiz. Aynı şekilde, Kutsal Ruh'un gücüyle Mesih'le birlikte dirildik, bu da yaşamın yeniliğinde yürümek üzere dirildiğimiz anlamına gelir.

Bu nedenlerden dolayı Uzun Katekizm şöyle demektedir: "Günahı öldürmek ve lütfu canlandırmak için vaftiz edildiğimiz Mesih'in ölümü ve dirilişinden güç alarak; ve imanla yaşamaya gayret ederek, kutsallıkta ve doğrulukta yaşayarak ve bu işlerdeki kimseler olarak benlikten vazgeçip kendilerini Mesih'e vererek; ve aynı Ruh tarafından tek bir bedende vaftiz edilmiş olarak kardeşçe sevgi içinde yürüyerek iyileştirilir." Başka bir deyişle, nasıl ki tunç leğende yıkanmak kâhinlere kutsallık gereksinimlerini hatırlattıysa, biz de aynı sonuçlara varmalıyız. Bununla

birlikte, Kutsal Ruh'un dökülmesinin Eski Antlaşma'daki kutsallara kıyasla hem niteliksel hem de niceliksel olarak çok daha büyük bir şekilde kendi kutsallaşmamızı sağladığını bilerek sevinmeliyiz.

Sonuç

Eski Antlaşma'da bir kâhin Buluşma Çadırı'nın sınırlarına girdiğinde, sadece kan dökerek değil, aynı zamanda suyla yıkanarak da girerdi. Kiliseye giren herkes de, İsa Mesih'in dökülen kanı ve bu kanın vaftiz sakramentinde görsel olarak temsil edilen Kutsal Ruh tarafından uygulanmasıyla girer. Tıpkı bir kâhinin kurban ve yıkanma ihtiyacı üzerine düşünmesi gibi, biz de vaftiz törenini gördüğümüzde Mesih'e ve Kutsal Ruh'a olan ihtiyacımız üzerine düşünelim. Ayrıca, imandaki atalarımızın bize öğrettiği gibi, vaftizimizi iyileştirmek için çaba gösterelim.

12

Oholiav ve Besalel

Mısır'dan Çıkış 31:1-11'i Okuyun

Giriş

Son birkaç bölüm boyunca Buluşma Çadırı'nın yapımı ve uygulamalarıyla ilgili talimatların çeşitli yönlerini inceledik. Buluşma Çadırı'nın her bir ögesi için Tanrı Musa'ya tipik olarak boyutlar ve hatta planlar vermiştir. Bunu Mısır'dan Çıkış hikâyesinde okuduğlarımızdan biliyoruz: “Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et” (Mısır'dan Çıkış 25:40). Önümüzdeki metinde, Buluşma Çadırı'nı tüm eşyalarıyla birlikte yapmaları için zanaatkârların donatılması söz konusudur. Başka bir deyişle, Tanrı Musa'ya ve İsraililer'e sadece Buluşma Çadırı'nın planlarını değil, aynı zamanda onu yapabilme becerisini de vermiştir.

Ancak Buluşma Çadırı'nı inşa etme becerisi sıradan armağanlar gerektirmiyordu. Aksine, bu yetenek Kutsal Ruh'un ilahi esininden geliyordu. Buluşma Çadırı'nın yapımının bu yönünü incelerken, Mesih'in şahsıyla ve

yaptıklarıyla ve elbette biz kiliseyle olan önemli bağlan-tılarını görecekiz. Tanrı'nın Oholiav ve Besalel'i Kutsal Ruh'un esiniyle donattığı gibi, Tanrı'nın halkını da Me-sih'in bedeni olan kilise içinde benzer yeteneklere sahip kişilerle donatmaya devam ettiğini görecekiz. Tanrı hal-kına, Tanrı'nın son meskenini, son tapınağı, kiliseyi inşa edebilmeleri için ruhsal armağanlar verir. Gelin hikâyeyi inceleyelim ve Mesih, Kutsal Ruh ve kilise arasındaki bu bağlantıları birlikte görelim.

Buluşma adırı Zanaatkârları

Hikâyeye baktığımızda Tanrı'nın, "Tanrı'nın gölgesinde" anlamına gelen Besalel'i ve "babam adırımdır" anlamına gelen Oholiav'ı çağırıldığını görürüz ki bunlar Buluşma adırı'nda çalışacak kişiler için uygun isimler gibi görün-mektedir. Ancak özellikle ilginç olan, Tanrı'nın Musa'ya şöyle demesidir: "Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü us-talık vermek için onu ruhumla doldurdum" (Mısır'dan Çıkış 31:3). Tanrı'nın bu ifadesi çok önemlidir, çünkü iki adamı "Tanrı'nın Ruhu'yla" doldurduğunu gösterir. Kutsal Ruh'un şahsiyeti ve çalışmaları hakkında okumaya alışkın olduğumuz için bu bize o kadar da önemli gö-rünmeyebilir. Ancak bu ifade Eski Antlaşma'da o kadar yaygın değildir, sadece bir düzine kez geçer; ancak en belirgin olarak Yaratılış 1:1'de göklerin ve yerin yaratılı-şında görülür. O halde, Kutsal Ruh'un gözetimini içeren göklerin ve yerin yaratılışı ile yaratılışın mikro kozmik bir kopyası olan ve yine Kutsal Ruh'un çalışmasını içeren

Buluşma Çadırı'nın yaratılışı arasında bazı ilginç paralellikler vardır.

Bununla birlikte, Kutsal Ruh özellikle Oholiav ve Besalel'i ne yapmaları için esinledi? Evet, 2. ayetten itibaren onlara tasarım yapma, altın, gümüş ve tunç işleme, taş kesme ve tahta yontma yeteneği, zekâ, bilgi ve tüm ustalıkları verdiğini görüyoruz. Demek ki bu iki adam Kutsal Ruh'un esinlenmesiyle Buluşma Çadırı'nın yapımını gerçekleştirmeleri için özel olarak yeteneklendirilmişlerdi. Ayrıca 6. ayette Tanrı'nın diğer adamlara da onlara buyurduğu şeyleri yerine getirme yeteneği verdiğini görüyoruz. Şimdi bu olayı Mesih'in vahyinin ışığında ele alalım.

Yeni Antlaşma Işığında Tapınağın Zanaatkârları

Bu bölümün Kutsal Ruh'un esini ile sanat arasında bağlantı kuran başka bir ilahiyatçı tarafından yorumlandığını duymuştum. Başka bir deyişle, Tanrı bir güzellik Tanrısıdır ve sanata büyük ilgi duyduğunu görüyoruz; sonuçta, Kutsal Ruh'un esinlenmesine yapılan ilk atıflardan biri sanatsal yeteneklerle bağlantılıdır. Ancak bu yorumla ilgili en az iki sorun vardır.

Öncelikle, büyük sanatsal yeteneklere sahip oldukları aşikâr olan imansızların bu yeteneklerini nasıl kazandıklarını açıklamamaktadır. Tanrı'nın yarattıklarına pek çok yetenek ve beceri verdiğini söylemek başka bir şeydir ama inanmayanların Kutsal Ruh'tan esinlendiğini ve sanatsal yeteneklere sahip olduğunu söylemek bambaşka bir

şeydir. Yetenekli bir sanatçı bulunup da Kutsal Ruh'tan esinlendiği varsayılan bu yeteneklerini Tanrı'nın yüceliğinden başka bir şey için kullanması gerçek bir teolojik karmaşa yaratır.

İkinci olarak, böyle bir yorum bu anlatının Kutsal Yazılar'daki daha geniş bağlamını göz ardı etmektedir. Ne zaman Eski Antlaşma'daki buluşma çadırına ve tapınağa baksak, Mesih'in ve kilisenin gölgeli bir imgesine ya da tipine baktığımızı unutmamalıyız. Bu yorumsal izleği en açık şekilde Pavlus şöyle yazdığında görürüz: “Böylece artık yabancı ve garip değil, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı'nın ev halkısınız. Elçilerle peygamberlerden oluşan temel üzerine inşa edildiniz. Köşe taşı Mesih İsa'nın kendisidir. Bütün yapı Rab'be ait kutsal bir tapınak olmak üzere O'nda kenetlenip yükseliyor. Siz de Ruh aracılığıyla Tanrı'nın konutu olmak üzere hep birlikte Mesih'te inşa ediliyorsunuz” (Efesliler 2:19–22). Öyleyse, bu yorumsal ipucundan yola çıkarak, Kutsal Ruh'un esinini aşağıdaki şekilde yeniden yönlendirebiliriz.

Kutsal Ruh, Oholiav ve Besalel'e Buluşma adırı'nı inşa etmeleri için gereken armağanları verdi. Kutsal Ruh aynı etkinliği biraz farklı bir şekilde de sürdürmektedir. Pavlus Korintlilere şöyle der: “Çeşitli ruhsal armağanlar vardır, ama Ruh birdir. Çeşitli görevler vardır, ama Rab birdir. Çeşitli etkinlikler vardır, ama herkeste hepsini etkin kılan aynı Tanrı'dır. Herkesin ortak yararı için herkese Ruh'u belli eden bir yetenek veriliyor” (1. Korintliler 12:4–7). Pavlus'un Kutsal Ruh'un armağanlar dağıttığını, ancak Ruh'un armağanlarının “ortak iyilik için” olduğunu açıkladığına dikkat edin.

Pavlus Korintliler'e armağanlarını kiliseyi inşa etmek için kullanmalarını öğütler: "Bu nedenle, siz de ruhsal armağanlara heveslendiğinize göre, inanlılar topluluğunu geliştiren ruhsal armağanlar bakımından zenginleşmeye bakın" (1. Korintliler 14:12). Eski Antlaşma'nın gölgesi açısından, Oholiav ve Besalel Ruh'un armağanlarını Buluşma Çadırı'nı inşa etmek için kullanacaklardı. Mesih'in vahyinin ışığında, Oholiav ve Besalel, Tanrı'nın son tapınağı ve konutu olan kiliseyi inşa etmek için Tanrı halkının ruhsal bağışının habercisidir. Peki Pavlus'un Ruh'un ne tür armağanlarını tanımladığını görüyoruz?

Ruh'un armağanlarını tanımlamadan önce, Ruh'un armağanlarını Ruh'un meyvesinden ayırt etmemiz önemlidir. Ruh'un meyveleri şunlardır: sevgi, sevinç, esenlik, sabır, iyilik, sadakat, yumuşak huyluluk ve özdenetim (Galatyalılar 5:22–23). Genç, yaşlı, erkek, kadın, yetişkin, çocuk tüm imanlıların Ruh'un meyvesini göstermeleri gerekir. Öte yandan Ruh'un armağanları, Kutsal Ruh'un kilisenin gelişmesi için insanlara verdiği eşsiz armağanlar ve yeteneklerdir. Pavlus 1. Korintliler 12. bölümde bu armağanlardan birkaçını tanımlar:

- Bilgece konuşma yeteneği (ayet 8a) — muhtemelen ruhsal açıdan zor sorunları çözme yeteneği;
- Bilgi iletme yeteneği (ayet 8b) — öğretileyle ilgili konuların kavranması;
- İman (ayet 9a) — Ruh'un bir meyvesi olduğu için genel olarak iman değil, fakat derin bir deneme karşısında daha büyük bir iman yayılımı — hardal tohumu iman — dağları yerinden oynatabilecek

bir iman;

- Hastaları iyileştirme armağanları (ayet 9b) — başkalarını hastalıktan ya da rahatsızlıktan iyileştirme armağanı;
- Mucize yapma olanakları (ayet 10a) — sözgelimi birini ölümden diriltme gücü;
- Peygamberlikte bulunma (ayet 10b) — özel vahyi dile getirmek — Kutsal Yazılar'ın kendisiyle aynı yetkiye sahip olacak sözler;
- Ruhları ayırt etme (ayet 10c) — ruhsal iyiliği ve kötülüğü ayırt etme becerisi;
- Çeşitli dillerle konuşma (ayet 10d) — bilinen bir dili hiç öğrenmeden o dilde konuşma becerisi;
- Bu dilleri çevirme (ayet 10e) — bilinen bir dili hiç öğrenmeden çevirme becerisi.

Bu armağanlar evrensel olarak dağıtılmamış, Kutsal Ruh tarafından egemen bir şekilde seçtiği kişilere verilmiştir. Pavlus'un da söylediği gibi, bu armağanlar kişisel kibir veya kişisel gelişim ya da hedefler için değil, kilisenin ortak gelişimi içindi.

Ancak Pavlus'un 1.Korintliler 12'de verdiği bu liste kapsamlı değildir. Pavlus Romalılar'da Ruh'un armağanlarının ikinci bir listesini verir: “Tanrı'nın bize bağışladığı lütfâ göre, ayrı ayrı ruhsal armağanlarımız vardır. Birinin armağanı peygamberlikse, imanı oranında peygamberlik etsin. Hizmetse, hizmet etsin. Öğretmekse, öğretsin. Öğüt veren, öğütte bulunsun. Bağışta bulunan, bunu cömertçe yapsın. Yöneten, gayretle yönetsin. Merhamet eden, bunu güler yüzle yapsın” (Romalılar 12:6–8).

Burada Pavlus'un 1.Korintliler 12. bölümde sıraladığı bazı armağanların tekrarlandığına dikkat edin, ama aynı zamanda başka armağanlar da vardır:

- Hizmet (ayet 7a) — İngilizce'de diyakon kelimesinin karşılığı olarak kullanılan özel Grekçe kelime, hem genel hem de özel olarak hizmet etmek anlamına gelir (yani diyakonluk);
- Öğretmek (ayet 7b) — ister kadınlar çocuklarına, ister babalar ailelerine ya da ihtiyarlar kiliseye öğretsin, başkalarına Tanrı Sözü'nü öğretmek;
- Öğüt vermek (ayet 8a) — kişinin başkalarını Tanrı'nın açıklanmış iradesine itaat etmeye teşvik ettiği bir armağandır
- Bağışta bulunmak (ayet 8b) — kiliseye maddi yardımda bulunmak;
- Yönetmek (ayet 8c) — özellikle başkalarına önderlik etme yeteneğini ifade eder, bu hem erkeklere hem de kadınlara verilebilir, ancak bu armağanı kilise üzerinde kullananlar sadece erkeklerdir;
- Merhamet etmek (ayet 8d) — başkalarına merhamet göstermek çeşitli şekillerde olabilir.

Ruhsal armağanların üçüncü bir listesi daha vardır: “Kendisi kimini elçi, kimini peygamber, kimini müjdeci, kimini önder ve öğretmen atadı. Öyle ki, kutsallar hizmet görevini yapmak ve Mesih'in bedenini geliştirmek üzere donatılsın” (Efesliler 4:11–12). Pavlus'un elçilerin, Yeni Antlaşma peygamberlerinin, müjdecilerin, pastörlerin ve öğretmenlerin hepsinin kutsalları hizmet işleri için donatmak ve Mesih'in bedenini bina etmek üzere verildiğini

söylediğine dikkat edin. Başka bir deyişle, Ruh'un armağanları sadece yetenekler değil, aynı zamanda makamlar, pastörler ve öğretmenlerdir.

Öyleyse, Kutsal Yazılar boyunca bu seyir göz önüne alındığında, Tanrı, ister Sina çölündeki Eski Antlaşma buluşma çadırı olsun, ister son tapınak olan kilise, Mesih'in bedeni olsun, konutunun inşası için halkına Kutsal Ruh'un armağanlarını vermeye devam etmiştir. Tahmin edebileceğiniz üzere, bu bize, yani kiliseye güçlü ve dolaysız bir şekilde etki etmektedir. Kendimize sormamız gereken soru şudur: "Ruhsal armağanlarımı nasıl kullanacağım? Onları Tanrı'nın tapınağı olan kilisenin inşası için mi yoksa kendi çıkarım, kibrim ve egom için mi kullanacağım? Bu sorunun yanıtı oldukça açıktır — ruhsal armağanlarımızı kiliseyi inşa etmek için kullanmalıyız.

Bu, kiliseye geldiğimizde sadece seyirci olmak ya da hizmet edilmek için gelmediğimiz anlamına gelir. Daha ziyade, kiliseye hizmet etmek, kiliseyi inşa etmek için geliriz. Ruhsal armağanlar listesinden, bir takım farklı ruhsal armağanlar olduğu için, katkıda bulunabileceğimiz sayısız yol olduğunu kolayca görebiliriz. Bir ihtiyar ya da diyakon olarak kilisenin bir görevlisi olarak hizmet etmeye çağrılabiliriz. Öğretme armağanını kullanabiliriz — çocuk Pazar okulu kilisede önemli bir yere sahiptir. Burası Tanrı'nın halkının gelecek nesillerinin yetiştirildiği ve Rab korkusu ve terbiyesinin öğretildiği yerdir. Kilisede bir ihtiyaç görebilir ve bunun üzerine harekete geçebiliriz — bir ibadet hizmeti ya da kardeşlik yemeği için masa ve sandalyeler kurmak gibi sıradan bir şey de olabilir. İhtiyacı olan birini görebilir ve bir merhamet

eylemi olarak Kutsal Ruh'un sevgisini kilisedeki diğer kişilerin üzerine dökebiliriz. Maddi bir ihtiyaç görebilir ve elimizdeki bolluktan dolayı değil de fedakârca bağışta bulunabiliriz — bu tür eylemler Ruh'un birer armağanıdır.

Sevinmeliyiz çünkü Tanrı nasıl Oholiav ve Besalel'i Buluşma Çadırı'nı inşa edebilmeleri yani Tanrı'nın onlara verdiği buyrukları yerine getirebilmeleri için donattıysa, bizleri de kiliseyi inşa etme işini yerine getirebilmemiz için Kutsal Ruh'uyla donatacaktır. Ancak Ruh'un armağanlarını kullanmamız söz konusu olduğunda asla unutmamamız gereken iki önemli şey vardır. Birincisi, Mesih'in bedeninde hiç kimsenin vazgeçilebilir olmadığını unutmamalıyız. Bir benzetme yapmak için tıp dilini kullanmam gerekirse, Mesih'in bedeninde apandis diye bir şey yoktur. Pavlus bu konuda oldukça nettir:

“Bunların tümünü etkin kılan tek ve aynı Ruh'tur. Ruh bunları herkese dilediği gibi, ayrı ayrı dağıtır. Beden bir olmakla birlikte birçok üyeden oluşur ve çok sayıdaki bu üyelerin epsi tek bir beden oluşturur. Mesih de böyledir. İster Yahudi ister Grek, ister köle ister özgür olalım, hepimiz bir beden olmak üzere aynı Ruh'ta vaftiz edildik ve hepimizin aynı Ruh'tan içmesi sağlandı. İşte beden tek üyeden değil, birçok üyeden oluşur. Ayak,”El olmadığım için bedene ait değilim” derse, bu onu bedenden ayırmaz. Kulak, “Göz olmadığım için bedene ait değilim” derse, bu onu bedenden ayırmaz. Bütün beden göz olsaydı, nasıl duyardık? Bütün

tün beden kulak olsaydı, nasıl koklardık? Gerçek şu ki, Tanrı bedeninin her üyesini dilediği biçimde bedene yerleştirmiştir. Eğer hepsi bir tek üye olsaydı, beden olur muydu? Gerçek şu ki, çok sayıda üye, ama tek beden vardır.” (1. Korintliler 12:11–20)

İkinci olarak, Ruh’un armağanlarını yalnızca Mesih’in bedeninin karşılıklı olarak eğitilmesi için kullanmakla kalmamalı, aynı zamanda bunu sevgiyle de yapmak zorundayız. Sevgi olmadan ruhsal armağanlarımızı kullanmak zaman ve enerji kaybından başka bir şey değildir:

“Tanrı kilisede ilkin elçileri, ikinci olarak peygamberleri, üçüncü olarak öğretmenleri, sonra mucize yapanları, hastaları iyileştirme armağanlarına sahip olanları, başkalarına yardım edenleri, yönetme yeteneği olanları ve çeşitli dillerle konuşanları atadı. Hepsi elçi mi? Hepsi peygamber mi? Hepsi öğretmen mi? Hepsi mucize yapar mı? Hepsinin hastaları iyileştirme armağanları var mı? Hepsi bilmediği dilleri konuşabilir mi? Hepsi bu dilleri çevirebilir mi? Ama siz daha üstün armağanları gayretle isteyin. Şimdi size en iyi yolu göstereyim. İnsanların ve meleklerin diliyle konuşsam, ama sevgim olmasa, ses çıkaran çıkaran bakırdan ya da zilden farkım kalmaz. Peygamberlikte bulunabilsem, bütün sırları bilsem, her bilgiye sahip olsam, dağları yerinden oynatacak kadar büyük imanım olsa, ama sevgim olmasa, bir hiçim. Varımı yoğumu sadaka olarak dağıtsam, bedenimi yakılmak üzere

teslim etsem, ama sevgim olmasa, bunun bana hiçbir yararı olmaz. Sevgi sabırlıdır, sevgi şefkatlidir. Sevgi kıskanmaz, övünmez, böbürlenmez. Sevgi kaba davranmaz, kendi çıkarını aramaz, kolay kolay öfkelenmez, kötülüğün hesabını tutmaz. Sevgi haksızlığa sevinmez, gerçek olanla sevinir. Sevgi her şeye katlanır, her şeye inanır, her şeyi umut eder, her şeye dayanır. Sevgi asla son bulmaz. Ama peygamberlikler ortadan kalkacak, diller sona erecek, bilgi ortadan kalkacaktır.” (1. Korintliler 12:28—13:8)

Sonuç

Oholiav ve Besalel’in bağışlanmasıyla ilgili hikâyeyi okurken, zihnimiz en nihayetinde Tanrı’nın son meskeni olan, elçiler ve peygamberler üzerine kurulan ve temel taşı Mesih olan kiliseye odaklanmalıdır. Kilisenin yapımını gerçekleştirmemiz amacıyla Tanrı bize Kutsal Ruh’un armağanlarını verdiği için sevinmeliyiz. Bu nedenle kiliseye hizmet etme ve Mesih’in bedenini bina etme arzusuyla gelmeliyiz. Hepimiz birbirimize ihtiyaç duyduğumuz için armağanlarımızı alçakgönüllülükle kullanmayı ihmal etmemeliyiz. Ayrıca armağanlarımızı Üçlü Birlik Rabbinizin yüceliği için sevgiyle kullanmalıyız.

13

Şabat

Mısır'dan Çıkış 31:12-18'i Okuyun

Giriş

Sonunda Buluşma Çadırı'yla ilgili talimatların sonuna geldik. Buluşma Çadırı, eşyaları ve törenleriyle ilgili buyrukları gördük. Buluşma Çadırı'nın her bir yönünün bir şekilde Mesih'in şahsiyetine ve yaptıklarına, Kutsal Ruh'un uygulamalarına ve tabii ki kiliseye nasıl işaret ettiğini inceledik. İsa Mesih, elçilerin ve peygamberlerin temeli üzerine inşa edilen ve biz canlı taşlarla ruhsal bir ev olarak inşa edilmekte olan son ve nihai tapınağın, yani kilisenin baş köşe taşıdır. Bununla birlikte, tuhaf görünebilecek olan şey, Buluşma Çadırı talimatlarının Şabat hakkında daha fazla talimatla sona ermesidir. Tuhaf görünmesinin nedeni, Tanrı'nın On Emir'de dördüncü emir olan Şabat emrini açıklamış olmasıdır.

Eğer Tanrı İsrail'e yasada dördüncü emri verdiyse, neden Buluşma Çadırı talimatları Şabat'la ilgili talimatlarla bitiyor? Bunun en basit cevabı, Tanrı'nın Şabat hakkında

daha fazla bilgi vermesidir. Şimdi eklenen unsurlara bakalım ve ayrıca Tanrı'nın neden bir kez daha Şabat'a vurgu yaptığını ele alalım. Buluşma adırı'nın diğer tüm unsurlarında olduğu gibi, Mesih'le ve biz kiliseyle olan bağlantıları araştıracağız.

Şabat'ın Önemi

Kutsallaştırmanın Bir İşareti

Hikâye, Tanrı'nın Musa'ya Şabat Günü'nün önemini hatırlatmasıyla başlar: “İsrailliler'e de ki, 'Şabat günlerimi kesinlikle tutmalısınız. Çünkü o sizinle benim aramda kuşaklar boyu sürecek bir belirtidir. Böylece anlayacaksınız ki, sizi kutsal kılan RAB benim” (Mısır'dan Çıkış 31:13). Tanrı İsrailliler'e Şabat'ı hatırlattığında, daha önce almadıkları bir bilgiyi okuyoruz. Örneğin dördüncü emri okuduğumuzda, Şabat'ın bir belirti olarak hizmet ettiğinden bahsedilmediğini görürüz:

“Şabat Günü'nü kutsal sayarak anımsa. Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. Ama yedinci gün bana, Tanrın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanların, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı günde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü'nü

kutsadım ve kutsal bir gün olarak belirledim.”
(Mısır’dan Çıkış 20:8–11)

Sadece çalışmanın yasaklandığını ve İsraililer’in Tanrı’nın altı gün çalışıp Şabat Günü dinlendiğini hatırlamaları gerektiğinin hatırlatıldığını görüyoruz. Buna rağmen, Tanrı’nın burada Musa’ya Şabat’ın bir işaret olduğunu söylediğine dikkat edin.

Nedir bu işaret? Tanrı’nın halkına verdiği vaatlerin bir tür görsel sembolüdür: Örneğin yaşam ağacı, Tanrı’nın Adem’e verdiği yaşam vadinin görsel bir işaretiydi. Gökkuşağı, Tanrı’nın Nuh’a ve yaratılışa verdiği, dünyayı bir daha tufanla yok etmeyeceğine dair antlaşma vadinin görsel bir işaretiydi. Sünnet, Tanrı’nın İbrahim’e verdiği antlaşma vadinin görsel bir işaretiydi. Burada Tanrı Şabat Günü’nü görsel bir işaret olarak tanımlıyor. Peki neyin işareti? Tanrı’nın İsrail’i kutsadığının — onları diğerlerinden ayırıp kutsal kıldığının — görsel bir işareti. Diğer bir deyişle, Tanrı İsrail’i Mısır’dan kurtarmış, kendisini onların arasına yerleştirmiş ve onlara Buluşma Çadırı aracılığıyla bir yaklaşma yolu vermişti.

Bir yaklaşma yolundan söz ettiğimde, Tanrı’nın onlar için bir kefaret yolu sağladığını kastediyorum. Başka bir deyişle, İsrail diğer putperest uluslar gibi olsun diye kurtarılmamıştı; İsrail ‘kâhinler krallığı, kutsal ulus’ olacaktı (Mısır’dan Çıkış 19:6). Tanrı nasıl kutsalsa onlar da öyle kutsal olmalıydılar. Ancak Şabat, Tanrı’nın İsrail’i kutsallaştırdığının bir işareti olarak nasıl hizmet edecekti? Eğer Tanrı’nın önceki antlaşma işaretleri -ağaç, gökkuşağı ve sünnet- açıkça görülebiliyorsa, bir zaman dilimi ne

şekilde görülebilir?

Buradaki fikir, İsrail'in günlük işlerini bırakıp dinlenmesiydi. İsrail'in çalışmayı bırakması görsel bir işaret, yani çevresindeki uluslara Tanrı'nın İsrail'i kutsadığını gösteren bir işaretti. Çalışmaya ara vermek sadece bir öneri değil, bir buyruktu, çünkü Şabat Günü çalışan herkes öldürülecekti: "Şabat Günü'nü tutmalısınız, çünkü sizin için kutsaldır. Kim onun kutsallığını bozarsa, kesinlikle öldürülmeli. O gün çalışan herkes halkının arasından atılmalı" (Mısır'dan Çıkış 31:14). İhlal eden kişi sadece öldürülmekle kalmıyor, aynı zamanda antlaşma topluluğundan da koparılıyordu. Tıpkı sünnette sekizinci günde sünnet edilmeyen erkek bebeğin antlaşmadan çıkarılması gibi, Musa antlaşmasının işareti olan Şabat'a saygısızlık eden kişi de antlaşmadan çıkarılırdı. Bu çok sert görünebilir, fakat Şabat'ın Tanrı'nın İsrail'i kutsadığının bir işareti olduğunu düşündüğümüzde, daha da anlamlı hale gelir.

İsraililer'in çalışmaması gerekiyordu, çünkü Tanrı'nın sonsuz huzuruna kendi emekleriyle değil, ancak bir başkasının emeğiyle girebileceklerdi. Bu, ileride daha ayırtıcı olarak inceleyeceğimiz bir konudur. Antlaşmanın bir işareti olarak Şabat geçici bir uygulama değildi, İsrail Şabat'ı 'sonsuz dek sürecek bir antlaşma gereği olarak' tutacaktı (16. ayet). O halde Şabat, Tanrı'nın İsrail'i kutsadığının bir işareti olarak hizmet ediyordu, ancak Şabat'ın işaret ettiği tek şey bu değildi.

Sonun Bir İşareti

Tanrı Musa'ya Şabat'ın aynı zamanda Tanrı'nın ilk dinlenmesine işaret eden bir işaret olması gerektiğini söyler: “Bu, İsraililer'le benim aramda sürekli bir belirti olacaktır. Çünkü ben, RAB yeri göğü altı günde yarattım, yedinci gün işe son verip dinlendim” (Mısır'dan Çıkış 31:17). Şabat'ın, Tanrı'nın ilk yaratılış haftasının yedinci gününde girdiği ebedi dinlenmesinin bir işareti olması gerekiyordu. Tanrı'nın dinlenmesine yapılan çifte vurguya dikkat edin — ‘dinlendi ve tazelendi’. Tanrı'nın Şabat'ı dinlenmesinin bir işareti olarak adlandırması önemli bir hatırlatmadır. Bu bize sadece Tanrı'nın altı gün çalıştığını ve sonra dinlendiğini hatırlatmaz — başka bir deyişle, Tanrı'nın yaratıcı olduğunu hatırlatır — daha özel olarak Tanrı'nın yaratılış için bir hedefi olduğunu hatırlatır.

Günah dünyaya girmeden önce, Tanrı'nın aklında bir son vardı. Adem'in Tanrı'nın buyurduğu işi yapması, işini tamamlaması ve sonra Tanrı'nın yaptığı gibi dinlenmesi gerekiyordu. Ancak Âdem işini hiçbir zaman tamamlamadı. Tanrı İsrail'e, sonsuz dinlenmesine insanı değil, kendisini getireceğini söylüyordu. Bir işaret olarak Şabat'ın genel mesajı, Tanrı'nın İsrail'in ortasında iş başında olduğu, halkını kutsadığı ve onları yolculuklarının sonuna -kendi göksel dinlenmesine- getirdiğiydi.

Yeni Antlaşma Işığında Şabat

Üçlü-Birlik'in ikinci kişisi olan Tanrı, Adem'in yapamadığı işi Tanrı'nın halkı adına tamamlamıştır. Mesih havrada ayağa kalkıp Yeşaya'nın Jübile yılıyla ilgili bölümünü okuduğunda ve bu bölümün onların arasında yerine geldiğini söylediğinde, bu işi yapanın kendisi olduğunu ilan ediyordu. Mesih, Tanrı'nın halkı için uzun zamandır beklenen kurtuluşu ve nihaî istirahatı getirdiğini duyuruyordu. Bu nedenle Mesih kendisini izleyenlere şöyle demiştir: "Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm" (Matta 11:28). Bu nedendir ki İbraniler'in yazarı okuyucularına şöyle der: "Biz inanmış olanlar huzur diyarına gireriz" (İbraniler 4:3). Başka bir deyişle, Mesih'e iman ettiğimizde, Tanrı'nın Şabat huzuruna girmeye başlarız, ancak bunu kendi emeğimizle değil, başka birinin — İsa Mesih'in — emeğiyle yaparız.

Bununla birlikte, Tanrı'nın istirahatine girmeye başlamış olsak bile, yine de O'nun sonsuz istirahatine tam olarak girmediğimizi de biliyoruz: "Böylece Tanrı halkı için bir Şabat Günü rahatı kalıyor" (İbraniler 4:9). Tanrı'nın Şabat dinlenmesiyle olan ilişkimiz kurtuluşumuza çok benzer — bir anlamda kurtulduk, kurtuluyoruz ve kurtulacağız. Yahut şöyle de ifade edebilirim: aklандık, kutsallaşıyoruz ve yüceltileceğiz. Şabat'la olan ilişkimiz de bu türden bir ilişkidir — Şabat'a girdik, bu yüzden İbraniler'in yazarı iman eden bizlerin O'nun huzuruna girdiğimizi söyler. Tanrı halkı için hala bir Şabat

dinlenmesi vardır, bu da Tanrı'nın huzuruna tamamen girdiğimiz bir zamanın geleceği anlamına gelir. Şimdi bunları aklımızda tutarak, Musa'nın Şabat'la ilgili aldığı talimatları Mesih'in ışığında gözden geçirelim.

Bir Kutsallaşma İşareti

Tanrı'nın halkı olarak bizler artık Şabat'ı ya da dinlenme gününü haftanın son günü kutlamıyoruz. Mesih gelip yasanın her zerresini yerine getirerek bizim yerimize bu görevi tamamladığı, günahın cezasını ödediği, ölümden dirildiği ve Baba'nın sağına yükseldiği için, artık dinlenme günümüzü haftanın ilk günü kutluyoruz. Görülmesi gereken önemli bir nokta da şimdi "Rabbin Günü" ya da Pazar olarak adlandırdığımız dinlenme gününün hala Tanrı'nın bizi kutsadığının bir işareti olduğudur. Her Rabbin Günü işlerimizden dinlenir ve özellikle bizim için bu işi yapmış olana, İsa Mesih'e bakarız. Ancak kiliseye gelerek ve ibadet için toplanarak, Tanrı'nın huzurumuzda bizi kutsadığını hem zımnen hem de açıkça kabul etmeliyiz. Burada Tanrı bizi çeşitli şekillerde kutsar.

Tanrı bizi kutsallaştırır yani bizi diğerlerinden ayırır, çünkü kilise topluluğu dışında başka hiçbir insan topluluğu Tanrı'nın özel kutsal huzurunu bulabileceğimiz bir yer değildir. Kiliseye gitmediğimizde ve Rabbin Günü'nü kutlamadığımızda, Tanrı'nın huzurunda bulunma arzumuz olmadığını üstü kapalı bir şekilde kabul etmiş oluruz. Tanrı bizi Kutsal Ruh'unun gücü, varlığı ve

çalışmasıyla kutsallaştırır. Günahtan ve ölümden kurtulduktan sonra kurtuluşumuzu gerçekleştirmek için kendi başımıza bırakılmayız. Aksine, Kutsal Ruh'un çalışmasıyla bizi Oğlu'nun suretine uygun hale getiren Tanrı'dır.

Bir araya geldiğimiz her Rabbin Günü, Tanrı'nın aramızda iş başında olduğunun — bizi Oğlu'nun suretine uygun hale getirdiğinin — görünür bir işaretidir. Bizi beslemesi, bizimle konuşması, günahlarımızı bağışlaması, huzuruyla bizi teselli etmesi ve bizi kutsallaştırması — bizi Mesih'e daha çok benzetmesi — için Üçlü-Birlik Rabbimize ihtiyacımız olduğunu kendimize hatırlatır ve etrafımızdaki dünyaya anlatırız. Kiliseye gitmediğimizde ve Rabbin Günü'nü kutlamadığımızda ise, Tanrı'nın yaşamlarımızdaki kutsallaştırma işine ihtiyacımız olmadığını dolaylı olarak kabul etmiş oluruz. Üçlü-Birlik Rabbimizin kutsallaştırıcı eylemine ihtiyacımız olduğunun farkına varmalıyız. Antlaşma işareti olan vaftize ve Rabbin Sofrası sakramentine gösterdiğimiz özeni ve dikkati, Tanrı'nın bizim adımıza yaptığı kutsallaştırma işinin bir işareti olan Rabbin Günü'ne de göstermemiz gerekmez mi?

Sonun Bir İşareti

Ayrıca Rabbin Günü'nün, İsrail için olduğu gibi, bir sonun işareti olduğunun da bilincinde olmalıyız; başka bir deyişle, putperest dinlerde olduğu gibi hiçbir zaman dinlenmeden yaşamımıza devam etmeyeceğimizi bilmeliyiz. Reenkarnasyon fikri gibi pek çok pagan dininin asla

bir sonu yoktur. Kişi asla dinlenmeyi bilmez, sadece tekrar tekrar reenkarne olur. Oysa Rabbin Günü sonun yani bir gün nihayet ve tamamen içine gireceğimiz Tanrı'nın huzurunun bir işaretidir.

Bunu şu şekilde düşünmemiz gerekir. Tanrı Musa'ya Buluşma Çadırı'yla ilgili talimatların sonunda Şabat'a uyulmasıyla ilgili talimatları verdi. Bu düzenleme önemlidir çünkü Buluşma Çadırı'nın işin ve kilisenin habercisi olduğunu hatırlayın. Verilmek istenen mesaj da şudur: Oğlumun inşa edeceği tapınağın, yani kilisenin bir son noktası olacaktır. Bu da Rabbin Günü olan Pazar'ın hâlâ aynı amaca hizmet ettiği anlamına gelir. Çalışmalarımıza ara verdiğimiz her Rabbin Günü'nde, Mesih'in tamamlanmış işine bakar, bu işi kutlamak için Üçlü Birlik Rabbimize ibadet eder, aynı zamanda Mesih'in ikinci gelişini, her şeyin sonunu dört gözle bekleriz. Sonu — Tanrı'nın huzuruna nihai ve tam girişimizi — bekleyerek geleceğe bakarız. Çalışma tempomuzu dinlendirmek, Rabbin bizimle konuştuğunu duymak, Tanrı'nın halkıyla paydaşlık etmek ve Üçlü Birlik Rabbimize ibadet etmek gibi cenneti tatmak için bir fırsat olan Rabbin Günü'nü ne kadar da sık es geçiyoruz? Bunların hepsi sonsuzlukta yapacağımız şeylerdir. O halde dördüncü emrin hala kilise için bağlayıcı olduğunu ve hala antlaşmanın bir işareti olduğunu anlamalıyız — bu Tanrı'nın bizi kutsadığının ve bir sonun olduğunun işaretidir.

Ölüm Cezası ve Şabat

Ancak son bir konuya, yani ölüm cezasına ve Şabat Günü'ne dikkat etmemiz gerekir. Bazen Şabat ihlali için verilen ölüm cezasına bakar ve Tanrı'nın çok sert olduğunu düşünürüz. Fakat unutmayın, Eski Antlaşma'nın Yeni Antlaşma'yla ilişkisi gölge ve gerçeklik ilişkisidir. Eski Antlaşma'da Şabat'ı ihlal etmenin sonucu fiziksel ölümdü. Yeni Antlaşma'da ise Rabbin Günü'nü ihlal etmenin gerçek karşılığı sonsuz ölümdür. Başka bir deyişle, Mesih'in işi yerine kendi işiyle Rabbin huzuruna, sonsuz Şabat'a girmeye çalışan kişi sadece mahkûmiyeti hak edecektir. Çünkü günahın ücreti ölümdür, ama Tanrı'nın Mesih İsa'daki karşılıksız armağanı sonsuz yaşamdır.

Sonuç

Duam, Şabat'ı bütünüyle kavrayabilmemiz — işlerimizi neden bıraktığımızı anlayabilmemizdir. Rabbin Günü'nün Üçlü Birlik Rabbimizin bizi kutsadığının ve bunun bir sonu olduğunun bir işareti olduğunu anladığımız için çalışmalarımıza ara veriyoruz. Bu, Mesih'in gelip Tanrı halkı adına iş yaptığını ve geri dönüp her şeye son vereceğini gösteren bir işarettir. Mesih'e iman ederek Tanrı'nın dinlenmesine girmiş olsak da, İbraniler'in yazarının öğüdüne kulak verelim: “Böylece Tanrı halkı için bir Şabat Günü rahatı kalıyor. Tanrı işlerinden nasıl dinlendiyse, O'nun huzur diyarına giren de kendi işlerinden öylece dinlenir. Bu nedenle o huzur diyarına girmeye gayret edelim; öyle ki, hiçbirimiz aynı tür söz dinlemezlikten ötürü düşmesin” (İbraniler 4:9–11). İşini tamamlamış olan Mesih'e imanla bakalım. Rabbin Günü'nü büyük bir sevinçle kutlayalım, bunun Tanrı'nın bizi kutsadığının çevremizdeki dünyaya görünür bir işareti olduğunu bilelim. Sonun tadına baktığımızı ve Mesih'in her şeyi sona erdirmek için geri döneceğini bilerek Rabbin Günü'nü büyük bir heyecanla kutlayalım.

Bir dahaki sefere Buluşma Çadırı ile ilgili hikâyeleri okuduğunuzda, bunu büyük bir ilgi ve heyecanla yapacağınızı umuyorum. Bu hikâyeleri, artık var olmayan alakasız bir yapıyla ilgili sıkıcı planlar ve talimatlar

okumadığınızı, Mesih'in kişiliği ve işiyle ilgili talimatlar ve gölgeli imgeler okuduğunuzu bilerek okuyun. Aynı zamanda Mesih'in köşe taşı, elçiler ve peygamberlerin de temeli olduğu, Üçlü Birlik Rabbi'nin meskeni olarak birlikte inşa edilen bir tapınak olan kilise, Tanrı'nın son tapınağı ve meskeni hakkında da okuyorsunuz. Başka bir deyişle, Eski Antlaşma'yı her zaman Yeni Antlaşma'nın ışığında okuyun. İlk Kilise Babalarından biri olan Aziz Augustinus bir keresinde, Eski'de gizli olanın Yeni'de açığa çıktığını ve Yeni'de açığa çıkanın da Eski'de gizli olduğunu yazmıştır. Bu çadır anlatılarını Yeni Antlaşma'nın ışığında okursanız, Eski Antlaşma'yı her zaman Yeni Antlaşma'nın ışığında okumuş olursunuz. *Soli Deo Gloria*.¹

1. .N. Reformasyonun beş solası olarak bilinen ifadelerden biri olup Latince'de "yücelik yalnızca Tanrı'ya aittir" anlamına gelir.